

Innehållsförteckning

Bostad	7
<i>Nationalstadsparken</i>	<i>7</i>
<i>#26 Motion om Rätten att bo tryggt på äldre dar.....</i>	<i>10</i>
<i>#326 Bostäder</i>	<i>13</i>
<i>#527 Utred införande av moms på bostadshyror.....</i>	<i>18</i>
<i>#588 Uthyrning av halva bostaden skattefritt.....</i>	<i>20</i>
<i>#596 Karenstid för Attefallsåtgärder.....</i>	<i>22</i>
<i>#606 Se över byggsanktionsavgifter.....</i>	<i>24</i>
Demokrati	26
<i>#37 Verka för införande av en lag som kriminaliserar förnekandet av förintelsen</i>	<i>26</i>
<i>#167 Svårt att motionera</i>	<i>27</i>
<i>#396 Försäkringskassan + Förvaltningsrätt – rättsosäkert, odemokratiskt</i>	<i>29</i>
<i>#569 Demokrati och föreningsarbete.....</i>	<i>31</i>
Ekonomi	33
<i>#124 En bred skattereform som stimulerar jobb och företagande, stärkt välfärd, klimat, och minskade klyftor.</i>	<i>33</i>
<i>#153 Motion om att höja utbildningspremien</i>	<i>38</i>
<i>#170 Automatiskt avslut av autogiro vid dödsfall.....</i>	<i>40</i>
<i>#497 Slopa kassettskatten.....</i>	<i>42</i>
<i>#498 Främja startups</i>	<i>44</i>
<i>#568 Trappa ner ränteavdragen för bostadslån</i>	<i>46</i>
<i>#576 Inflationsjustera och sänk reavinstskatten på bostäder.....</i>	<i>48</i>
Energi	50
<i>#207 Stoppa utrivning av dammar.....</i>	<i>50</i>
<i>#209 Utbyggd kärnkraft</i>	<i>52</i>
<i>#528 Ta bort onödigt redovisningskrångel för energiskatt för solcells-el</i>	<i>54</i>
<i>#555 Energieffektivisering</i>	<i>55</i>
<i>#556 Lokal produktion och lagring av elenergi</i>	<i>58</i>

Familjepolitik.....	61
#154 Säkerställ att framtidsfullmakterna gäller	61
#589 Stödsamtal både till barn och vuxen när barnet (oavsett ålder) avskiljs från biologiska föräldrar eller andra viktiga vuxna	62
#616 STÄRK DET RÄTTSLIGA SKYDDET FÖR SAMBOS	64
#643 Reell familjepolitik för fler verkliga familjer	66
Försvar	70
#156 Effektivisera de svenska marina myndigheterna.....	70
#206 Skyddsrum vid nyproduktion	72
#210 Nordiskt försvarssamarbete	73
Infrastruktur	75
#237 Bygg ut Roslagsbanan till Rimbo.	75
#203 Roslagsbanan till Rimbo	77
#202 Dubbelspårsutbyggnad Roslagsbanan	79
#329 Motion om gamla gemensamhetsanläggningar	81
#372 Motion – Avveckla Bromma flygplats och avvakta med en fjärde rullbana på Arlanda ...	83
#601 Smarta fartkameror.....	85
#614 LAGSTIFTNING AUTONOM SJÖFART.....	87
Utveckla kollektivtrafiken i länets landsbygdsområden	88
#204 Tillgänglighetsanpassade busstationer	90
#211 Utveckling av Norrortsleden till 4-filig väg	92
#213 Utveckling av E18 Stockholm-Norrtälje till 4-filig motorväg	93
#216 Nej till förlängning av Roslagsbanan till Arlanda	94
#323 Hållbara städer	97
Internationellt	105
#636 Motion om stopp av grymheter mot Uigurer mfl i Xinjiang	105
Jobb och företag.....	107
#393 Nyttja utbildade som vill arbeta som alternativ till LSS och fattigpensionär.....	107
#592 Ungdomars praktik.....	109
#607 Arbetsplatskvot på 1.0.....	110
#618 Genom krisen för ett växande näringsliv.....	112

#630 SE ÖVER REGLER KRING HEM-/DISTANSARBETE	116
Jordbruk, mat, djurskydd	117
#610 Freda Östersjön från trålning	117
Jämställdhet	119
#46 Omfördela pensionsavsättning under föräldraledighet	119
#115 Fria mensskydd ökar jämlikheten mellan kvinnor och män.....	121
Konstitution.....	123
#564 När det råder konsensus om nödvändiga förändringar men inget händer	123
#602 Översyn av tryck- och yttrandefrihetsbrott	124
Lag och ordning	126
#2 Fyrverkeriförbud för privatpersoner	126
#313 Alkolås-krav vid rattfylleri.....	128
#385 Förbättra bemötande av våldtagna från polis och rättsväsende.	130
#586 Arbete mot korruption.....	132
#587 Krav för regelbundna hälsokontroller för personer som innehaver vapenlicens	134
#603 Stoppa nyrekryteringen av unga rökare	136
Migration/integration.....	138
#469 Förändring i Bosättningslagen	138
Miljö och klimat.....	140
#190 motion om Ekocid	140
#314 Skärp kraven för dricksvatten.....	143
#454 Massa- och avfallshantering på rätt plats.....	145
#529 Nationell samordning av marinors förorenade mark	146
#571 Refill-system	148
#591 Klimatdeklaration på fler produkter.....	150
#593 Klassa torv som fossilt bränsle.....	152
#605 Försvåra för brottslingar att utnyttja avfallsförordning	154
#613 INCITAMENT FÖR EN GRÖN OMSTÄLLNING.....	156
#41 Seniorernas inflytande och prioritering av äldrefrågorna inom Centerpartiet.....	158
#152 Ge syskonorganisationerna samma rättigheter på distriktsnivå.....	161

#581 Motion om ändring av Centerpartiets stadgar för förtydligad lokal syskonrepresentation	164
#522 Motion om ändring av Centerpartiets stadgar för förtydligad lokal syskonrepresentation	168
#171 Byte kretsnamn.....	171
#214 Arena inom Centerpartiet för idédebatt och erfarenhetsutbyte	172
#545 Höj kvaliteten på motionerna till centerstämman.....	174
#554 Uppföljning av centermotioner.....	175
#631 Centerpartiet bör ha en intern debatt	177
Skola/Utbildning.....	179
Utöka den gemensamma gymnasiregionen till att omfatta vuxenutbildning och kulturskolan	179
#369 Motion om forskning och lärarkunskap kring barn med NPF.....	181
#383 Ett nytt resurstilldelningssystem.....	183
#408 Motion till Centerpartiets riksstämma 2021 om strategi för fjärr- och distansundervisning	186
#452 Samarbete runt grundskolan inom ramen för Storstockholm	190
#456 Samarbete runt resurselever inom ramen för Storstockholm.....	192
#474 Krav på ökad kunskap om Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) i skolan och samhället.....	194
#477 Motion om utbildning för pedagogisk omsorg	200
#495 Översyn av pedagogisk omsorg.....	202
#604 NPF-lyft för förskola, skola och föreningsliv	204
#615 Karriärreform för förskolan	206
Sociala frågor.....	208
#471 Omklassificera utsatta områden	208
#608 Villkor för hjälpmedel och assistans	210
Vård och omsorg.....	212
Åtgärder för att för mildra effekterna vid läkemedelsbrist av ett läkemedel.....	212
#15 Trygg sjukvård präglad av kontinuitet, kvalitet och personligt bemötande.....	215
#16 Satsa på en välfungerande sjukvård med Primärvården som bas.....	218
#20 Utred Norrtäljemodellen för bättre samverkan kommun och landsting.	221

#27 Motion om God Äldreomsorg	223
#29 Välfärdsteknik berör även äldre	226
#155 Motion om att konkurrensutsätta fler akutsjukhus.....	228
#169 Tandhälsa	230
#368 Motion om ytterligare behandlingsmetod vid Autismcenter Små Barn	231
#382 Kostnadsbesparingar och effektiviseringar inom vården genom IT och ändrad incitamentsstruktur	233
#394 BMI – förlegat system? Drabbar kvinnor med stora kroppar.....	235
#398 Låt husläkaren få ta beslut om vård av patient.....	237
#399 Region – ett paraply?	239
#401 Vård – inom EU, som vi tillhör	240
#404 Få ordning på NPO – Nationella programområden inom vården.....	242
#411 Blodbank att nyttja.....	244
#413 Information att nyttja, hitta biomarkörer men är det etiskt?	245
#461 Välfärdsteknik - Digitalt Trygghetslarm	247
#504 Särskild skatt på sockersötad dryck.....	249
#470 Nationell strategi för folkhälsa.....	251
#582 Äldres rätt till likvärdig sjukvård.....	253
#600 Förändra MDR förordningen	257
Övrigt	258
#378 Strategi för pandemier	258
#496 Studie/diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv.....	260
#526 Ersätt detaljhandelsmonopolet på alkohol med ett licensbutiksystem	261
#23 Trygga miljöer för alla	264
Socialförsäkringar	267
#42 Den webbaserade plattformen Min pension.se.....	267
#40 Heltäckande genomgång av pensionssystemet	269
Kultur	271
#43 Kultur skall vara för alla.....	271
#324 Kultur och kreativa näringar.....	274

Bostad

Nationalstadsparken

För oss centerpartister i Stockholmsregionen är det ingen nyhet att vår region ständigt växer. Varje dag söker företagare i vår region nya människor att anställa. Varje dag flyttar människor från övriga Sverige och världen till vår region för att skapa sig ett nytt eller ett bättre liv. Men samtidigt har vi en akut bostadsbrist i vår region. Av alla grupper som drabbas av den akuta bostadskrisen är det vi unga som drabbas hårdast. Det är vi som tvingas tacka nej till platsen på topputbildning på KTH eller på KI. Det är vi som tvingas bo kvar hemma, trots att vi och våra föräldrar vill att vi unga ska få prova våra vingar. Faktum är att andelen unga som är hemmaboende har ökat dramatiskt i vår region (1).

Även om antalet färdigställda bostäder i länet har ökat de senaste åren, med en toppnotering i 2017, ser vi att det inte tillräckligt. Antalet påbörjade bostäder under första halvåret av 2019 var 30% lägre än motsvarande period i 2018 (2). Det generationssvek som den förda bostadspolitiken till syvende och sist har resulterat i ser alltså inte bara ut att permanentas utan även att förvärras.

Men vi vet att det går att vända. Den största bromsklossen i detta, förutom onödigt rigida byggregler, är tillgången på mark för nya bostäder att byggas på. Men även i markpolitiken krävs nya tag. Centerpartiet har länge drivit för ett bevarande grönområden och för ökat bostadsbyggande på höjden. På många sätt är detta en behjärtansvärd hållning, men frågan är hur rimlig den är på sikt givet dagens akuta bostadsbrist? För det är svårt att motivera varför Nationalstadsparken, ett område på 27 kvadratkilometer - alltså lite under den sammanlagda ytan för Sundbybergs stad och Solna stad, ska ges en explicit särställning i en av våra mest centrala lagar; Miljöbalken (3, 4, 5). Det är svårt att motivera varför en yta med utrymme för minst 130'000 boende ska ges en särställning i en av våra lagar när det är de enskilda kommunernas tillväxt som får betala. Rimligtvis bör de berörda kommunerna (Stockholm stad, Solna stad och Lidingö stad) få besluta om huruvida och isåfall i vilken utsträckning som detta grönområde ska bevaras och till och med klassas som ett naturreservat. Vi i CUF Storstockholm menar att det inte bara är svårt att försvara Nationalstadsparkens juridiska särställning. Det är fullständigt oförsvarbart att en yta motsvarande två av länets kommuner, i ett osedvanligt attraktivt läge, som i stort bevarats från exploatering fortsatt ska bevaras från exploatering. För att möta den akuta bostadsbristen behöver alla stenar vändas på för att vi ska kunna nå en lösning. Vi menar att när Nationalstadsparkens juridiska särställning i Miljöbalken avskaffats bör de tre berörda kommunerna, i samråd med exempelvis byggföretag och Region Stockholm, utveckla, detaljplanera och bebygga åtminstone väsentliga delar av Nationalstadsparken till ett nytt grönt stadsutvecklingsområde. Med en nära samverkan aktörer emellan och med ett långsiktigt fokus på hållbarhet kan Nationalstadsparken behålla stora delar av sina gröna karaktär, samtidigt

som vi råder bot på den allvarligaste tillväxtpolitiska bromsklossen i vår region.

Vi föreslår:

Att Nationalstadsparkens särställning i Miljöbalken avskaffas

att Centerpartiet, inom ramen för arbetet med den regionala utvecklingen i Region Stockholm, driver på för ökat samarbete mellan relevanta bostadspolitiska aktörer kring detaljplanering av hela eller delar av Nationalstadsparken

CUF Storsthlm

.....

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionärerna har skrivit en välunderbyggd och tydlig motion i strävan att få fram fler bostäder i Stockholmsregionen. Distriktsstyrelsen delar ambitionen att bygga fler bostäder och att detta behöver ske genom att använda mark som ligger i centrala lägen – men inte till priset av att försämra skyddet för Nationalstadsparken.

Sommaren 1994 skrev Centerpartiets Görel Thurdin fram propositionen om inrättande av Nationalstadsparken. Det innehöll ett flertal argument som är relevanta än idag, både behovet av natur- och kulturskydd och förbättrade möjligheter till rekreation och friluftsliv nära staden. Erfarenhetsmässigt har naturskyddsområden i stadsnära lägen visat sig kunna ha stor potential för den biologiska mångfalden, eftersom förutsättningarna där är annorlunda än i glesbygd eller i mer orörd natur. Samtidigt har forskningen de senaste 30 åren gett oss alltmer kunskap om betydelsen av närhet till grönområden, inte minst för folkhälsan, och Nationalstadsparken ger därför stora värden till bostadsprojekt som genomförs i närheten.

Distriktsstyrelsen anser att dessa utgångspunkter fortfarande är viktiga och att det ligger en motsägelse i motionärernas önskan att dels bebygga väsentliga delar av området, dels behålla stora delar av den gröna karaktären.

Arbetet med Stockholmskonferensen ledde inför valet 2018 fram till ett regionalt program för Centerpartiet som innehåller en rad offensiva förslag för ökat bostadsbyggande, inklusive att få fram ny byggbar mark. Distriktsstyrelsen anser att detta är en bra utgångspunkt för att profilera Centerpartiet vidare.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Christina Linderholm

Stockholm

Stockholms stad

Medmotionärer:

Styrgruppen för Centerpartiets styrgrupp i Stockholms stad och län

Christina Linderholm, Kent Ivarsson, Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund, Karin Halldin, Bengt Ericsson, Magnus Eriksson

#26 Motion om Rätten att bo tryggt på äldre dar

Varje äldre person ska ha rätt till ett tryggt boende efter sitt behov. Det gäller inte minst de över 85 år som borde kunna garanteras plats på ett äldreboende. År 2030 kommer antalet personer över 80 år att ha ökat med 270 000 personer varav 130 000 kommer att vara över 85 år. (SCBs befolkningsframskrivning 2019). Åtgärder måste vidtas NU för att behovet säkras av seniorboenden och särskilda boenden. Framförhållningen måste bli bättre när behovet ökar. För att bättre tillgodose de äldres behov skulle en skärpning kunna införas i socialtjänstlagen. (alternativt i en kommande äldreplan). En förenklad biståndshandläggning för personer över 85 år skulle också förbättra möjligheten till ett tryggt boende.

Många äldre känner otrygghet och ensamhet i sin bostad, men får inte plats på ett äldreboende förrän behovet är akut. Kommunerna har det främsta ansvaret för att tillgodose behovet, men även regioner och staten måste bidra med bättre planering och enklare regelverk.

Valfriheten finns mest i teorin för äldre som söker ett boende. För att öka möjligheten till ett önskat boende måste olika former av seniorboenden och trygghetsboenden finnas med i de kommunala utvecklings- och översiktsplanerna och uppdateras regelbundet på samma sätt som görs för bostäder för funktionsnedsatta. Ett sätt att öka tillgången på bostäder för äldre är att planering av dessa förs in i riksintresset, ett statligt styrinstrument som kommuner och regioner ska ta hänsyn till i sina översiktsplaner.

Kommunernas planmonopol ger dem ansvaret för att behovet av boenden tillgodoses, både för seniorboenden och trygghetsboende liksom för särskilda boenden. När senior- och äldreboenden byggs eller komplettering sker är närheten till service och kommunikationer viktig.

Statens styrning genom lagar, regler och normer måste anpassas bättre. Reglerna är otydliga, krångliga, fördyrande tex beträffande krav på storlek och innehåll i enskilda bostäder. Kraven på inomhusklimatet i äldreboenden måste bli tydligare.

Klimatförändringarna leder till varmare somrar och kallare vintrar, vilket är särskilt kännbart för äldre.

Regionala seniornätverket i Stockholms län och stad föreslår partistämman besluta att

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att rätten till ett tryggt äldreboende stärks genom skärpning i socialtjänstlagen samt genom förenklad biståndshandläggning för 85+

att särskilda boenden för äldre ska ingå i riksintresset

att planering för olika typer av senior- och äldreboendestäder ska ingå i kommunens översiktsplan och regionala utvecklingsplaner

att statliga regelverk och byggnormer förenklas, och vid behov förtydligas för att uppnå flexibilitet och kvalitet samt att bygglovsprocessen ses över

att närhet till allmänna kommunikationer och service ska vara en del i planeringen för seniorboenden

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen håller med motionärerna att det är viktigt att äldre som har behov av insatser och trygga boendeformer med service och omvårdnad ska kunna få det på ett lätt sätt, utan för mycket byråkrati. Genom att kommunerna kan använda sig av förenklad biståndsbedömning förenklas administrationen, men givetvis behövs en garanti så att de med störst behov också får det stöd de behöver först.

Enligt socialtjänstlagen (5 kap, 5 §) ska kommunen inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver stöd och det vilar redan ett stort ansvar hos kommunerna att sörja för detta när nya bostäder planeras och byggs, antingen i egen regi eller underlätta för privata aktörer.

Att underlätta byggande genom att förenkla regelverk och byggnormer, är något som Centerpartiet arbetar för och det finns även kommuner som redan idag effektivt arbetar för att underlätta och snabba på bygglovsprocesser. Men att styra det i översiktsplan, regionala utvecklingsplaner och som riksintresse ser inte Distriktsstyrelsen är rätt väg för att kommunerna ska ta sitt ansvar. Inte heller styra att bostäder nödvändigtvis måste ligga nära service och kollektivtrafik, då natursköna omgivningar kan vara högre prioriterat för vissa.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att-sats

1. Bifall
2. Instämma i motionens intentioner
3. Instämma i motionens intentioner
4. Avslå
5. Avslå

Bostad

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Karin Ernlund

Stockholm

Stockholms stad

Medmotionärer:

Karin Ernlund och distriktsstyrelsen för Stockholms stad

Michaela Haga och distriktsstyrelsen för Stockholms län

#326 Bostäder

Stockholmsregionen växer och beräknas fortsätta göra det. Under kommande 20 år räknar SCB med att Stockholms folkmängd ökar med 15% och detta med slagsida åt de delar av regionen som redan är tätbefolkade. Detta speglar de senaste 20 årens utveckling då fler bosatt sig i Stockholmsregionen samtidigt som Stockholms ekonomi jämsides Uppsala län vuxit mest i hela landet.

Region Stockholm slår dock fast i en rapport från 2020 att "en majoritet av regionens hushåll har med dagens villkor inte möjlighet att efterfråga en nyproducerad bostad". Det demografiska bostadsbehovet överstiger antalet bostäder i nyproduktion som stockholmare har råd att hyra eller köpa. Nyproduktionen behöver öka och vi måste samtidigt göra mer av dagens och framtidens bostadsbestånd tillgängligt för fler.

Att det byggs en blandning av upplåtelseformer är viktigt för Stockholms tillväxt och för att möta de olika ekonomiska förutsättningar som nya och gamla stockholmare har med sig in på bostadsmarknaden. De som flyttar till Stockholm från andra delar av Sverige eller från andra länder flyttar i högre grad till hyresrätter, medan infödda efterfrågar en större andel av bostadsrätterna. Detta är delvis naturligt men behöver inte bli en naturlag. Vi behöver se fler hyresrätter och bostadsrätter såväl som nya upplåtelseformer som är bättre anpassade till dagens levnadsmönster och socioekonomiska realitet. Vi också nyttja befintligt villabestånd bättre. Det finns goda möjligheter att genom smart förtätning skapa tusentals nya bostäder för alla samhällsgrupper.

Ekonomiska styrmedel för ökat byggande och tillgängliga bostäder

Det finns också motiverade skäl att se över hur olika skattesatser och regler leder till fortsatt bostadsbrist och skapar svåra hinder för många att ta sig in på Stockholmsregionens bostadsmarknad.

Andrahandsuthyrning är ett första belysande exempel. I dagsläget får man hyra ut sin bostad skattefritt upp till 40 000 SEK på ett år varefter man betalar 30 procent skatt på överskottet,

vilket leder till att många väljer att begränsa tiden de hyr ut sin bostad. Samtidigt finns det en ökande efterfrågan på att hyra bostäder i andra hand, såväl av de som väntar på att kunna köpa ett permanent boende som av de som besöker regionen i arbetet i ett par månader. Vi vill se att skattereglerna förändras för att kunna skapa en större marknad för andrahandsuthyrning.

Även reavinstskatten, som idag ligger på 22 procent, leder till att många väljer att stanna kvar i sin nuvarande bostad, även om man skulle vilja flytta till något mindre. I delar av Stockholm är det framförallt många äldre som bor kvar i stora boenden när barnen har flyttat ut då skattereglerna inte gör det lönsamt att sälja och köpa något mindre. Detta är långt ifrån ett optimalt utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet då många familjer söker större boenden men möts av ett begränsat utbud. Vi vill se en sänkt diskonterad reavinstskatt, som blir lägre ju längre man ägt lägenheten, för att skapa ökad mobilitet och starkare incitament att skala ner sitt boende när möjlighet ges.

Vi vill också se att dagens amorteringskrav ses över och anpassas i syfte att sänka trösklarna in på Stockholmsregionens bostadsmarknad. I grunden är vi positiva till att det första amorteringskravet infördes men ifrågasätter den skärpning som gjordes utan att det första hade utvärderats grundligt. En sådan utvärdering måste snarast genomföras för att bedöma de långsiktiga effekterna det har på möjligheterna att ta sig in på bostadsmarknaden, i synnerhet för regionens yngre och förstagångsköpare.

Moderna och flexibla regler för ökat byggande

Stockholmsregionen har fantastiska möjligheter för att bidra till att minska den allt större bostadsbristen i Sverige. Tyvärr begränsas möjligheterna av ett långsamma processer, stelbenta regelverk och en stat som alltför ofta bromsar och stoppar nybyggnation.

Stora delar av Stockholmsregionen omfattas av gamla och omoderna detaljplaner som inte speglar dagens Plan och bygglag. Att göra nya detaljplaner är både kostsamt och tidskrävande och det tar ofta flertalet år innan en sådan plan vinner laga kraft. Här spelar attefallsreglerna en viktig roll som möjliggör förtätning i befintliga detaljplaner genom bygglövsbefriade åtgärder. Centerpartiet i Stockholmsregionen anser att attefallsreglerna i grunden är bra men att de behöver utökas för att bättre möta det behov som finns. Bland annat handlar det om att tillåta 40 kvadratmeter stora attefallshus vilket skapar helt andra möjligheter till ett mer permanent boende än ett hus på 30 kvadratmeter. Reglerna behöver också ändras så att det blir möjligt att inreda två ytterligare bostäder i ett befintligt enbostadshus istället för dagens en bostad.

Strandskyddslagstiftningen är i skrivande stund föremål för en större revidering baserat på en av punkterna i januariavtalet. Utredningen har lämnat sitt förslag som i stora delar är bra men lämnar en hel del att önska för Stockholmsregionen. Istället för mer tillåtande regler och ökat kommunalt självbestämmande ser det ut att bli en skärpning och ökad makt för Länsstyrelsen. Det är något som framförallt kommer att drabba Stockholms skärgård hårt. För att möjliggöra ökat bostadsbyggande på regionens kärnöar är det viktigt att säkerställa att de och deras omgivning inte ska omfattas av någon form av förstärkt strandskydd. Vidare behöver strandskyddsreglerna ändras i syfte att möjliggöra mer byggande vid kajnära lägen. Det måste också bli möjligt att bygga på vatten.

Detaljplaneprocesserna är långsamma, byråkratiska och till sin natur detaljreglerande. Det kan ha sina fördelar men konsekvensen blir många gånger att projekt aldrig kommer igång eller får vänta. Vi föreslår att det ska bli lättare för byggherrar att själva driva sin planer från startskede till antagande. Det skulle snabba på processerna samtidigt som den kommunala byråkratin kan använda sin kapacitet till andra projekt. Vi ser också ett behov av att lättare kunna ändra detaljplaner under pågående genomförandetid. Under pandemin har det blivit tydligt att planbestämmelser för exempelvis verksamhetslokaler i bottenvåningarna kan göra projektkalkylen svår att få ihop. Att lättare kunna ändra dylika planbestämmelser skulle skapa större flexibilitet i projekten och öka möjligheterna att anpassa sig efter nya förutsättningar.

Plan och bygglagen bör ändras så att det blir möjligt att inrätta så kallade frizoner där byggande kan ske utan plankrav. Syftet är att främja modern, innovativ och hållbar stadsutveckling där staden får växa fram dynamiskt.v

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet vill främja och öppna upp för fler upplåtelseformer än enbart hyr och köp, exempelvis genom att justera avtalsförhållanden mellan fastighetsägare och hyresgäst.
2. **att** Centerpartiet vill sänka skatten och förenkla regelverket för andrahandsuthyrning.
3. **att** Centerpartiet verkar för en ökad rörlighet på bostadsmarknaden genom sänkt reavinstskatt vid bostadsförsäljning av bostäder som varit borta från marknaden en längre tid.
4. **att** Centerpartiet vill anpassa amorteringskravet i syfte att förenkla inträdet på bostadsmarknaden
5. **att** se över regler för hantering av byggmaterial och byggavfall för att möjliggöra ökad återanvändning och cirkularitet i byggsektorn
6. **att** Centerpartiet vill sänka tillgänglighetskraven för komplementbostadshus (avser Attefallshus som används som bostad)
7. **att** Centerpartiet vill utöka den tillåtna byggnadsytan för Attefallshus från 30 till 40 kvadratmeter (avser såväl bostad som komplementbyggnad)
8. **att** Attefallslagstiftningen ändras så att det blir möjligt att inreda ytterligare två bostäder i ett ursprungligt enbostadshus
9. **att** de utpekade kärnöarna i Stockholms skärgård med omnejd inte ska omfattas av någon form av förstärkt strandskydd
10. **att** strandskyddet lättas i syfte att möjliggöra exploateringar i kollektivtrafiknära lägen och bättre kunna nyttja gamla kajmiljöer.

- 11. att** Centerpartiet verkar för att förenkla regelverket för byggande på vatten.
- 12. att** strandskyddet upphävs i sin helhet på redan exploaterad mark.
- 13. att** Centerpartiet ska verka för tidsbegränsade frizoner från plankrav för att främja bostadsbyggande och modern stadsutveckling.
- 14. att** Centerpartiet verkar för att antagna detaljplaner lättare kan ändras under pågående genomförandetid i syfte att möta nya uppkomna behov.
- 15. att** Centerpartiet verkar för att lätta kraven vid byggnation av vissa typer av bostäder som avser en bostadssituation av mer tillfällig karaktär, exempelvis studentbostäder eller nya modeller som co-living, vad gäller bland annat krav på tillagningsinredning, storlek på hygienutrymmen och ljuskrav i fastighetens samtliga lägenheter.
- 16. att** Länsstyrelsen får i uppdrag att lösningsorienterat samarbeta med landets kommuner för att möjliggöra stadsutveckling i centrala och kollektivtrafiknära lägen.
- 17. att** Centerpartiet verkar för att i högre grad möjliggöra byggherredrivna planprocesser i syfte att korta och effektivisera planprocessen.
- 18. att** Centerpartiet arbetar för generösare bullerregler så att det blir lättare att bygga bostadsfasader med ej öppningsbara fönster.
- 19. att** Centerpartiet ska verka för att regeringen genomför en grundlig översyn av riksintressena med syftet att möjliggöra en hållbar stadsutveckling

20. att Centerpartiet verkar för att bostadsbyggande ska göras till ett riksintresse och likställas med övriga riksintressen, för att möjliggöra en hållbar stadsutveckling i närtid, samtidigt som ovanstående översyn av riksintressena sker.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Det här är en motion som har skrivits av distriktsstyrelserna i Stockholms län och stad.

Bostad

Motionen inskickad av: Magnus Persson

Motionärens namn: Magnus Persson

Solna

Stockholms län

#527 Utred införande av moms på bostadshyror

Hyresgästföreningen, SABO (Sveriges allmännytt), och Fastighetsägarna, har alla tagit ställning för införande av en låg moms på bostadshyror. Det skulle dels innebära att moms läggs på hyresavierna, men också att hyresvärdar får rätt att dra av inkommande moms på driftkostnader, investeringar och reparationer. Den troliga effekten är att hyresnivåerna i slutändan på marknaden som helhet blir ungefär oförändrade. Man kan vänta sig att främst de fastighetsägare som har lägre andel kapitalkostnader och större andel driftkostnader skulle få sänkta kostnader av förslaget. Exakt storlek och effekt beror naturligtvis också på vilken momssats som väljs, 6% eller 12%. Jag tycker förslaget verkar intressant, bör utredas, men vill föreslå att det också kan appliceras på årsavgifter för bostadsrätter.

Trolig effekt: kostnadssänkning främst för de fastighetsägare som har lägre andel kapitalkostnader och större andel driftkostnader, vilket torde vara främst äldre byggnader och sänka hyreskostnader i geografiska lägen med lägre fastighetsvärden, exempelvis i landsbygd.

Förslaget skulle också innebära stora administrativa förenklingar för de fastighetsägare som är frivilligt skattskyldiga för moms. Det kan gälla exempelvis fastighetsägare som hyr ut parkeringsplatser till andra än boende, som har momspliktig lokaluthyrning, eller säljer andra tjänster av olika slag. Enligt ett avgörande från Skatteverket gäller detta också fastighetsägare som debiterar för el, gas eller vatten från sina hyresgäster, vilket därmed ökar antalet berörda fastighetsägare rejält. Berörda fastighetsägare tvingas schablonmässigt redovisa sin inkommande moms baserat på schabloner av olika slag, vilket tynger ned administrationen. Skatteverkets tydligt och välskrivna skrift består av 17 tätt skrivna sidor för att förklara alla specialfall som man behöver hålla reda på. Men - med utgående moms även på hyrorna skulle momsen bli helt avdragsgill, och denna administration helt avskaffas. En stor regelförenkling.

En förändring skulle naturligtvis kräva omfattande övergångsreglering, och det finns säkert detaljfrågor som ännu inte är helt enkla att reglera. Dessutom är det för mig inte självklart om momsen bör sättas på 6% eller 12%. Därför föreslår jag än så länge bara att Centerpartiet ställer sig bakom att frågan utreds.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet ställer sig bakom att utreda införandet av en låg moms på hyror och bostadsrättsavgifter som en del av reformeringen av bostadsmarknaden.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en intressant motion. Distriktsstyrelsen känner viss tveksamhet inför förslaget. Vi är inte säkra på att ett införande är rätt väg att gå men ser ett behov av att utreda frågan. När frågan är utredd får vi ta ställning till de konsekvenser ett eventuellt införande får.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att bifalla motionen

Bostad

Motionen inskickad av: Pietro Marchesi

Motionärens namn: Pietro Marchesi

Täby

Stockholms län

Medmotionärer:

Ann-Sofie Lager,

#588 Uthyrning av halva bostaden skattefritt

Vi har stor bostadsbrist i Sverige, samtidigt som vi har mycket stor bostadsyta per person. Den höga reavinstbeskattningen av bostäder innebär att det ofta är billigare att bo kvar i en onödigt stor bostad, än att sälja och köpa en mindre. Ett sätt att bättre utnyttja bostadsbeståndet är att införa liknande regler som i Norge, att göra det möjligt för en fastighetsägare att skattefritt och utan myndigheters inblandning hyra ut upp till halva den bostad där man själv är bosatt. Hyresvärd och hyresgäst kommer själva överens om hyra och villkor. Enkla klara regler utan byråkrati.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att följa Norges exempel att tillåta uthyrning av halva bostaden man själv bor i skattefritt.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens problembeskrivning och ser vilka utmaningar det för med sig på bostadsmarknaden. En viktig åtgärd är få ut fler tillgängliga bostäder på bostadsmarknaden och där spelar uthyrningen av privatbostäder en viktig roll. Vi delar uppfattningen om att det måste bli mer lönsamt att hyra ut men vill inte i dagsläget ta ställning för det exakta förslaget i motionen. Vi vill hänvisa till distriktsstyrelsens motion om att förenkla regelverket och sänka skatten på andrahandsuthyrning.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att instämma i motionens intentioner

Bostad

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#596 Karenstid för Attefallsåtgärder

Attefallsåtgärder är ett sammanfattande namn på förändringar i plan- och bygglagen från 2014. Förenklingarna innebär att det inte längre behövs bygglov för vissa åtgärder, men du behöver göra en anmälan och invänta startbesked.

Lagstiftningen var tänkt att hjälpa till att lösa vardagsproblem och bostadsbristen. Och det är ju en god tanke. Stefan Attefall skriver själv så här: Tonåringen kan få ett eget hus på gården. Mormor kan flytta närmare barnbarnen. Studenten får en bostad att hyra.

Attefallsåtgärdena man kan göra är tillbyggnad på högst 15 kvadratmeter, takkupor, inredning av ytterligare en bostad i ett enbostadshus och den mest kända Attefallshus.

De flesta tror att Attefallsåtgärdena är rätt små, vilket tillbyggnaden och Attefallshuset är. Men när det gäller inredning av ytterligare en bostad så finns det inga begränsningar på antal kvadratmeter. Det finns heller inga tidsbegränsningar om hur nytt ett hus får vara innan man får göra dessa åtgärder.

Vad detta betyder i praktiken är att man kan bygga ett nytt hus på låt oss säga 400 kvadratmeter. Så fort man har fått slutbesked så kan man anmäla om Attefallsåtgärder och då dela huset i två delar på 200 kvadratmeter styck och bygga ett Attefallshus på tomten.

Att man kan göra detta direkt efter att man har fått slutbesked var ju aldrig intentionen i den nya lagen, det var tänkt att lösa vardagsproblem, inte skapa stora planeringsproblem för kommuner.

Jag förstår att detta problem bara drabbar ett fåtal storstadskommuner, men jag hoppas att ni som inte drabbas av detta problem ändå ska kunna finna sympati i problematiken och stödja detta förslag.

För de kommuner som drabbas av hungriga och giriga fastighetsutvecklare kan detta innebära väldigt stora bekymmer för kommunen och stora vinster för fastighetsutvecklarna. Det som händer är att kommunen planlägger ett nytt område på låt oss säga 200 bostäder. Det betyder att vägar, avlopp, el och till exempel en förskola är planerade för 200 familjer. Men eftersom man då kan dela på bostaden i två delar och bygga ett till hus på tomten, så får området helt plötsligt 600 bostäder. Och kommunens planering fallerar på alla delar. Detta är ohållbart.

Tycker ni att kommunerna ska ha möjlighet att planera områden, eller vill ni att vi ska kunna bli helt överkörda av fastighetsutvecklare?

Det finns en relativt enkel lösning på detta, som behåller intentionen med lagen, att den ska lösa vardagsproblem. Som gör denna marknad ointressant för fastighetsutvecklarna. Det är att sätta karenstid på hur fort man får göra Attefallsåtgärder på ny fastighet.

När det gäller ROT så har vi exakt detta, så att man inte ska kunna hoppa över delar när man bygger ny fastighet och sedan göra dem skattefinansierade så fort huset är på plats. När man bygger ett nytt hus så får man inte söka ROT-bidrag på 5 år. Så samma sak borde gälla Attefallsåtgärder.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet ska verka för att en karenstid på Attefallsåtgärder ska införas.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen förstår den problematik som motionären beskriver men ser inte samma lösning på problemet. En detaljplan blir inte mer anpassad för fler bostäder bara för att bostäder kommer till ett antal år senare. Problemet finns också i detaljplaner som gjorde för 20–30 år sedan. Nu när attefallslagstiftningen etablerat sig är det viktigt att kommunerna i sin detaljplanering tar höjd för de attefallsåtgärder som finns.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen

Reservation: Patrik Buddgård till förmån för Bifall av motionen

Bostad

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#606 Se över byggsanktionsavgifter

Många vet att det är rätt dyrt att fälla träd utan lov, det kostar ca 12 000 kronor per träd som man fäller. Vad många dock inte vet är att det knappt är några kostnader alls när man spränger bort berg. Att spränga bort 250 kvadratmeter berg (alltså samma yta som en 25 meters bassäng med 4 banor), kostar ca 13 000 kr. Att spränga bort berg i storleken av en simbassäng har alltså ungefär samma byggsanktionsavgifter som att fälla ner ett träd.

För att förtydliga så är avgiften den samma för schaktning, sprängning eller utfyllnad. Vid schaktning och utfyllnad så går det ju att återställa och är ju kostnaderna mer rimliga, men troligen också för låga. Men att spränga bort berg, det är ju väldigt beständigt och borde därför kosta rejält mycket mer.

Att kostnaderna är så låga på att spränga, gör ju att byggherrarna gör det och sedan tar böterna. Byggsanktionsavgifter är ju till för att avskräcka så att man inte ska göra stora fel, just som det är när det gäller träd. Men så är inte fallet idag, och det behöver förändras.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet verkar för en förändring av byggsanktionsavgifter så att alla typer av fel ger en avskräckande effekt.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen instämmer i att dagens PBL inte alltid är rättvis vilket märks väl i frågor om byggsanktionsavgifter. Distriktsstyrelsen ser ett behov av att byggsanktionsavgifterna anpassas så att de upplevs som proportionerliga. Vi delar dock inte bedömningen om att sanktionsavgifter ska förändras så att de blir mer avskräckande. Vi ser snarare en utveckling åt att det ska bli enklare att göra rätt. Det handlar om mer förutsägbara regleringar och stärkt äganderätt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen

Demokrati

Motionen inskickad av: Annika Haglund

Motionärens namn: Annika Haglund

Nacka

Stockholms län

#37 Verka för införande av en lag som kriminaliserar förnekandet av förintelsen

Lagar som kriminaliserar förnekandet av historiska händelser såsom Förintelsen/folkmord/brott mot mänskligheten finns i ett antal länder, men de saknas i svensk rättslig tradition. Sverige värderas den grundlagsskyddade yttrandefriheten väldigt högt och bedömningen har varit att "minneslagar" såsom de existerar i en del andra länder kan inskränka på denna.

Jag anser att det måste finnas gränser för yttrandefriheten: förintelseförnekare ägnar sig i själva verket åt judehat och rasism. Genom att ge sken av att judarna har ljugit om det förflutna underblåser de antisemitiska opinioner och legitimerar indirekt angrepp på judar.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet skall verka för införandet av en lag som kriminaliserar förnekandet av förintelsen.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen håller med om problematiken om att nazistisk, rasistiska och antisemitisk propaganda. Att förneka förintelsen på ett sätt som anstiftar till brott är redan kriminellt, men yttrandefriheten måste värnas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen

Demokrati

Motionen inskickad av: BENGT Ericsson

Motionärens namn: BENGT Ericsson

Norrtälje

Stockholms län

#167 Svårt att motionera

Motion till Centerpartiets stämmor

-Stockholms läns distrikt

- och Riksstämman

Svårt att motionera.

I Centerpartiets arbetsordning framgår klart och tydligt att partiet vill ha in förslag från medlemmar.

Dagens system med inläggning i Connect gör inte livet enklare för oss medlemmar. Jag betraktar mig själv som tämligen datorvan. Men även jag stöter på svårigheter.

Jag får också frågor från partikompisar – Hur gör man?

Även om jag vet att det ständigt pågår förbättringar inom alla organisationer och företag så vill jag med hög röst påtala –**Varför måste det vara så krångligt?**

Mitt förslag;

En rejäl översyn. Målet ska vara ett användarvänligt system och att även de som inte är datorvana måste på ett enkelt sätt kunna lämna in sina förslag/motioner.

Med ovanstående som grund yrkas

att det måste bli enklare att lämna in motioner.

att användarvänligheten i det nya, testas på en grupp medlemmar innan släpp

att även medlemmar utan datakunskap måste kunna lämna in motioner.

Norrtälje den 25 februari 2021

Bengt Ericsson

medlem nr 127975, Norrtälje kommunkrets

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** det måste bli enklare att lämna in motioner. att användarvänligheten i det nya, testas på en grupp medlemmar innan släpp att även medlemmar utan datakunskap måste kunna lämna in motioner.
2. **att** användarvänligheten i det nya, testas på en grupp medlemmar innan släpp
3. **att** även medlemmar utan datakunskap måste kunna lämna in motioner.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen håller med motionären om att det skall vara lätt att motionera och även att den medlemsplattform som Centerpartiet använder bör vara användarvänligt i sin helhet.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att instämma i motionens intentioner

Demokrati

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#396 Försäkringskassan + Förvaltningsrätt – rättsosäkert, odemokratiskt

Försäkringskassan idag kan neka ersättning för operation som gjorts i annan EU-land till och med om muntligt löfte getts innan. Enligt EU-lag ges patienter möjlighet att få behandling i annat EU-land med ersättning av Försäkringskassan.

I Sverige har det lagts till en egen klausul, att samma behandling ska ges i Sverige. Men även om det gjorts så kan enskild region rådgöra med Försäkringskassan som då stoppar ersättning till patient.

Försäkringskassan kan även hänvisa till egna experter som avråder då denne inte kan öppna en dator och således inte kan läsa medicinska forskningsrapporter inom EU. Patienten får nej till ersättning. Det hela går faktiskt ut på att neka ersättning så ofta som möjligt.

När så patient beslutar att överklaga till Förvaltningsrätten så sker följande, patienten beskriver läget och varför denne anser att beslut från Försäkringskassan inte gäller enligt lag eller annat. Till exempel kan 19 bilagor läggas till med information om sjukdom, behandling, medicinska rapporter från andra länder, faktiska positiva beslut som Försäkringskassan har tagit för exakt samma behandling av exakt samma läkare men där patienten bor i annan region. På Förvaltningsrätten tar notarien tag i överklagandet och skalar ned till en, högst två A4 med utlåtande. Nämndemän får information dagen innan alternativt under domstolsförhandlingar. Sen kan hela ärendet förhandlas på 2-3 minuter. En dag kan Förvaltningsrätten handha 23 ärenden. Senast nekades då 21 stycken, två skickade tillbaka till Försäkringskassan.

Det här medför otroligt många avslag naturligtvis, något som Försäkringskassan räknar med. Kammarrätten hänvisar till Förvaltningsrätten och i högre instans ges inte ens prövningstillstånd. EU-rätten, vem orkar mer? Vem har ekonomin till det? Det här är satt i system och patienter, människor hamnar i en omänsklig situation som påverkar hälsotillstånd och den egna ekonomin.

Att inte Försäkringskassan handlar enligt EU-lag kanske kan ses som oförstånd och okunskap men att Förvaltningsrätten både gör det och går Försäkringskassan ärenden är totalt rättshaveri. Enligt professor emeritus på Umeå Universitet. I en demokratisk stat kan inte och ska det inte godkännas. Patienterna ska bemötas enligt lag.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Försäkringskassan ska följa svensk lag inklusive de EU-lagar som Sverige står bakom
2. **att** Förvaltningsrätten ska följa lagar inom Sverige och EU
3. **att** Förvaltningsrätten vid överklagande från Försäkringskassan och andra, ska delge nämndemän allt underlag samt ge den tid som ärendet behöver
4. **att** Försäkringskassan och Förvaltningsrätten ska informera överklagande om att muntlig presentation kan ges

Distriktsstyrelsens yttrande:

De senaste granskningarna av verksamheten av Försäkringskassan visar att det finns brister i tillämpningen av lagstiftningen i myndigheten. Det handlar om ett gemensamt ansvar för politiken att förtydliga och vägleda myndigheten så att rättssäkerheten och tilliten för myndigheten ökar. Men generellt så följer svenska myndigheter och rättsväsendet svensk och europeisk lag på ett bra sätt även om det naturligtvis alltid kan bli bättre.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen

Demokrati

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#569 Demokrati och föreningsarbete

Föreningar över hela landet lever med rädsla för GDPR. Många styrelser vågar inte redovisa för sina medlemmar vilka andra medlemmar som finns i föreningen. En utmärkt situation för den styrelse som inte vill bli utmanad. Även normalt föreningsarbete försvåras. Vi måste säkerställa att demokratin inte måste ge efter för hoten i samhället. För den centermedlem som skulle vilja att hans medlemskap är hemligt för andra i sin lokala föreningen går det ju att ordna särskilda lösningar. Bara som en jämförelse: Inom nästan alla myndigheter och samhällssektorer har under de senaste åren häpnadsväckande informationsläckor förekommit. Känslig privat information har läckt ut. Även om avsikten inte är att man skall sila mygg och svälja kameler tycks det ändå ha blivit så.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet skall verka för att oklarheter i tillämpningen av GDPR undanröjs så att lokala föreningar, politiska och andra, kan arbeta demokratiskt.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens tankar kring vikten av att det offentliga Sverige måste stärka sitt arbete med att skydda den information som samlas in, men också en generell förstärkning av individens integritet. Men motionens att-sats är inte tillräckligt tydlig för att vi ska kunna bedöma vilka lagändringar som behöver komma på plats för att vi ska kunna uppnå syftet med motionen.

Idag faller politiska åsikter eller medlemskap i ett parti inom ramen för det som anses vara känsliga uppgifter. Vissa medlemmar vill inte heller skylta med sitt medlemskap, det måste vi respektera. Distriktsstyrelsen anser att det går att bedriva ett bra och demokratiskt föreningsarbete med de lagar och regler som är aktuella idag.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen

Ekonomi

Motionen inskickad av: HANS Lindkvist

Motionärens namn: HANS Lindkvist

Värmdö

Stockholms län

#124 En bred skattereform som stimulerar jobb och företagande, stärkt välfärd, klimat, och minskade klyftor.

Det måste vara huvudinriktningen på den skattereform som ska genomföras enligt januariavtalet. Behoven i välfärden kommer att öka när vi 40-talister går mot 80. Behoven inom sjukvård och äldreomsorg kommer att bli större och pensioner måste höjas. Mer pengar behövs till kommuner och regioner.

Världen har samtidigt blivit osäkrare med ökade handelskonflikter som mellan Kina och USA. Nationalismen och en svår tid med brexit kan försvåra vår goda ekonomiska relation till Storbritannien.

Finansminister Magdalena Andersson har nyligen (dec 2019) förklarat att skattereformen inte hinner genomföras före valet. Huvuddragen kan bli klara men inte lagstiftningen. Det gör att skattefrågan kommer att vara i fokus under lång tid. Centern måste därför tidigt diskutera och samtala kring vår linje och därför skrivs denna motion nu.

Partierna i Januariavtalet har enats om att marginalsatserna och skatterna på jobb och företagande ska sänkas. Fler företag som ger fler jobb är nyckeln till en bättre integration. Högre skatter behövs på kapital, konsumtion och utsläpp. Välfärden ska tryggas och klyftorna i samhället minska. Marknadsliberalismen måste ha sociala ramar med decentralisering och jämlikhetsmål så att ökade klyftor kan undvikas. Arbetsförmedlingen ska finnas i hela landet för att stärka jobb och företagande. Centern måste utgå från att Januariavtalet ska följas. Hur mycket och på vilket sätt, t.ex i relation till vår stora framtidsfråga klimatet, ska skatter höjas och sänkas, tillkomma eller avvecklas.

Stärkt välfärd

Välfärd är trygghet, säkerhet, vardag och omtanke. Att känna att du lever ett bra liv, dina barn gör det, dina föräldrar, dina grannar, världen utanför dig. Du har ett jobb, du har en lön, du har en omgivning och vardag som du råder över. Att vi bryr oss om både människorna och jorden i Sverige och i andra delar av världen.

Världen har i många avseenden blivit bättre. Allt fler människor lär sig läsa. Andelen som lever i demokratier har ökat. Fattigdomen har minskat, färre dör i väpnade konflikter och

hälsan har förbättrats. Antalet valar och gorillor har ökad. Jämställdheten förbättras, och befolkningsökningen minskar. Det stora flertalet människor i världen har det bättre i dag än för 20 år sedan, skriver barnläkaren Jonas F Ludvigsson i DN på Julaften den 24 december.

Välfärden i Sverige är hög med internationella mått men problemen både finns och ökar. Integrationen ställer höga krav på jobb där arbetsförmedlingen inte fungerar. Det är svårt och dyrt att få bostad, bostadssegregationen ökar klyftorna och försörjningsstödet räcker inte. Narkotikan ökar, gängkriminaliteten växer, hemlösa är flest i Norden, den psykiska ohälsan stiger och vi får kris i socialtjänsten.

Rikta blickarna mot stöd och insatser där välfärdssystemen behandlar sina svagaste. Sluta tala om socialtjänstens kris. Nästan allt landar i knät på socialtjänsten: missbruk, våld, droger, fattigdom, livskriser, kriminalitet....Det handlar mest om samhällets svaga, mellan etablerade och oetablerade. De stora välfärdssystemen, sjukförsäkring, a-kassa, försörjningsstöd. Hårdare praxis har följt på svag ekonomi i kommunen. Människor lider och samhällskostnaderna för en gängkriminell kan uppgå till miljonbelopp. Det är både mänskligare och mer ekonomiskt att stoppa nyrekryteringen än att bygga fler fängelser. Social hållbarhet kostar – men avkastningen ligger i framtiden. Vi måste bli bättre på att förklara de sociala insatsernas fördelar både personligen och för samhället.

Grundläggande livsvillkor bör vara ett statligt ansvar om inte kommunerna klarar det.

Vi behöver justering av skatterna, men innan vi gör det ska vi se om de pengar vi har används på ett förnuftigt och effektivt sätt. Landshövdingen Sven-Erik Österberg har i Delegationen för ”korrekta utbetalningar från välfärdssystemen...” kommit fram till att 18 miljarder om året försvinner från det offentliga på grund av slarv, misstag och dålig kontroll. Det motsvarar 70 procent av reformutrymmet för 2020. Förbättrad samverkan mellan departement, myndigheter och riksdag. Till detta kan man lägga den ljusskygga skatteplaneringen som Skatteverket beräknar till mellan 30-50 miljarder årligen. Här måste en totalöversyn göras i samband med skattereformen med bättre styrning, uppföljning, nya digitala system och vassare sanktioner.

Klimat och Hållbarhet

Klimatfrågan är hur man än ser det den viktigaste frågan för framtiden. De utmaningar vi står inför är både större än tidigare i historien och av annan karaktär. Jorden förhandlar inte. År 2019 avslutar det varmaste decenniet som vi uppmätt. Fossila bränslen står för 90 procent av koldioxidutsläppen.

FN:s miljöprogram Unep säger att vi måste femfaldiga klimatåtgärderna om vi ska klara Parisavtalets krav på max 1,5 graders uppvärmning. I dag ökar de globala utsläppen. De måste minskas med 7 procent varje år om klimatmålet ska klaras. Hela världen måste medverka från regeringar till enskilda människor. Forskarna talar om ett nödläge. Vi har bara tio år på oss. Tiden håller på att rinna ut, men vi ska sikta högt.

Användningen av förnybar energi från sol och vind och ökar också snabbt som i Tyskland, Storbritannien och Sverige. Bidraget på 20.000 kronor för solceller är bra men bör höjas och övergå till ett solcellsavdrag. Lagstiftningen ska styra mot att nya hus som byggs ska ha solceller.

EU har minskat elproduktionen från kol med 33 procent sedan 2005. Positivt är att kärnkraften kan avföras som ett framtida alternativ sedan EU beslutat att den Europeiska Investeringsbanken EIB inte ska ge några EU-pengar till kärnkraft. Inget stöd ska ges till ny svensk kärnkraft.

EU-parlamentet har i en resolution utlyst klimatnödläge, något som Centerns EU-parlamentariker Fredrick Federley drivit på. EU-kommissionen ska säkra att alla beslut i EU överensstämmer med Parisavtalet. I den nya kommissionsordföranden Ursula von der Leyens agenda för EU står skärpta klimat- och miljömål högst upp. Det nordiska energi- och klimatsamarbetet bör också stärkas.

Klimatkonferensen COP 25 i Madrid blev ingen höjdpunkt. Kraven måste skärpas till nästa årskonferens i Glasgow. Regeringen i Sverige har tillsammans med C och L presenterat en klimatpolitisk handlingsplan där klimatet ska integreras i alla relevanta politikområden. Planen innehåller också 132 åtgärder, reformer och satsningar. Fossil energi i el- och värmeproduktion ska fasas ut.

En rimlig och rättmätig del av naturresursernas värden måste få stanna i de bygder och regioner där rikedomarna hämtas, som vatten,- och vindkraft. Det bör provas att överföra fastighetsskatten på vindkraftverk från staten till kommunerna. AP fonder bör inte investera i fossil industri. Sverige ska bli världens första klimatneutrala land. Senast 2045 ska Sverige ha nettoutsläpp av växthusgaser. Att visa vägen påverkar världen.

Klimatkompensation är nödvändigt och bra men falska köp från bl a bolag i skatteparadis måste stoppas. Folkets stöd behövs om vi ska få bredd i klimatkampen. Klimatskam med förbudskrav är ingen framkomlig väg. Det är inte flyget som är problemet utan utsläppen. Vid nästa decennium har vi kanske både elflyg på Arlanda och bilflyg från hustaken in till Stockholm från Värmdö.

Att stoppa tillväxten är heller ingen bra metod. Tvärtom är det ökad klimativänlig tillväxt, grön tillväxt, och konsumtion med ny teknik och nya bränslen som ska minska utsläppen. Livsbalans handlar det om, för både dig själv och naturen, stärkt biologisk mångfald. Det finns många fler liv än människans. Ökad återanvändning, återvinning och märkning av svensk och närodlat man och andra produkters klimatavtryck kan stimuleras med ekonomiska styrmedel. Svenskt jordbruk slår vakt om naturbetena.

Svensk skogsråvara kan ställa om transportsektorn med biobränslen, fler trähus, nya textilier och bioplaster. Staten kan här bidra med sänkt skatt och ökat ekonomiskt stöd till skogsbruket. Skogen är också en viktig kolsänka som fångar upp koldioxid. För att säkra att växthusgasutsläppen från vägtrafiken minskar bör Sverige pröva att införa en nationell utsläppshandel för fossila drivmedel. Genom minskad mängd som får säljas kan målet om 70 procents minskning av trafikens utsläpp mellan 2010 och 2030 uppnås.

Nya stambanor ska byggas och en upprustning och utveckling ske av järnvägen i hela landet.

Höghastighetståg ska utredas.

Enskilda insatser får inte underskattas men det är till sist politiska beslut och folkligt stöd som avgör om vi löser klimatkrisen.

Minskade klyftor

Klyftorna och ojämlikheten har ökat, mellan de som har arbete och de som inte har, mellan rika och fattiga, mellan stad och land. Det gäller också de som känner sig utanför, ensamma, som många äldre, invandrare. Vårdköerna ökar och de som har privata försäkringar kommer först till doktorn. Läkemedel saknas, på allt fler håll i landet.

Skatten höjs i 61 kommuner nästa år mest på landsbygden. I fyra kommuner sänks skatten. Vi ska kunna leva, bo och verka på landsbygden. Två tredjedelar av välfärden som skola, social- och äldreomsorg kommer från invånarnas skatter. Kostnadsutjämningen är otillräcklig. Befolkningen minskar i många glesbygdskommuner. Att värnskatten tas bort är olyckligt. Andra vägar för högre skatt på höga inkomster som t.ex kapital bör prövas. Sänkta skatter behövs på landsbygden men om kommunerna inte klarar åtagandet måste staten gå in. Det bör prövas att göra kommunalskatten progressiv så att högre inkomster också procentuellt betalar något mer skatt.

300 000 fattigpensionärer beräknas finnas i Sverige. Majoriteten är kvinnor. Hemlöshet är ovärdigt. Bostadspolitiken måste följa med befolkningsökningen, underlätta rörligheten och avveckla flyttskatten. För att få mer jämlika livsinkomster bör pensionerna ligga kring 70 procent av slutlönen med pensionshöjningar, bostadstillägg och kanske höjda pensionsavgifter. Pensionärsorganisationernas inflytande måste stärkas.

Vi måste sluta hänga upp oss på ålder. Äldres livssituation ska stärkas där fler kan delta och medverka i samhällsarbetet.

Kommunalskatterna ska ingå i januaripartiernas utlovade skattereform. Den offentliga sektorn måste också gå armkrok nära medborgarna och civilsamhället i samtal på mötesplatser, kring politik, forskning, praktik och samverkan. Fler statliga servicekontor måste öppna på landsbygden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** centerpartiet ska verka för en bred skattereform som stimulerar jobb och företagande, stärkt välfärd, klimat, och minskade klyftor.
2. **att** i huvudsak ställa sig bakom innehållet i denna motion när en ny skattereform ska genomföras.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Sverige behöver en bred skattereform som minskar skattetrycket för arbete och jobbskapande. Skattesystemet måste också bli enklare, mer transparent och stimulera en hållbar utveckling. Men en sådan reform kräver en bred parlamentarisk underlag och framförallt ett gediget utredningsunderlag.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. Instämma i att satsens intentioner
2. Avslag

Ekonomi

Motionen inskickad av: Johan Krogh

Motionärens namn: Johan Krogh

Nacka

Stockholms län

Medmotionärer:

Alfred Askeljung Centerpartiet Stockholms Stad

Hans Peters, Centerpartiet Stockholms län

Alireza Akhondi, Centerpartiet Stockholms län

#153 Motion om att höja utbildningspremien

Sverige har idag ett av världens högsta skattetryck. Särskilt marginalskatterna på inkomster är, internationellt sett, både hög i procent och drabbar en stor andel av de förvärvsarbetande.

Bedömare som WEF, OECD och Globaliseringsrådet har uttryckt oro för att höga marginalskatter kan hämma både tillväxt och ekonomisk anpassning till förändringar i omvärlden. Trots nyligen genomförda skattesänkningar, och de positiva skattereformer som aviserats i Januariavtalet, så är och kommer inkomstskatterna att vara nästan unikt höga inom OECD.

Vårt progressiva skattesystem hämmar inte bara tillväxt utan tjänar också till att straffbeskatta människor som utbildar och specialiserar sig i sina yrkesval. Att avskaffa den statliga inkomstskatten skulle inte bara göra skattesystemet mer rättvist utan också utgöra ett stort incitament till att utbilda sig och skaffa sig specialistkompetens, något som skulle vara till stort gagn för individen, Sveriges konkurrenskraft och välfärdens framtida finansiering. Därtill skulle det vara till gagn för rekrytering av utländsk expertkompetens.

Beräkningar i bland annat skriften Ekonomisk debatt visar att ett avskaffande av den statliga inkomstskatten och ett återställande av avtrappningen av jobbskatteavdraget skulle ha en självfinansieringsgrad på 130 procent. Det innebär att en helt avskaffad statlig inkomstskatt och ett återställt jobbskatteavdrag skulle ge ökade skatteintäkter till staten på cirka 10 miljarder kronor.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att på sikt avskaffa den statliga inkomstskatten

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen vill börja med att tacka för en intressant motion. Det svenska skattesystemet har sedan 90-talets stora skattereform genomgått många ändringar. Idag ser dock samhället annorlunda ut jämfört med för 30 år sedan och skattesystemet behöver anpassas till dagens moderna samhälle. Mot bakgrund av Januariavtalets fjärde punkt om en ny bred skattereform välkomnas diskussionen om beståndsdelarna i Sveriges framtida skattesystem.

För Centerpartiet är det viktigt att göra det attraktivare att arbeta mer och att utbilda sig. Därför har Centerpartiet, genom Januariavtalet, varit med och tagit bort den skadliga värnskatten som har bidragit till det orimligt höga skattetrycket i Sverige. Distriktsstyrelsen menar däremot att mer arbete kan och borde göras.

Distriktsstyrelsen delar motionärernas syn att Sveriges höga marginalsatser på arbete minskar incitamenten till arbete, vilket hämmar den svenska tillväxten. Dessutom delar distriktsstyrelsen synen att den statliga inkomstskatten minskar incitament till högre utbildning, vilket får som konsekvens att den så kallade utbildningspremien i Sverige är lägst bland alla OECD-länder; alltså att det inte är lika lönsamt med högre utbildning som i de andra OECD-länderna. Redan före Covid-19 befann sig Sverige i ett läge med en fallande tillväxt samtidigt som de demografiska utmaningarna ökade. I ett sådant läge är det nödvändigt att öka incitamenten till arbete och utbildning för att på sått säkra tillväxten, den svenska konkurrenskraften och den framtida finansieringen av vår välfärd. Därför delar distriktsstyrelsen motionernas slutsats om att den statliga inkomstskatten på sikt ska avskaffas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Bifalla motionen**

Deltog ej i beslut: Alireza Akhondi, Johan Krogh

Reservationer: Tage Gripenstam för avslag, Jonas Riedel, Patrik Buddgård

Ekonomi

Motionen inskickad av: Johanna Mäkinen

Motionärens namn: Johanna Mäkinen

Botkyrka

Stockholms län

Medmotionärer:

Benita Hägg,

Göran Melander,

Antra Johanson Rantins,

#170 Automatiskt avslut av autogiro vid dödsfall

Vid ett dödsfall så kommer autogiron fortfarande dras från dödsboet. Om man hjälper till vid bouppteckning är det svårt att få banken avsluta autogiro. För att kunna avsluta dessa autogiro behöver man vara dödsborepresentant. När man blivit representant för dödsboet måste man kontakta alla som dödsboet har och avsluta dem vid respektive leverantör. Om det dras pengar med autogiro kan det innebära att dödsboet är tvungna att kräva pengar tillbaka för att dödsboet ska fördela pengar i prioriteringsordning. Vid ett dödsfall tar banken bort möjligheterna att ta ut pengar med dödsboets bankomat kort.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att banken automatiskt även kan avsluta autogiro

Att motionen lämnas till Partiets stämma

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter en viktig fråga. Distriktsstyrelsen instämmer i att den här frågan bör utredas närmare.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Ekonomi

Motionen inskickad av: Tomas Selin

Motionärens namn: Tomas Selin

Huddinge

Stockholms län

#497 Slopa kassettskatten

Konsumtionsvanorna av media har förändrats. Där producenternas intäkter tidigare påverkades negativt till följd av privat- och piratkopiering har i dag nya tjänster förändrat marknaden. Den illegala nedladdningen och den privata kopieringen har ersatts med strömningstjänster; vi lyssnar på musik genom Spotify eller köper låtarna direkt i telefonen eller på datorn, film och serier ser vi på Netflix och andra tjänster, och dator- och TV-spel köps i allt större utsträckning direkt på konsolen eller genom handel såsom Steam.

En avgift som infördes som kassettskatt för att täcka branschernas förlorade inkomst när vi privatkopierade från radio eller CD-skivor till kassetband har spelat ut sin roll. Branschen är i omställning, det måste avspeglas i vår lagstiftning, och de osynliga avgifterna måste bort. De för konsumenterna osynliga avgifterna är område för komplicerad reglering vilket också försvårar för handeln. Det är också problematiskt att den osynliga avgiften i dag går till en paraplyorganisation, med bristfällig insyn, som ägs av andra föreningar och förbund. Istället för att behålla förlegade avgifter borde vi uppmuntra och förenkla för utveckling av pay per view- och on demand-tjänster för fler områden än i dag.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att verka för ett borttagande av privatkopieringsersättningen

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner att den här avgiften känns förlegad och behöver anpassas till dagens system där många använder strömningstjänster. Men den ersättning som tas ut kommer inte enbart via dessa tjänster utan från fler kanaler.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Ekonomi

Motionen inskickad av: Tomas Selin

Motionärens namn: Tomas Selin

Huddinge

Stockholms län

#498 Främja startups

För att stärka Sverige som företagarnation måste vi göra det lättare för de med goda idéer att gå från idé till företag. Vi kan redan se tydliga klustertendenser i våra kunskapsintensiva områden, det är positivt för kopplingen till arbetsmarknad och företagande, och något som vi i Centerpartiet borde underlätta utvecklingen av. Vi har sedan länge förstått att statliga myndigheter sällan är bäst lämpade för att utveckla vägledning till arbetsmarknad och företagande, och kan därför ta nästa steg för ge stora framgångsrika företag incitament att dela med sig av sina kontaktnät, sin kompetens, och sitt tänkande.

Exempelvis Google har på flera håll i världen startat olika campus för startup-företagande, där de erbjuder platser för nätverkande, handledning, och utbildning. Sverige kan med våra framgångsrika utbildningar, och våra kreativa studenter bli en plats för sådant företagande. Därför borde vi driva politik som attraherar framgångsrika företag till Sverige, likväl som vill dela med sig av sina verktyg för att flera ska nå framgång. Samtidigt är det viktigt att den nyexaminerade student som vill förverkliga sina idéer inte stoppas av svårigheterna med finansiering, eller att det under uppstartandet av företag är svårt att ekonomiskt gå runt. Därför är det rimligt att den student som vill starta företag uppskov från återbetalning av studieskulden, räntefritt, under en period för att kunna få igång ett företag.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** verka för att företag som har verksamhet som erbjuder startup-stöd, mentorsskap, och campusplatser för startups ska kunna ansöka om skattelättnader för att täcka del av verksamheten.
2. **att** verka för att den med högskoleexamen som vill starta företag räntefritt ska kunna pausa återbetalningar av studielån under en period.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner om att företagsklimatet i Sverige behöver förbättras ytterligare. Men ytterligare komplicering av skattesystemet ligger inte i linje med Centerpartiets ingång i den bereda skattereform som finns skriven i

januariavtalet. Redan idag finns det också generösa regler för uppskov med betalning av CSN lån och räntan är som bekant exceptionellt lågt i förhållande till det allmänna ränteläget på kreditmarknaden.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslag av motionen

Ekonomi

Motionen inskickad av: Pietro Marchesi

Motionärens namn: Pietro Marchesi

Täby

Stockholms län

Medmotionärer:

Ann-Sofie Lager

#568 Trappa ner ränteavdragen för bostadslån

Hushållens höga skuldsättning gör att ränteavdragen bör trappas ned. Med ett framtida stigande ränteläge kommer ränteavdraget bli alltmer kostsamt för staten. Nedtrappningen av ränteavdragen bör påbörjas nu när ränteläget fortfarande är rekordlågt. För att inte hushållens samlade ekonomi ska påverkas negativt, är det fördelaktigt om förändringen kopplas till sänkningar av andra skatter.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda hur ränteavdragen för bostadslån kan trappas ner, gärna i kombination med sänkning av andra skatter.
2. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att sänka taket för ränteavdraget.

Distriktsstyrelsens yttrande:

I januariavtalet slås fast att en omfattande skattereform ska genomföras som bland annat ska minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Med dagens låga ränta skulle bostadspriserna påverkas lite av ett sänkt ränteavdrag, på lång sikt skulle effekten öka i takt med att räntan troligen stiger. För privathushållen som idag äger sin bostad skulle en förändring kunna bidra till stora förändringar i hushållens ekonomi.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall av motionen

Reservationer:

Tage Gripenstam och Miranda Ahlers till förmån för att instämma i motionens första sats intentioner och för avslag av andra satsen

Ekonomi

Motionen inskickad av: Pietro Marchesi

Motionärens namn: Pietro Marchesi

Täby

Stockholms län

Medmotionärer:

Ann-Sofie Lager

#576 Inflationsjustera och sänk reavinstskatten på bostäder

Inflationsjustera och sänk reavinstskatten på bostäder.

Bostadsbristen i Sverige är stor och en bidragande orsak är den inlåsningseffekt som en hög reavinstskatt medför. En del av prisökningen på bostäder är inflation. För en bostad som köptes för mer än 20 år sedan och som säljs idag så är en stor del av värdeökningen inget annat än inflation. Det är varken rimligt eller rättvist att någon ska betala skatt på inflation. Med en inflationsjusterad och sänkt reavinstskatt skulle rörligheten i bostadsbeståndet kunna normaliseras. Detta skulle leda till att exempelvis äldre får möjlighet att flytta från sina ofta alltför stora bostäder, som därmed blir tillgängliga för trångbodda barnfamiljer. En ökad rörlighet på bostadsmarknaden medför större skatteintäkter och ger ett bättre utnyttjande av bostadsbeståndet.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att reavinstskatt vid försäljning av bostad ska beräknas exklusive inflation.
2. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten till sänkt reavinstbeskattning vid försäljning av bostad.
3. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att kombinera sänkning av reavinstbeskattning vid försäljning av bostad med nedtrappling av ränteavdrag för bostadslån.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Bostadsmarknaden behöver reformeras. Vi har idag stora grupper, både unga och nyanlända som har betydande svårigheter att ta sig in på bostadsmarknaden och göra en bostadskarriär. En viktig del av reformeringen av bostadsmarknaden är att se över reavinstskatterna. Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner men anser att frågan behöver utredas vidare innan exakt ställning tas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Instämma i motionens intentioner

Energi

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

#207 Stoppa utrivning av dammar

Det finns en stor mängd gamla kvarn- och kraftverksdammar i Sverige. Många av dessa har blivit föremål för en form av kulturförstörelse där länsstyrelserna påhejade av naturvårdsverket vill riva dem, för att "återskapa" det tidigare landskapet. Dessa utrivningar skapar större skada än nytta då stora kulturvärden försvinner samt bekymmer för intilliggande fastigheter.

Det är bättre att renovera dammarna samt uppmuntra till förbättringar då den småskaliga energiframställningen är mycket viktig.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet i riksdagen verkar för att utrivningarna stoppas och att det istället skapas förutsättningar för upprustning istället och om så krävs laxtrappor m.m. byggs vid sidan av.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären tar upp gamla kvarn- och kraftverksdammar och betydelsen av att renovera dessa för att dels bevara kulturmiljö och att förbättra småskalig energiframställan.

Distriktsstyrelsen är positiv till att det både ska gå att bevara och restaurera redan befintliga kvarn och kraftverksdammar samtidigt som det möjliggörs för passager för fiskbestånd att kunna förflytta sig genom exempelvis laxtrappor.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Instämma i motionens intentioner

Energi

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

#209 Utbyggd kärnkraft

Vi står inför en annalkande energikris då flera kärnreaktorer stängts och efterfrågan på el ökar. Vi skall köra fler elbilar för att minska utsläppen, samtidigt står några av våra mest energikrävande företag inför en omställning till att bli fossilfria. Det kommer krävas oerhörda mängder elektricitet när LKAB och SSAB upphör med kol och olja.

Vi har även kärnavfall som skall slutförvaras till mycket stora kostnader.

Det finns idag nya generationer av reaktorer som använder avfallet från de äldre reaktorerna och skapar ny energi samtidigt som avfallets halveringstid kortas ner många gånger om.

Vi vill nu att centerpartiet jobbar för att Vattenfall får i uppdrag att bygga nya kärnreaktorer där de befintliga finns. Vi skulle på så sätt ha energi många år framåt utan att bryta nytt uran samt bli av med det farliga kärnavfallet.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen med justerad att-sats och tillsända den till distriktsstämman. /Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet bör verka för att energiöverenskommelsen omarbetas på så sätt att målbilden för 2040 ändras från förnybar till koldioxidneutral energiproduktion.

Distriktsstyrelsens yttrande:

I gällande energiöverenskommelse finns reglerat hur en utveckling av kärnkraft kan ske på marknadsmässiga villkor. Det är därmed tillåtet med kärnkraft i Sverige och utveckling av detta inom vissa förutsättningar, målet som är satt till 2040 utesluter de facto inte kärnkraft.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Energi

Motionen inskickad av: Magnus Persson

Motionärens namn: Magnus Persson

Solna

Stockholms län

#528 Ta bort onödigt redovisningskrångel för energiskatt för solcells-el

Region Stockholm har stora ambitioner för utbyggnad av solceller, så stora att de övergår gränsen på 500 kW på totalt installerad effekt per organisation. Trots energiskatten bedöms satsningen fortsatt lämpligt. Skatteverket sätter dock käppar i hjulet - då de behöver redovisning av elanvändningen för organisationens samtliga elanvändning. Rent administrativt blir detta ogörligt, då en region naturligtvis har ett mycket stort antal elnätanslutningar. De allra flesta av dessa är rena konsumtionsabbonemang och torde knappast i någon större grad påverka storleken på energiskatten, men krav från Skatteverket kvarstår om att redovisa även dessa. Kraven framförs även i det fall solcellsanläggningarna separeras organisatoriskt, då modellen med att placera dem i ett särskilt dotterbolag provats. Administrationen vore så omfattande att den i flera år varit huvudsakligt hinder för ytterligare utbyggnad av solceller på regionens fastigheter.

Samma problembild borde dyka upp för andra större organisationer med många olika fastigheter över hela landet, som Coop, större allmännyttiga bolag mm. Krånglet borde med andra ord avskaffas då det både är onödigt och medför såväl ekonomiska som miljömässiga onödiga kostnader.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Skatteverket förenklar sitt redovisningskrav till att endast gälla redovisning för organisationens elproduktionsabbonemang vid beräkning av energiskatt för lokalt producerad elektricitet, så länge kravet på redovisning av energiskatt för egenproducerad el kvarstår.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter behovet av att arbeta med olika förenklade åtgärder för att mer produktion av grön el ska kunna utvecklas.

Centerpartiet har under längre tid arbetat för förenklingar för produktion av grön el och precis som motionären nu föreslår är en förenkling av Skatteverkets redovisningskrav också en viktig del av helheten.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Energi

Motionen inskickad av: Pietro Marchesi

Motionärens namn: Pietro Marchesi

Stockholms län

Medmotionärer:

Ann-Sofie Lager

#555 Energieffektivisering

Passivhus är en viktig del i lösningen för att minska energiförbrukningen. Detta är särskilt viktigt i elområde 3 och 4, där det redan idag råder brist på lokal elproduktion och brist i överföringskapacitet. Att bygga nya passivhus och bygga om äldre hus till passivhusstandard är ett mycket kraftfullt och kostadseffektivt sätt att sänka energiförbrukningen. Runt en tredjedel del av Sveriges elförbrukning går till uppvärmning av fastigheter. Passivhus sparar ca 90% energi för uppvärmning jämfört med ett vanligt hus.

Passivhus är välisolerade så att solinstrålningen, värmen från människor, elektriska apparater och ett mycket litet tillskott av värme de kallaste dagarna på året, räcker för att hålla byggnaden lagom varm. Ett FTX ventilationssystem återvinner värmen från inomhusluften mycket effektivt. El behövs i stort sett endast för varmvatten, ventilation och t.ex. hushållsel. Byggprocessen av ett passivhus genomförs mycket noggrant och med fokus på isolering och tätning av klimatskalet. Passivhus behöver ingen typ av traditionellt värmesystem med rör och värmeelement, vilket innebär stora kostnadsbesparingar.

Den extremt låga elförbrukningen hos passivhus ger långtgående positiva effekter på många vitt skilda plan.

Fördelar med passivhus den som nyttjar byggnaden:

- Mycket bra inomhusklimat tack vare ett FTX ventilationssystem som filtrerar inluften, byter ut inomhusluften och återför upp till 85% av värmen.
- Låg elförbrukning och mycket litet underhåll ger stora kostnadsbesparingar.

- En hållbar konstruktion med lång livslängd tack vare strikta kvalitetskrav och kontroller medan bygget pågår samt slutbesiktning/certifiering som mäter husets verkliga prestanda så att eventuella fel åtgärdas före leverans till kund.

Fördelar med passivhus för svensk samhällsbyggnad och energiförsörjning:

- Bidrar till att minska landets totala energibehov.
- Nybyggnation görs möjlig även i områden där det råder brist på kapacitet i elnätet.
- Ombyggnad av befintliga hus till passivhusstandard ger samma fördelar som nybyggnation och minskar dessutom det totala effektuttaget av el kraftigt.
- Med sitt extremt låga energibehov, lämpar sig passivhus särskilt väl för solceller och batterilagring och kan därmed under en stor del av året bidra med sitt el-överskott till elförsörjningen och stabiliteten i det lokala elnätet.

Givetvis bidrar passivhus till att nå klimatmålen.

Bryssel visar vägen, i regionen byggs alla nya byggnader enligt passivhus-standard sedan 2015. All ombyggnation som omfattar mer än 75% av husets fasad, måste ske till passivhus-standard. Se: <https://passivehouseplus.ie/magazine/insight/how-brussels-went-passive> och https://www.sallan.org/Snapshot/2017/05/how_passive_houses_took_over_brussels.php#.YDtVTy2HLkI.

Övergång till Passivhus-standard innebär en stor exportpotential för svenska producenter av t.ex. småhus, fönster och ventilation. Det förutsätter att de anpassar, marknadsför och certifierar sina produkter till Passivhus-standard. Idag finns över 1000 certifierade leverantörer, varav endast ett fåtal i Sverige.

De nationella byggregler som gäller i Sverige idag och de nya som nu är under diskussion, är alldeles för lågt satta och bromsar den tekniska utvecklingen. Byggare har länge kunnat bygga effektivare än Boverkets krav på energieffektivitet. Från att haft en tätposition är Sverige snabbt på väg att hamna på efterkälken. För att inte riskera tusentals jobb, behöver politiken underlätta för företagen att ställa om till den Passivhus-standard.

Nära-nollenergibyggnader är en EU-kompromiss från 2010 som saknar Passivhus-standardens stora fördel av att inte vara beroende av ett traditionellt uppvärmningssystem. Därmed blir ett nära-nollenergihus alltid ett sämre alternativ.

Redan 2009 byggdes Passivhus i Tyskland till samma pris som konventionella byggnader.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska undersöka vilka möjligheter som finns för att med Bryssel som exempel, genom informationsspridning och utbildning underlätta och påskynda byggandet av fler Passivhus i Sverige, såväl villor, flerfamiljshus som kommersiella och offentliga fastigheter, sjukhus, skolor, äldreboenden, badhus mm.

2. **att** Centerpartiet ska undersöka möjligheten att införa ett särskilt grönt avdrag som ska gälla för nybyggnation och ombyggnad av befintliga byggnader till Passivhus-standard.
3. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all nybyggnation av offentliga byggnader företräddelsevis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.
4. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all renovering av offentliga byggnader företräddelsevis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.
5. **att** Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att följa Bryssels mycket lyckade exempel att göra Passivhus-standard till svensk byggnorm.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Enligt boverkets förslag ska all nya byggnader i Europa vara nära-nollenergibygnader från och med 2021. Passivhus är ett intressant sätt att minska belastning av energibehov samtidigt som det skapar mer hållbara byggprocesser. Men även andra insatser eller koncept kan vara lämpliga varför passivhus bör vara ett av flera alternativ för att nå en nära nollvisionen.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Energi

Motionen inskickad av: Pietro Marchesi

Motionärens namn: Pietro Marchesi

Täby

Stockholms län

Medmotionärer:

Ann-Sofie Lager

#556 Lokal produktion och lagring av elenergi

Varje elområde måste ta större lokalt ansvar för produktion och lagring av elenergi. Det gäller främst elområde 4 Södra Sverige, men även elområde 3 Södra Mellansverige där Mälardalen ingår.

Många elintensiva industriprojekt pågår och fler är planerade i elområde 1 Norra Sverige och elområde 2 Norra Mellansverige. Northvolt 1, som ska bli Europas största batterifabrik, håller på att byggas i Skellefteå. H2 Green Steel planerar att redan 2024 börja fossilfri produktion av stål i Boden. SSABs har redan startat HYBRIT-projektet. Facebook bygger ut sina serverhallar i Luleå. Fler exempel finns. En allt större andel av den elenergi som produceras i norra Sverige kommer inom 5-10 att förbrukas lokalt. Södra Sverige måste bli mer självförsörjande på el året om. Utvecklingen går snabbt och en lösning för södra Sverige kan bli brådslande.

Lösningen innehåller två delar; 1) Energieffektivisering dvs minska användning av el och 2) ökning produktion och lagring av el i södra Sverige. Båda delarna är nödvändiga om tillgången på el i södra Sverige ska säkras.

Vad gäller energieffektivisering, se motion Energieffektivisering, med bl.a. förslag på grönt avdrag för nybyggnad av passivhus och ombyggnad av befintliga fastigheter till passivhus.

Produktion av el i södra Sverige behöver skyndsamt byggas ut, i första hand i form av vindkraft och solenergi. För att klara toppar i efterfrågan och perioder av lägre elproduktion, behövs dessutom lokal lagring av energi i batterier, vätgas eller i lägesenergi. Utveckling av batterier sker i en extremt snabb takt, effektiviteten ökar och priset sjunker.

För att skynda på utbyggnaden av vindkraft behöver tillståndsprocessen förenklas och snabbas upp, samtidigt som hänsyn fortsatt måste tas till lokalsamhället och miljöförhållanden.

Idag stoppas många vindkraftsprojekt av Försvarmakten i en alltför stor andel av landets yta, vilket inte kan vara rimligt. Det borde vara i Försvarmaktens intresse att Sverige har en större andel lokal elproduktion.

För att få högre verkningsgrad och mer stabil produktion måste vindkraftverk tillåtas byggas större och högre. Detta eftersom vinden är starkare och mer stabil på högre höjd. Vid tillståndsbeslut bör sambandet mellan effektivitet, storlek och höjd tydliggöras.

Trots att bygglov för solceller har avskaffats, förekommer det tyvärr att kommuner hindrar, försvårar och fördyrar för vissa fastighetsägare att installera solceller.

Mer närodlad el - producerad och lagrad så nära som möjligt där den används, betyder mindre förluster i överföring, lägre sårbarhet vid produktionsbortfall och därmed ökad effektivitet och trygghet. Vindkraft måste få bättre förutsättningar att byggas ut i närhet till där den konsumeras och i bra vindlägen, dvs där den har bäst verkningsgrad, med minsta möjliga påverkan på lokalmiljön.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska verka för en utredning av hur respektive elområde, särskilt elområde 3 och 4, kan ta ansvar för en större del av sitt elbehov, genom utökad lokal produktion och lokal lagring av energi.
2. **att** Centerpartiet ska verka för en utredning av hur en utbyggnad av förnybar elproduktion och lagring i elområde 3 och 4 kan påskyndas.
3. **att** Centerpartiet ska verka för en utredning av hur tillståndsprocessen för ny vindkraft och uppgradering av befintlig vindkraft både till lands och till havs, kan förenklas och snabbas upp.
4. **att** Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör underlätta lokal elproduktion och lagring.
5. **att** Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör stödja, uppmuntra och underlätta för fastighetsägare att installera solceller och lagra el i batterier, vätgas eller annan form.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären tar upp viktiga delar i frågan om elproduktion och elkapacitet med överföring samt lagring av energi. Frågan om hur att utöka kapacitet för elområde 3/4 är viktigt att komma tillrätta med och något som kräver dialog om hur att på bästa sätt höja kapaciteten inte bara där utan för hela landet och med hänsyn taget till att det inte är staten som planerar elproduktion.

Centerpartiet har fått gehör och har utredningar igång kring tillståndsprocesserna som överensstämmer med motionärens intentioner. De uppdrag till Försvarsmakten som Centerpartiet fått igenom i regleringsbreven pekar på samma saker och nu behöver det ske insatser utifrån detta.

Centerpartiet har aktivt arbetat med dessa frågor lokalt under många år som rör kommunernas insatser att underlätta och stödja fastighetsägare i detta arbete. I många fall finns energikontor att rådfråga.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Familjepolitik

Motionen inskickad av: Johan Krogh

Motionärens namn: Johan Krogh

Nacka

Stockholms län

#154 Säkerställ att framtidsfullmakterna gäller

Framtidsfullmakterna infördes 2017 i syfte att bland annat underlätta för att inom familjerna kunna hjälpa anhöriga med bankärenden och liknande när någon inte längre är förmögen att tillvarata sina intressen. Det är en bra reform och har underlättat för många. Vidare är det en trygghet där fullmaktsgivaren kan känna sig trygg med att besluten kommer att tas av en anhörig istället för en okänd god man.

Det har framkommit att systemet med framtidsfullmakter inte fungerar riktigt så enkelt som det var tänkt. Flertalet vittnar om banker som inte accepterar utan hänvisar till goda män istället. Det är olyckligt och gör att något som skulle vara enkelt, tryggt och smidigt blir motsatsen. När framtidsfullmakterna nu fyller 4 år vore det lämpligt med en översyn med syfte att säkerställa att de fungerar som det var tänkt.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** göra en översyn av systemet med framtidsfullmakter i syfte att säkerställa dess funktion.
2. **att** säkerställa att alla banker accepterar framtidsfullmakter om sådana finns.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för en viktig motion. Möjligheten att ge en framtidsfullmakt till en närstående och veta vem som kommer ta hand om ekonomi och rättshandlingar när hälsan inte längre tillåter ökar såväl individens frihet som trygghet. Att göra en översyn av systemet så att det verkligen fungerar som det är tänkt är både klokt och viktigt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslutet:

Johan Krogh

Familjepolitik

Motionen inskickad av: Virginija Karrenbauer

Motionärens namn: Virginija Karrenbauer

Nacka

Stockholms län

#589 Stödsamtal både till barn och vuxen när barnet (oavsett ålder) avskiljs från biologiska föräldrar eller andra viktiga vuxna

Varje år får 30.000 barn vård utanför hemmet och av de 1000 placeras till SIS enligt LVU. Årligen avgörs 7000 vårdnadstvister i domstolen där 80% av fallen mynnar ut till ensam vårdnad. Även i dessa fall där barnen förlorar kontakt med ena föräldern. Förlust av mänskliga relationer i individens omedelbara närheten orsakar en kris i individens liv, både för barnen och vuxen. Detta definieras av diagnos i ICD 11 (International Classification of Diseases 11th Revision) som för närvarande finns enbart i engelsk version **QE52.1 Loss of love relationship in childhood och QE52.0 Caregiver-child relationship problem** i WHO's ICD11 diagnos registret.

Berövandet av viktiga relationer i barnets liv orsakar diagnos. Finns det diagnos, bör finnas åtgärdsplan att " bota, lindra, behandla". Det finns fall av akut krisreaktion både hos barn och hos vuxna med bred spektrum av konsekvenser: reaktiv depression(barn och vuxna), långdragna sjukskrivningar (vuxna)tom dödlig utgång(vuxna) efter att barnet har omhändertagits av myndigheter.

Socialstyrelsen arbetar att översätta den nya diagnoskod manualen ICD11 till svenska , som skall komma i bruk år 2024.

Diagnos kodens introduktion inramar potentiella medicinska konsekvenser för barnet som förlorar relation till sina nära mänskliga relationer av nuvarande juridiska och socialtjänstens beslut. Detta bäddar för behovet av multidisciplinära angreppssätt att arbeta med åtgärder ”bota, lindra, behandla” när barnet och förälder/ vuxen avskiljas oavsett orsaken. Sjukvården (barn psykiatri/ vuxen psykiatri), socialtjänsten samt juridiska systemet bör arbeta tillsammans att lösa på bästa och barn- skonsammaste sättet

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att vid förlust av nära relationer mellan barnet och vuxen, som de har haft nära relation med varandra, både barn och vuxen skall få obligatorisk bedömning ang behovet av hjälp från sjukvården att hantera kris enligt senaste vetenskap och beprövat erfarenhet

Distriktsstyrelsens yttrande:

Trauma i barns uppväxt ökar risken markant för försämrad hälsa i vuxen ålder. Separation är ett exempel på trauma som kan påverka hälsan senare i livet. Det är därför mycket viktigt att barn ges stöd i tidigt skede för att förebygga ohälsa senare i livet. Redan idag är Centerpartiet linje att barn ska få stöd och hjälp i tidigare skede.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Familjepolitik

Motionen inskickad av: Michaela Haga

Motionärens namn: Michaela Haga

Österåker

Stockholms län

#616 STÄRK DET RÄTTSLIGA SKYDDET FÖR SAMBOS

Året är 2021 och det finns idag många som väljer att leva sina liv som sambos istället för gifta. Även om ett testamente uppförs så är det stor skillnad för hur kvarlåtenskapen fördelas om någon av dem avlider. Ett exempel är om man har gemensamma barn och är gift så får barnen vänta på sitt arv tills båda föräldrarna har gått bort, men är man sambo så har barnen rätt att få ut sin laglott. Det kan få förödande konsekvenser och orsaka stort och onödigt lidande i familjer. Därför är det viktigt att Centerpartiet verkar för att samboförhållanden, som många väljer att leva i, ska bli mer tryggt och ge ett fullgott ekonomiskt skydd ifall någon av partnerna avlider. .

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att det rättsliga skyddet för sambos stärks genom att likställas med giftermål och den lagstiftning som följer

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen vill tacka för en viktig motion. Distriktstyrelsen håller med om problematiken, men vill ändå peka på ett par skillnader mellan äktenskap och att leva som sambo som komplicerar frågan ytterligare. Ett giftermål är ett medvetet beslut som ingås mellan två parter, med ett definitivt datum som startpunkt. Att vara sambo är en glidande skala, från de som ganska nyligen flyttat samman för att testa om det är rätt väg att gå, till de som levit årtionden tillsammans i äktenskaplika förhållanden. I sambolagen står "Med sambor avses två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll." Samtidigt finns ingen tydlig nedre gräns för hur länge ett par ska ha bott tillsammans för att räknas som sambo. Det finns rättsfall som bestämde att ett par som bott i 11 veckor skulle betraktas som sambor. Följderna vid exempelvis dödsfall skulle därmed kunna bli väldigt märkliga i fall där det finns barn från tidigare förhållanden. Ett alternativ skulle vara att ha som exempelvis i Belgien, där det finns möjlighet att aktivt registrera könsneutralt partnerskap, vilket då ger tillgång till motsvarande lagstiftning som råder vid äktenskap

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Deltog ej i beslut:

Michaela Haga

Familjepolitik

Motionen inskickad av: Claes Nyberg

Motionärens namn: Claes Nyberg

Stockholm

Stockholms stad

Medmotionärer:

Tomas Selin

#643 Reell familjepolitik för fler verkliga familjer

Vid föregående stämman 2019 tog Centerpartiet flera viktiga steg framåt i sin politik för att ge fler familjer möjlighet att kunna leva så som de önskar i frihet och med respekt för sina livsval och rättigheter. Bland annat beslutade vi då att prövningen av föräldraskap ska kunna påbörjas under graviditeten så att barnet får rätt till sina föräldrar från födseln, att dokumentation från inseminationskliniker utanför Sverige ska kunna vara grund för prövningen, och att utreda för att göra det möjligt att efter värdmödraskap fastställda vårdnadshavarskap i annat land ska gälla vid flytt eller hemkomst till Sverige.

Men flera steg till framåt behöver tas eller förtydliganden göras som gör det tydligt att Centerpartiet vill ta faktiska steg som ytterligare stärker rättigheter för HBTQI-personers och andras familjer så de bli reella fullt ut. Vår lagstiftning utgår fortfarande i grunden från att alla förväntas leva och forma sina liv i enlighet med traditionella normer för kön, sexualitet, familj och identitetsuttryck, även om den till del stegvis fått tillägg som förbättrat situationen för allt fler. Dagens lapptäcke har däremot med tiden blivit allt mer svårt att överblicka utan att den normativa utgångspunkten egentligen har övergivits. Individens rätt att själv få forma och leva sitt liv som denne vill fritt från diskriminering och exkluderande normer måste istället stå i centrum och vara utgångspunkten för framtida förbättringar.

Inte minst gäller det för familjepolitiken som inte är utformad efter HBTQI-familjers verklighet och inte heller passar andra grupper, familjer eller individer som lever utanför traditionella familjenormer. Den behöver omformas i grunden och utgå från barnets rättigheter och rätt till sina föräldrar, samt att vuxna fritt ska få definiera sin familj så länge det bygger på frivillighet. Det kräver en lagstiftning som inte skapar särlösningar. Det är den rimliga utgångspunkten för en liberal politik. Det är hur deras liv påverkas i praktiken som är avgörande, även i familjer där uppsättningen vårdnadshavare, sociala föräldrar och genetiska föräldrar skiljer sig från normen.

Vägen till att bli vårdnadshavare skiljer sig i svensk lagstiftning åt beroende på vilken sexuell läggning föräldrar har och om de är gifta eller inte. Idag finns en stark koppling mellan genetik och vårdnadshavare i lagstiftningen. Den enda gången föräldrar inte behöver blanda in socialtjänsten för att barnens uppsättning vårdnadshavare ska klargöras är när det är två

personer av olika kön som är gifta med varandra. Då blir båda vårdnadshavare direkt utan utredning eller krav på genetisk koppling och de får automatiskt gemensam vårdnad. I alla andra fall så krävs det att socialtjänsten och ytterst socialnämnden i respektive kommun ska fastställa vem förutom den födande föräldern som är den andra juridiska föräldern, eller vid insemination av en ensamstående förälder konstatera att ingen annan förälder med rätt eller skyldighet gentemot barnet finns. Detta oavsett kön på en eller flera föräldrar, och oavsett om de bor i en sambogemenskap eller inte.

Eftersom de processer som gäller för majoriteten av svenska barn och föräldrar kan ta lång tid så händer det att barnets tänkta vårdnadshavare avlider eller av andra skäl inte är förmögna att ta ansvar för sitt barn, eller väljer att gå skilda vägar innan den är avslutad och då har barnet inte längre juridisk rätt till de föräldrar som fanns där vid födseln. Inte sällan bidrar den pressande situationen som uppstår i och med en utdragen process där föräldrarna inte upplever samhällets respekt till en press på familjen att hålla ihop. Detta är ur barnets perspektiv en rättsosäker situation som kan innebära negativa konsekvenser.

Då majoriteten av de barn som föds i Sverige inte faller inom den norm lagstiftningen målar upp kan inte lagen längre sägas vara till gagn för vare sig individer eller samhället i nuvarande skick. Det är direkt oetiskt och oansvarigt att den får fortsätta gälla. Särskilt när den skapar och upprätthåller en hierarki mellan familjebildningar och mellan barn.

Ett gift särkönat par som inseminerat med en annan persons spermier ger inte upphov till någon kontroll från svenska myndigheter om genetik, juridiskt föräldraskap eller vårdnadshavarskap. Den som i paret registreras som fadern blir automatiskt presumerad som vårdnadshavare och förälder. I det fall dessa personer längre fram hamnar i en tvist kan den födande modern anmäla hävande av föräldraskapet, då det inte skett på rätt sätt. Då förlorar barnet sin rätt till sin förälder eftersom det inte föreligger något vårdnadshavarskap. Och den som donerat spermier kan också komma att avkrävas ett deltagande som förälder som inte varit avsett. Denna lagstiftning behöver ses över så att inte barn förlorar kontakt med en av sina föräldrar pga att man anser att presumptionen skett felaktigt.

I en allt mer global värld där individer och familjer flyttar mellan och inom länder måste även utgångspunkten alltid vara att ta tillvara barnens och familjernas rättigheter och att de inte blir ifrågasatta eller begränsade när de nyttjar sin fria rörlighet. Då måste Sverige även på detta område acceptera och godta underlag, rättsintyg och fastställda domar som gäller i andra länder som kan anses ha en god och rättssäker reglering. Brister här drabbar en växande grupp familjer vid exempelvis insemination eller värdmödraskap. Liknande förfarande finns redan inom andra rättsområden och kan överföras även till familjerätt. Vilka dessa länder utgör behöver efter lagstiftning fastställas och löpande uppdateras av relevant myndighet, exempelvis Socialstyrelsen.

Centerpartiets tidigare ställningstagande för att införa ett altruistiskt värdmödraskap i Sverige behöver tydliggöras så att det gäller oavsett familjekonstellation och de tänkta föräldrarnas könsidentitet eller sexuella läggning.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet i sitt fortsatta arbete för att utveckla familjelagstiftningen utgår från barnets rätt till sina reella föräldrar och vuxnas rätt att fritt få definiera sin familj så länge det bygger på frivillighet och inte särskiljs på grunder av kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
2. **att** Centerpartiet verkar för att en utredning snarast tillsätts som definierar vad som utgör en social förälder
3. **att** Centerpartiet verkar för att barnens rätt till en fortsatt relation till de sociala föräldrar som är och varit centrala för barnet säkerställs
4. **att** sociala föräldrar ska kunna vara del av den obligatoriska medlingen vid beslut om vårdnad, boende och umgänge i de fall vårdnadshavare inte kan enas
5. **att** bekräftat sociala föräldrar även ska få del av information från skola, vård och omsorg som gäller barnets skolgång och hälsa.
6. **att** Centerpartiet fortsätter att verka för att möjlighet till altruistiskt vårdmödraskap införs i Sverige och att den ska gälla oavsett familjekonstellation och de tänkta föräldrarnas könsidentitet eller sexuella läggning
7. **att** Sverige godtar underlag, rättsintyg och fastställda domar för föräldra- och vårdnadshavarskap från andra länder som anses ha en god och rättssäker reglering, och att detta görs neutralt i förhållande till föräldrarnas kön eller sexuella läggning.
8. **att** lagstiftningen för föräldraskapspresumtion blir helt könsneutral för gifta par
9. **att** det ska inte vara möjligt för en födande förälder att upphäva ett vårdnadshavarskap för den andre vårdnadshavaren i de fall där en privat spermiedonation har genomförts utanför svenskt sjukhus.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en mycket viktig motion. Motionärerna säger det tydligt: Det är dags att skapa en lagstiftning som inte utgår från en snäv norm om hur och vad en familj ska vara. Lagstiftningen måste utgå från barnen och föräldrarna och deras val, inte föreställningar om att det finns en fast familjemodell att utgå ifrån. Det är dags att sluta att lappa och laga med med särlösningar.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Försvar

Motionen inskickad av: Johan Krogh

Motionärens namn: Johan Krogh

Nacka

Stockholms län

#156 Effektivisera de svenska marina myndigheterna

Skattepengar ska hanteras varsamt och som ett liberalt parti bör vi alltid eftersträva efter en så effektiv myndighetsorganisation som möjligt. Det är viktigt för att Sveriges myndigheter fortsatt ska ha de höga förtroende som de generellt har. Denna motion vill belysa problematiken med att Sverige har flertalet myndigheter som ägnar sig åt tämligen likartad verksamhet. Vi pratar om den marina delen av Försvarmakten, Sjöfartsverkets operativa verksamhet, sjöpolisen och Kustbevakningen. Alla har sina speciella uppdrag men ofta är gränserna otydliga och i vissa fall gör flera myndigheter samma sak. Exempel på detta är att både Kustbevakningen och Sjöpolisen kontrollerar nykterhet och fart till sjöss. Det behöver inte per automatik vara dåligt men det skapar en del frågetecken kring om det verkligen är en effektiv förvaltning att två myndigheter gör samma sak. Vidare bör en diskussion föras kring om det verkligen är nödvändigt med fyra myndigheter med inte helt olik verksamhet. Det torde varje möjligt att lägga ned någon av myndigheterna och lägga ut dess ansvar på övriga myndigheter. Exempelvis skulle kustbevakningens uppgifter kunna skötas av Sjöfartsverket och marinen samt att polisen helt utför de polisiära delarna. Det skulle spara värdefulla skattepengar och leda till en effektivare myndighetsförvaltning.

Tidigare var de svenska statsisbrytarna en del av marinen med bland annat lättare kanoner och minutläggningskapacitet. Idag är isbrytarna enbart isbrytare och ligger i hamn stora delar av året. När Sverige står inför stora investeringar i nya statsisbrytare bör möjligheten att köpa in fartyg med större användningsområde utredas. Det handlar om fartyg som kan användas året om, bland annat av Försvarmakten. I händelse av krig ska isbrytarna också kunna användas som örlogsfartyg.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** utreda möjligheten att minska antalet marina myndigheter i Sverige.
2. **att** Kustbevakningen läggs ner och dess ansvar och uppdrag tas över av Sjöpolisen, Marinen och Sjöfartsverket.
3. **att** Sveriges nya statsisbrytare utformas så att de även kan användas av Försvarmakten till exempelvis minutläggning.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären poängterar vikten av effektiva maritima myndigheter och som drivs med kvalitet och kostnadseffektivitet samtidigt som viktiga samhällsfunktioner upprätthålls och utvecklas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Att sats:**

- 1. Bifall**
- 2. Instämma i att satsens intentioner**
- 3. Instämma i att satsens intentioner**

Deltog ej i beslutet:

Johan Krogh

Försvar

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

#206 Skyddsrum vid nyproduktion

Omvärldsläget har förändrats och vi måste tänka proaktivt. Tidigare byggdes det skyddsrum vid nybyggnationer av skolor, flerfamiljshus m.m. Detta har avstannat sedan många år och många skyddsrum har även avvecklats.

Vi vill nu att centergruppen i kommunstyrelsen verkar för att det vid nybyggnad av skolor, daghem och även flerfamiljshus samtidigt byggs skyddsrum. Dessa kan enkelt byggas för att användas som garage men i ett skarpt läge lätt ändras till skyddsrum.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att verka för att det vid nybyggnad av skolor, daghem och även flerfamiljshus samtidigt byggs skyddsrum.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Samhället behöver återbygga förmåga att möta kris och krig. Motionären lyfter en viktig fråga och som behöver tas hänsyn till att det som tidigare var en självklarhet med skyddsrum återskapas byggande av. Många kommuner har dock redan i dag stora ekonomiska påfrestningar vid nybyggnation av skolor, daghem och flerfamiljshus. Att samtidigt bygga skyddsrum skulle öka hyrorna och minska utrymmet för verksamheten i skolor och daghem samt lönsamheten i flerfamiljshus och därmed minskad produktionen av lägenheter. Utbyggnaden av skyddsrum bör därför ske på andra sätt, samordnat, kostnadseffektivt och planerat efter behov.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Försvär

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Lars Carlsson

#210 Nordiskt försvarssamarbete

Att Centerpartiet driver satsningar på fördjupat nordiskt försvarssamarbete, där grunden är samarbetet mellan de två alliansfria länderna Sverige och Finland

Centerpartiet bör i konsekvens av ovan dra tillbaka ambitionerna att närma sig Nato och i stället stärka det svenska värnpliktsförsvaret i linje med Finland.

Jag yrkar på:

- Att Centerpartiet arbetar för ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete enligt motionstexten och den alliansfria politiken förstärkts med ett förstärkt svenskt värnpliktsförsvär

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att motionen anses besvarad givet det nyligen antagna försvarsbeslutet 2021-2025 men att motionen skall tillsändas till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet arbetar för ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete enligt motionstexten och den alliansfria politiken förstärkts med ett förstärkt svenskt värnpliktsförsvär

Distriktsstyrelsens yttrande:

Vare sig Sverige eller Finland är idag alliansfria. Vi är med i EU och har sedan knappt 30 år tillbaka i tiden ett nära samarbete med Nato. Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra. Den säkerhetspolitiska situationen är sämre än på många år i vår del av världen såväl som globalt. Bara ett par timmar från Sverige pågår idag ett krig i Europa. Centerpartiet har under flera stämmor tagit ställning för att Sverige bör gå med i Nato, gärna tillsammans med Finland, och på Centerpartiets initiativ tillkännagav riksdagen i december 2020 för regeringen att Sverige bör uttala en Natooption i sin säkerhetspolitiska linje, på samma sätt som Finland har gjort. De kommande åren kommer stora summor pengar läggas på att bygga försvaret av Sverige starkare. En utbyggd värnplikt är en viktig del i det arbetet. Fler unga män och kvinnor kommer genomföra militär värnplikt framöver. Det är viktigt men inte tillräckligt. Sverige är idag och framöver beroende av hjälp från andra länder vid en militär konflikt. Det nordiska försvarssamarbetet är viktigt och behöver utvecklas och fördjupas men tre av fem nordiska länder är idag med i Nato. Det nordiska samarbetet kan därför endast nå sin fulla potential via Nato.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Avslå motionen**

Infrastruktur

Motionen inskickad av: BENGT Ericsson

Motionärens namn: Tommy Lundqvist

Norrtälje

Stockholms län

#237 Bygg ut Roslagsbanan till Rimbo.

Idag slutar Roslagsbanan vid kommungränsen mellan Norrtälje - Vallentuna, vid stationen Kårsta - en liten järnvägsstation på landsbygd. Här står tåget stilla i väntan på återfärd mot Stockholm. Under denna väntetid skulle tåget hinna köra till Rimbo – utan att tidtabellen behöver justeras särskilt mycket. Sträckan Kårsta till Rimbo är endast 11 km. På denna sträcka görs stopp vid Rö samhälle – tidigare järnvägsstation.

Tågtrafik på sträckan Östra Station - Rimbo lades ner 1981 och i beslutet blev det stopp vid Kårsta. De gamla banvallarna finns kvar. Ett underligt kompromissbeslut, tycker många. (källa boken 'Skendöd i Roslagen' docent Stig Svallhammar).

Orten Rimbo växer. Läget mellan Norrtälje-Arlanda-Uppsala gör att många flyttar till orten, som idag har ca 6000 invånare. I Rimbo med omnejd planeras de närmaste åren flera 100 bostäder av skilda slag, villor, radhus, hyreslägenheter och äldreboenden.

Boende i kommunens norra delar tar sig till Rimbo med Hallstaviksbussen och byter där till tåget. Med tåg till Rimbo värnas miljön. Tåg är framtiden och ett uppskattat och trevligt sätt att färdas. Särskilt viktigt att planera för denna tillkommande sträckning nu när Roslagsbanan inom en nära framtid går till Stockholms Central.

Norrtälje kommun arbetar just nu med en fördjupad översiktsplan för Rimbo tätort där det finns ett resecentrum för Roslagsbanan och bussar.

Under åren har flera kostnadsberäkningar gjorts vilket kan underlätta det fortsatta arbetet.

Yrkande

Att Centerpartiet i regionen arbetar för att Roslagsbanan byggs ut på sträckan Kårsta - Rimbo.

Rimbo den 26 februari 2021

Tommy Lundqvist, ledare för Centerpartiets nätverk Rimbobygden.
medlem 129846

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet i regionen arbetar för att Roslagsbanan byggs ut på sträckan Kårsta - Rimbo.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Ett förslag om att förlänga Roslagsbanan från Kårsta till Rimbo togs upp i samband med Sverigeförhandlingen, men givet de nyttor som då presenterades och jämfördes med andra utbyggnader så prioriterades det inte.

När Roslagsbanan förlängs till city via Odenplan och kopplas ihop med pendelregion- och fjärrtåg genererar det restidsvinster för resenärerna i nordostkommunerna tillsammans med att fler bostäder byggs. För att den investeringen ska ge nytta till fler är en förlängning norrut intressant att utreda vidare, tillsammans med att fler bostäder uppförs längs sträckan, samt att knyta ihop Rimbo och den regionala kärnan Täby-Arninge med kapacitetsstark spårbunden kollektivtrafik.

Distriktsstyrelsen är positiv till att kollektivtrafiken byggs ut för minska biltrafikandelen, men ett sådant initiativ måste utredas och investeringen vägas mot andra projekt för en samlad bedömning.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

Lars Carlsson

#203 Roslagsbanan till Rimbo

Det finns ett principbeslut taget i Landstingen om att Roslagsbanan skall återuppbyggas till Rimbo. Detta är ännu inte påbörjat.

Det finns nu bättre förutsättningar för en god 30 min trafik till Rimbo och 15 min trafik i rusningen då de nya fordonen har sth 120km/h. Sträckan från Kårsta till Rimbo har bara ett stopp i Rö vilket gör att denna hastighet kan utnyttjas mycket väl.

Ur miljösynpunkt är det mycket bättre att använda Roslagsbanan som går på el än bussar, även om de går på biodiesel då den kan nyttjas av andra fordon istället.

Då det redan finns en befintlig banvall med spårreservat så är stora hinder redan undanröjda.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centergruppen i Region Stockholm verkar för att denna utbyggnad fortast möjligt startar.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Ett förslag om att förlänga Roslagsbanan från Kårsta till Rimbo togs upp i samband med Sverigeförhandlingen, men givet de nyttor som då presenterades och jämfördes med andra utbyggnader så prioriterades det inte.

När Roslagsbanan förlängs till city via Odenplan och kopplas ihop med pendel-region- och fjärrtåg genererar det restidsvinster för resenärerna i nordostkommunerna tillsammans med att fler bostäder byggs. För att den investeringen ska ge nytta till fler är en förlängning norrut intressant att utreda vidare, tillsammans med att fler bostäder uppförs längs sträckan, samt att knyta ihop Rimbo och den regionala kärnan Täby-Arninge med kapacitetsstark spårbunden kollektivtrafik.

Distriktsstyrelsen är positiv till att kollektivtrafiken byggs ut för minska biltrafikandelen, men ett sådant initiativ måste utredas och investeringen vägas mot andra projekt för en samlad bedömning.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

Lars Carlsson

#202 Dubbelspårsutbyggnad Roslagsbanan

Under detta år kommer upprustningen av Roslagsbanan med dubbelspår att färdigställas. Detta innebär att det sedan finns dubbelspår hela vägen från Stockholms östra till Vallentuna station.

I de ursprungliga planerna så skulle dubbelspåret fortsätta upp till Lindholmen. Detta bantades sedan ner av besparingsskäl, dock finns planen fortfarande kvar. I Vallentuna kommuns översiktsplan finns det spårreservat för dubbelspår till Lindholmen.

Vi vill nu att Centerpartiet i Region Stockholm verkar för att de ursprungliga planerna på dubbelspår till Lindholmen aktiveras och dubbelspåret dras vidare dit. Detta skulle underlätta 10 min trafik till Ormsta och till Lindholmen. Det är heller inte praktiskt med enkelspår till depån i Molnby.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att de ursprungliga planerna på dubbelspår till Lindholmen aktiveras och dubbelspåret dras vidare dit.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Precis som motionärerna skriver så skulle dubbelspåret fortsätta upp till Lindholmen i de ursprungliga planerna, men vid ett beslut om kostnadsreduceringar (2013) föreslog man att plocka bort några av de utbyggnader som skulle medföra minst negativa effekter, varav en var just Vallentuna-Molnby Norra.

Det är relativt få påstigande på de stationer som kommer efter Vallentuna: Ormsta (850), Molnby (60), Lindholmen (550), Frösunda (80), Ekskogen (150), Kårsta (200).

En ny depå är uppförd i Molnby och förslaget om dubbelspår till Lindholmen skulle sannolikhets ge förbättrad redundans och att trafiken blir mindre störningskänslig, men även här behöver alla investeringar vägas in i helheten. Dock är det positivt att ett spårreservat finns kvar i kommunen om en omprioritering skulle göras.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Infrastruktur

Motionen inskickad av: KARIN Broström

Motionärens namn: KARIN Broström

Norrtälje

Stockholms län

#329 Motion om gamla gemensamhetsanläggningar

I våra bygder finns det ofta vägar som bildats vid någon förrättning för länge sedan. Det var vägar som skulle säkerställa att alla i byn skulle kunna få tillgång till strandbete för sina djur eller tillgång till bryggor för att kunna leverera eller ta emot varor. Dessa vägar har blivit inaktuella och det glöms bort att de finns när fastigheter byter ägare eller jordbruket förändrats.

Men när en tomt ska avstyckas eller mark byter ägare kan det vid kontakt med Lantmäteriet uppdagas att här behöver ett flertal fastighetsägare skriva på för att en väg ska kunna nyttjas fast den inte längre finns i verkligheten. Att avsluta en sådan förrättning och avskriva en väg som bildades för 160 år sedan och inte har nyttjats på 100 år kan bli en dyrbar och lång historia. Detta gäller inte enbart gamla outnyttjade vägar utan omfattar också olika former av äldre samfälligheter tex grus-, ler-, eller is(!)-täkter, slåttermysar och andra gemensamhetsanläggningar (GA) som när de bildades sågs som en gemensam tillgång för flera fastigheter, till att idag enbart ses som kurios, ett impediment eller ett odlingshinder.

Här behövs en översyn och ett förenklat regelverk för att ändra gamla förrättningar. När det uppdagas att en väg inte finns bör det finnas ett enkelt sätt att ta bort den från kartan. Ett förenklat förfarande med väl fungerande ärenderutiner i att kunna avregistrera sedan länge ej använda vägar eller inaktiva GA skulle underlätta företagande i de gröna näringarna och i att förverkliga livsmedelsstrategin. Centerpartiet bör därför verka för att enkelt och kostnadseffektivt kunna ta bort inaktiva GA om och när de blir ett hinder för rationell markanvändning, avstyckning, markköp, fastighetsdelning mm.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska verka för att vägar och samfälligheter som inte har något syfte lätt ska kunna tas bort utan kostnad för fastighetsägare och företagare.
2. **att** påtala behovet av väl fungerande ärenderutiner hos Lantmäteriet

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en välskriven och relevant motion. Vi delar motionärens åsikt och anser att det generellt är viktigt att myndighetsutövning är transparent och effektiv.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Axel Östlund

Motionärens namn: Paul Westin

Solna

Stockholms län

#372 Motion – Avveckla Bromma flygplats och avvakta med en fjärde rullbana på Arlanda

Bromma flygplats' vara eller inte vara är och har varit en svår fråga för Centerpartiet lokalt, regionalt och nationellt. Centerpartiet i Stockholms stad har sedan 2017[1] verkat för att Bromma ska läggas ned. Samtidigt finns det kretsar och distrikt i övriga landet som framhåller Brommas betydelse för deras kommunikationer, t.ex. Gotland.

Redan 2016 kom regeringens utredare Anders Sundström fram till att Bromma borde läggas ned senast 2038.

I samband med pandemin har flybolaget BRA meddelat att de är villiga att överföra sin trafik till Arlanda. Ett nybildat affärsnätverk har nyligen annonserat att de är villiga att ta över driften av Bromma om Swedavia väljer att lägga ned.

Med anledning av att resemönster med stor sannolikhet kommer att ha förändrats även efter pandemin, att efterfrågan på såväl inrikes som utrikes resor minskar, finns det inte längre några rimliga kapacitetsbristsskäl att bibehålla Bromma flygplats.

Det framstår också som alltmer tveksamt att det behövs en fjärde rullbana på Arlanda.

Flygfältet i Bromma är inte enbart en möjlighet för Stockholms stad att bygga bostäder, utan det är vid fortsatt flygverksamhet en bromsklots regionalt för utveckling av byggandet i omkringliggande kommuner pga höjdrestriktioner.

Tiden är nu mogen för Centerpartiet Stockholms län att fatta ett miljömässigt korrekt beslut och verka för att Bromma flygplats avvecklas så snart som möjligt, dvs långt före år 2038. Jag anser också att vi ska invänta nya uppdaterade prognoser kring flygets utveckling innan Centerpartiet fortsatt driver en utbyggnad av Arlanda med fler rullbanor.

[1] Centerpartiet i Stockholm vill lägga ned Bromma flygplats - DN.SE

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet i Stockholms län ansluter sig till Centerpartiet i Stockholms stad och verkar för att Bromma flygplats avvecklas så snart som möjligt
2. **att** Centerpartiet i Stockholms län omprövar sitt valprogram från 2018 och inte längre driver att en fjärde rullbana på Arlanda byggs.
3. **att** Centerpartiet i Stockholms län omprövar sitt valprogram från 2018 till förmån för att avvakta med utbyggnaden av en fjärde rullbana på Arlanda

Distriktsstyrelsens yttrande:

I en tid då vi fortfarande är mitt i en pandemi med osäkerhet kring hur framtidens resmönster eller behov ser ut, bör vi inte begränsa möjligheterna till att förstärka Arlandas infrastruktur för framtiden med ytterligare en rullbana.

Det har kommit tydliga signaler från Swedavia att det inte är affärsmässigt motiverbart att fortsätta driva Bromma flygplats och Stockholms stad beskriver i sin översiktsplan att det finns stor potential för stadsutveckling när avtalet löper ut år 2038.

Det är viktigt att säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet på Arlanda vid den tidpunkten Bromma flygplats läggs ned, samtidigt som infrastrukturen och flygplatsen behöver vara anpassad för att kunna hantera olika typer av flyg, både snabba och mer långsamma, större och mindre plan, men också det fossilfria.

Vi behöver noga följa utvecklingen om pandemin ändrar resmönster och resandebehov, och samtidigt säkerställa att vi inte bromsar en överflyttning av flygen från Bromma till Arlanda.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. **Bifall**
2. **Avslå**
3. **Avslå**

Reservation:

AnnChristin L Frickner till förmån för avslag attsats 1

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#601 Smarta fartkameror

I Sverige har vi en tydlig nollvision om antal döda och allvarligt skadade i trafiken. Vi vet också att klimatpåverkan blir större ju fortare man kör. Vi vet också att många använder appar för att få varningar om var fartkameror och poliskontroller finns, vilket gör att de bromsar in innan och gasar på efter, vilket skapar ännu mer klimatpåverkan.

I Norge har man i stället redan 2009 infört ett system med genomsnittsmätning, där farten också mäts mellan fartkamerorna. Syftet med genomsnittsmätningar mellan två fartkameror var att se om man kunde få ner hastigheten över längre sträckor. Enligt Statens Vegvesen, har genomsnittsmätningen nått önskad effekt. Antal döda och skadade har halverats på sträckorna där man har infört genomsnittsmätningen. Antal bötfällda och antal som blir av med körkortet har också minskat och på vissa sträckor står svenskar för en stor del av överträdelserna som inte är vana vid detta system.

I Sverige har man utrett frågan flera gånger, och då framför allt ur trafiksäkerhetssystem, men man har funnit att det krävs ändringar av juridik och att den personliga integriteten är viktigare. Det handlar delvis också om att det behövs ny teknik. Jag kan förstå frågan om personlig integritet, men som utvecklare tänker jag att det också måste gå enkelt att lösa att foton raderas så fort man är klar med mätningar på en sträcka. Att det skulle vara för mycket jobb med att ändra juridiken låter som något som går att lösa, och tekniken finns ju där eftersom Norge redan har använt tekniken i över 10 år.

Jag hittar dock inget som tyder på att man skulle ha gjort några utredningar på hur mycket mindre utsläpp detta skulle ge på de aktuella sträckorna.

Så jag tycker det är dags att vi vågar prova ett nytt system och verkar för att en ny utredning görs, som också innehåller klimatnyttan som parameter.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet verkar för en ny utredning av införande av genomsnittsmätning av hastighet där klimatnyttan ska vara en parameter.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Som motionären beskriver så använder sig Norge av automatisk medelhastighetsmätning (sträck-ATK) med goda resultat vad gäller trafiksäkerhet med minskat antal omkomna och skadade i trafiken på de sträckor det har införts. De lagregler som idag hindrar att ett sådant system införs i Sverige behöver anpassas för att förtydliga förare- respektive ägaransvaret, samt behöver integritetsfrågan lösas. Att en ny utredning även tittar på parametrar såsom klimatnyttan ser distriktsstyrelsen positivt på.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Michaela Haga

Motionärens namn: Michaela Haga

Österåker

Stockholms län

#614 LAGSTIFTNING AUTONOM SJÖFART

Automatisering av transporter är något som vi behöver ha beredskap för och lagstiftningen behöver hänga med i den tekniska utvecklingen. Oavsett om det handlar om att dessa obemannade eller till viss del bemannade fartyg ska transportera människor, gods – kortare eller längre sträckor - så behöver vi anpassa regler och lagar för denna nya möjlighet. I många av våra grannländer görs försök med automatiserade och autonom sjöfart och det är viktigt att Sverige hålla jämna steg.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att verka för att anpassa regelverk och lagstiftning för att möjliggöra autonom sjöfart

Distriktsstyrelsens yttrande:

Teknikutvecklingen går fort gällande autonoma farkoster av olika slag. Vi ser en utveckling där autonoma bilar i praktiken rullar på Sveriges gator. Historiskt har en viss form av autonomi funnits inom sjöfarten. Många fartyg i oceanfart seglar till stora delar på autopilot, dock alltid med närvarande av vakthavande befäl. Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt om att lagstiftningen måste anpassas för att i högre grad möjliggöra autonom sjöfart. Det skulle skapa goda förutsättningar för autonoma fartyg på, inte minst, våra inre vatten.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Michaela Haga

Utveckla kollektivtrafiken i länets landsbygdsområden

Stockholm växer, och det finns en uttalad målsättning från både politiker och tjänstemän att människor ska kunna bo och verka i hela regionen. Att en betydande del av storstadsregionen Stockholm är landsbygd glöms dock ofta bort när beslut fattas, det gäller inte minst kollektivtrafiken. Landsbygdsområden blir styvmoderligt behandlade när de inlemmas i en kommuns stadsbussnät, detta trots att samma kommun ofta uppmuntrar bostadsbyggande på landsbygden. I den Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen som Tillväxt- och regionplaneförvaltningen publicerade i juni 2018 poängteras vikten av en god och utökad kollektivtrafik (sidan 10): "Att underhålla och komplettera den befintliga infrastrukturen, samt öka tillgängligheten med kollektivtrafik och möjligheten att kombinera olika transportslag, är en viktig förutsättning för ett så snabbt, smidigt och hållbart resande som möjligt." Det är tydligt att styrdokumentens formuleringar inte motsvaras av verkligheten. Ibland medför kommunernas upphandlingar att viktiga förbättringar aldrig genomförs, trots att de berörda kommunerna efterlyser det. När närliggande kommuner trafikeras av olika bussbolag byggs osynliga murar, som mellan Södertälje och Nykvarn. Med en bussförbindelse på 3 km mellan Lill-Ahl och Sundsvik skulle pendlare i kommundelen Enhörna i Södertälje kunna ta sig till SJ-tåg regiontåget i Nykvarn och vidare till Stockholm.

Ett annat exempel är den anropstrafik som bussföretaget Nobina har infört i Enhörna. Av de 14 turer med buss 787 som tidigare trafikerade de sex kilometerna mellan hållplatserna Lill-Ahl och Överenhörna kyrka behölls bara sex tidpunkter som ordinarie turer (från 1 mars återställs ytterligare fyra av turerna i den ursprungliga tidtabellen). Resten av turerna måste beställas i förväg. Bussföretaget Nobina beskriver i sin utvärdering att försöket har inneburit "en trygg, personlig och flexibel lösning för kunden" – en slutsats som upplevs som ett hån av de boende i Överenhörna. Det krävs nytänkande i kollektivtrafiken och anropstrafik kan vara en bra lösning för landsbygden, om den innebär bättre tillgänglighet och fler avgångar.

Ett exempel på verkligt nytänkande skulle vara att införa speciella landsbygdsbussar som gör flera stopp på landsbygden och när de når stadsgränsen körs direkt till tågstationen. Att bussförbindelser dras in eller aldrig kommer till stånd är dessutom mycket mer än ett litet bekymmer för de boende på landsbygden, det är ett gigantiskt bekymmer för miljö och klimat. När kollektivtrafiken dras in är de boende oftast helt hänvisade till bil, med ökad miljöbelastning som följd. Det är hög tid att Stockholmregionens trafikpolitiska ansvariga gör verklighet av målsättningarna om en god och utökad kollektiv i hela länet, även i landsbygdsområdena. Det kan bara ske genom verkligt nytänkande och genom tydliga krav vid upphandlingen av transporttjänster.

Mot bakgrund av detta yrkar Enhörna Centeravdelning på:

1. **att** en utredning tillsätts för att få till stånd ett konstruktivt nytänkande i kollektivtrafiken.
2. **att** få till stånd tydliga formuleringar i upphandlingen av busstrafik, som möjliggör att landsbygdsområden binds ihop över kommungränserna.
3. **att** det införs speciella landsbygdsbussar, som gör flera stopp utanför tätorterna och sedan körs direkt till tågstationer.

Anette Sievers/Enhörna Centeravdelning

.....

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motonären/erna lyfter problemet med att kunna erbjuda en bra kollektivtrafik på landsbygden i Stockholms län och pekar på ett antal utmaningar och regionala målsättningar som inte förverkligas gällande landsbygdstrafiken.

Distriktsstyrelsen ser hela motionen som ett bra inspel till Centerpartiets trafikansvariga i regionen som hela tiden arbetar för att utveckla kollektivtrafiken och i det här fallet med en tydlig riktning mot landsbygdstrafik.

Motionens tre att-satser ligger väl i linje med och förstärker det arbete som centerpartiet bedriver för att kollektivtrafiken i Stockholms län ska bli bra för alla invånare och därmed ett viktigt inslag i miljöarbetet och för att underlätta boende i hela regionen.

Lösningar kan se olika ut i en moderniserad och utvecklad kollektivtrafik och därför är det enligt distriktsstyrelsen bättre att sända in hela motionen som ett inspel i det fortsatta arbetet med utveckling av kollektivtrafiken och i synnerhet landsbygdstrafiken än att säga ja eller nej till motionens olika att-satser.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

- **Att** instämma i motionens intentioner och att den översänds till Centerpartiets regionala grupp i Stockholmsregionen.

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

Lars Carlsson

#204 Tillgänglighetsanpassade busstationer

Vid Kårsta station finns det en busshållplats som möjliggör omstigning mellan tåg och buss, här står även bussarna och väntar innan de startar sin tur. Denna busshållplats behöver förbättras både med en bussficka så att inte bussen står på vägen utan vid sidan av samt att den behöver tillgänglighetsanpassas med en upphöjd och hårdgjord trottoarbit, exempelvis som den vid Kårsta torg.

Busshållplatserna vid Ekskogens station och Frösunda station behöver även de en tillgänglighetsanpassning, dock så kan man bortse från behovet av en separat bussficka då bussen bara stannar vid behov.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att verka för att Region Stockholm i samverkan med Vallentuna kommun löser detta problem.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Tillgänglighets- och lokaliseringsfrågorna är prioriterade och Trafikförvaltningen Region Stockholm har utarbetat riktlinjer för utformning av infrastruktur med hänsyn till busstrafik.

Lokalisering av en hållplats ska ske i samråd mellan SLL Trafikförvaltningen och

väghållaren. Väghållaren ansvarar för att hållplatsen får en riktig utformning samt för de ombyggnader av gatan som behövs.

Alla tre busshållplatser som motionären nämner har ett relativt lågt resande, men trots det bör tillgängligheten säkras för resenärerna. Vi ser positivt till att Vallentuna kommun samråder med trafikförvaltningen för att säkerställa att infrastrukturen uppförs enligt gällande riktlinjer.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

Lars Carlsson

#211 Utveckling av Norrortsleden till 4-filig väg

I takt med att nordostkommunerna i Stockholms län fortsatt att tillväxa liksom hamnverksamhet flyttats från Stockholms hamnar i city till Nynäshamn och Kapellskär samt utbyggnaden av Norrortsleden har trafiken längs E18 mellan Stockholm och Norrtälje fortsatt att öka.

När förbifart Stockholm står klar kommer detta ytterligare bidra till att trafiken i öst-västlig riktning kanaliseras till Norrortsleden.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centergruppen i Region Stockholm verkar för att Norrortsleden mellan Rosenkälla och Täby Kyrkby utvecklas till 4-filig väg liksom övrig del av Norrortsleden.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Norrortsleden (länsväg 265) är en statlig väg som binder ihop nordostkommunerna med Förbifart Stockholm, men också de två regionala kärnorna Täby-Arninge och Kista-Sollentuna-Häggvik.

Tvärleden är redan ansträngd och öppningen av Förbifart Stockholm 2030 kommer som motionärerna skriver med stor sannolikhet ytterligare öka belastningen på den.

Förbättrad framkomlighet och att uppnå förbättrade restider mellan de regionala kärnorna är viktigt, men också att förbättra förutsättningarna för kollektivtrafiken att ta sig fram denna sträcka.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Stockholms län

Medmotionärer:

Per-Everth Staff

Lars Carlsson

#213 Utveckling av E18 Stockholm-Norrtälje till 4-filig motorväg

I takt med att nordostkommunerna i Stockholms län fortsatt att tillväxa liksom hamnverksamhet flyttats från Stockholms hamnar i city till Nynäshamn och Kapellskär samt utbyggnaden av Norrortsleden har trafiken längs E18 mellan Stockholm och Norrtälje fortsatt att öka. Den 2+1-väg som nu finns mellan Rosenkälla och Söderhall utgör nu en flaskhals i trafiken från Stockholm till norra Roslagen med såväl trafikfara som tidsförluster som resultat.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centergruppen i Region Stockholm verkar för att E18 Stockholm-Norrtälje utvecklas till 4-filig motorväg.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Sträckan mellan Stockholm och Norrtälje är motorvägsstandard, med undantag en sträcka på cirka 18 km mellan Rosenkälla - Söderhall som är 2+1 motortrafikled. Mellan Norrtälje och den regionala kärnan Täby-Arninge och city finns ingen spårbunden trafik.

Kollektivtrafiken i form av buss samsas på samma vägar som tung trafik och övrig biltrafik och på vissa sträckor blir det flaskhalsar. För att förbättra framkomligheten, trafiksäkerheten och redundansen på sträckan mellan Söderhall och Rosenkälla är det en god idé att utvärdera möjligheten att utveckla hela sträckan Norrtälje-Stockholm till att få motorvägsstandard.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Torbjörn Einarsson

Ingrid Andersson

Linn Haking

Eleonor Haking

Peter Haking

#216 Nej till förlängning av Roslagsbanan till Arlanda

2012 publicerade SL en förstudie om tvärförbindelse mellan Roslagsbanan och Arlanda. Förstudien undersökte alternativen buss på befintlig väg, buss på delvis ny väg samt tre olika alternativa dragningar av Roslagsbanan. Utredningen kom fram till att samtliga alternativ var samhälls-ekonomiskt olönsamma. Bästa alternativ var en busslinje på en delvis ny väg genom Markim. Detta alternativ skulle kosta 20% av vad en förlängning av Roslagsbanan skulle kosta samtidigt som CO2-utsläppen skulle bli 35% lägre årligen jämfört med en förlängning av Roslagsbanan. En ny bilväg bör också vara lättare att anpassa till natur- och kulturmiljön än en järnväg. Dessutom skulle en ny väg komma till nytta för boende i området

medan järnvägen inte skulle få en station i närområdet. Observera dock återigen att även alternativet med ny väg är samhällsekonomiskt olönsamt även om det är ett bättre alternativ än en ny järnväg. För tydlighets skull påpekar vi motionärer att vi varken förespråkar en förlängning av Roslagsbanan eller en ny väg genom Markim. Två citat från utredningen:

”Sammantaget är området svårt att dra järnväg genom utan att påverka landskapsbilden negativt. Det historiska kulturlandskapet är unikt och kommer oundvikligen att påverkas av samtliga möjliga sträckningar inom korridorerna”

”Mellan Arlanda och Molnby utgör en järnväg eller busslinje en fysisk barriär i odlings- och beteslandskapet med fragmentering av markanvändningen. Det innebär att fastigheter delas, tillgängligheten till betesmarker försämras, och försvårade möjligheter att bruka traditionellt. Förbindelsen bedöms ge stora konsekvenser för jordbruket.”

Trots att SL och regionen efter denna utredning valde att inte prioritera en förlängning av Roslagsbanan till Arlanda har Vallentuna kommun tillsammans med andra Nordostkommuner under ett antal år arbetat för detta. Nordostkommunerna beställde och finansierade därför en egen utredning av alternativet Roslagsbanan genom Markim.

I en presentation daterad 2016-03-11 visades på en kostnad om 4,3 miljarder kronor och en samhällsekonomisk vinst på endast 1 miljard kronor under de kommande 60 åren (det vill säga en samhällsekonomisk förlust på 3,3 miljarder kronor). I utredningen visas också att regionen har 12 andra spårprojekt i Stockholmsregionen som ger större samhällsekonomisk utdelning och därför bör genomföras i första hand.

Presentationen redovisar också att en förlängning av Roslagsbanan till Arlanda kommer att påverka naturmiljö, landskapsbild, markanvändning och friluftsliv. Mest allvarligt är dock att en spårdragning genom Markim kommer att förstöra de värden som gjorde att området höll på att hamna på UNESCOs lista över kulturhistoriska världsarv tillsammans med pyramiderna i Giza och Kinesiska muren. Vad som är helt unikt med området är att gårdscentrum, ägo gränser och vägsträckningar inte har ändrats sedan bronsålder och tidig järnålder. Ett streck rakt genom landskapet kommer göra att detta går förlorat.

En samling argument mot en förlängning av Roslagsbanan till Arlanda:

- Regionen som har ansvaret för kollektivtrafiken har avbrutit all planering på grund av att de har många andra projekt på tur med högre samhällsekonomisk nytta.
- Varken Regionen eller Swedavia prioriterar Roslagsbanan till Arlanda vilket gör det troligt att Nordostkommunerna får finansiera bygget själva. Om Vallentuna kommun får stå för 1 miljard kr landar notan på mer än 40 000 kr per skattebetalare i kommunen.
- Den eventuella nyttan av Roslagsbanan till Arlanda kommer endast kommuninvånare som bor i tätorten söder om Molnby station till del. För övriga kommuninvånare i närområdet såväl som i andra delar av kommunen såsom Kårsta eller Brottby kommer det även fortsättningsvis vara enklare att ta bilen.

- Det är svårt att bedöma om den tidigare ökningen av resande med flyg kommer att återkomma efter pandemin, vilket kan minska behovet av ny transportinfrastruktur till Arlanda.
- Den planerade sträckningen kommer att förstöra mycket höga kulturhistoriska värden som kommunen skulle kunna dra nytta av ifall de förvaltas på annat sätt.
- Jordbruket kommer att påverkas kraftigt negativt.
- Ingreppet i enskildas äganderätt och företagande står inte i proportion till den samhällsekonomiska (o)nyttan

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Roslagsbanan inte ska byggas ut till Arlanda.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Att bygga ut Roslagsbanan till Arlanda är i nuläget inte aktuellt då den inte prioriterades i Sverigeförhandlingen, men vi anser att det är viktigt att korta restiderna med kollektivtrafik mellan den regionala kärnan Täby-Arninge och Arlanda för att kollektivtrafiken ska vara ett alternativ till bilen. Därmed inte sagt att den tidigare föreslagna sträckan är den som ger mest samhällsnytta.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Infrastruktur

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Karin Ernlund

Stockholm

Stockholms stad

Medmotionärer:

Karin Ernlund och distriktstyrelsen Stockholms stad

Michaela Haga och distriktstyrelsen Stockholms län

#323 Hållbara städer

Motion från distrikten Stockholms stad & Stockholms län till partistämman 2021

Möjliggör ny teknik i våra städer

Sedan 2018 finns det undantag på krav på bygglov för solceller och solfångare vilket underlättar för många! Detta undantag gäller dock inte i inom kulturmiljöområde. I praktiken har detta i stor utsträckning inneburit att kommuner generellt avslår bygglov av solceller inom kulturmiljöområden. Detta trots att den enskilda fastigheten inte är kulturmärkt.

Ibland syns solcellerna knappt eller inte ens överhuvudtaget från gatunivå. Det finns exempel på flerbostadshus som fått nej på bygglov av solceller för att deras fastighet ligger bredvid en kulturmärkt fastighet. Åtgärder som solceller är ofta reversibla och innebär ingen oåterkallelig påverkan på bebyggelsen, därför bör solceller inom kulturmiljöområden vara bygglovsbefriade och även i stor utsträckning bör bygglov även kunna ges på kulturmärkta byggnader om de anpassas efter fastighetens karaktär.

I tätbebyggda regioner som Stockholm bromsar dessa regler den decentraliserade och förnyelsebara energiproduktionen som behöver öka för att klara framtida energibehov i en hållbar stadsplanering.

Centerpartiet har dessutom drivit på de nya reglerna om parkeringsplatser, som framåt måste innehålla laddmöjligheter för elbilar. Det är första gången som skarpa krav på laddinfrastruktur vid parkeringar introduceras. Det gäller vid nyproduktion av bostäder och parkeringshus samt retroaktivt på till exempel parkeringshus.

Detta är bra men på många platser, t ex i Stockholmsregionen, sker parkering på kommunala gatan i flerbostadsområden. För att laddinfrastrukturen ska fungera måste även dessa parkeringar ha krav på laddinfrastruktur. Detta kan exempelvis ske genom laddning via lyktstolpar, något som nu är lagligt möjligt tack vare Centerpartiet.

I Stockholm ligger en av världens första anläggningar för biobaserad koldioxidavskiljning som i framtiden kan möjliggöra storskaliga upptag av koldioxid, så kallade minusutsläpp. I

dagsläget finns det i Sverige ännu inget lager för den koldioxid som har fångats in, utan denna typ av lager byggs just nu vid bland annat den norska kusten. För att fullt ut nyttja de negativa utsläppen måste därför transport av koldioxid möjliggöras. Dagens EU-lagstiftning är baserad på att transporterna ska äga rum via så kallade pipelines och rörledningar, vilket inte kommer att vara möjligt för de utsläpp som fångas in i Stockholm. Lagstiftningen måste göras om för att möjliggöra transport exempelvis via vattenvägen.

Elektrifiera våra städer!

Flera av Sveriges storstadsområden, bland annat Stockholm, Malmö, Uppsala och Västerås har larmat för akut kapacitetsbrist i elnäten. Bristande tillgång på el bromsar i dagsläget både nybyggnation av bostäder och nya företagsetableringar, men riskerar också att bromsa elektrifieringen av både kollektivtrafik, privatfordon och godstrafik på väg, som är en grundbult i bland annat Stockholmsregionens klimatstrategi.

Situationen har därefter förvärrats av att konkurrenskraften för lokal elproduktion i kraftvärmeanläggningar som skulle kunna nyttjas för att avhjälpa problemet och avlasta elnäten, istället har försämrats. I Stockholm har situationen varit så akut att tillfälliga lösningar med kostsamma avtal utan marknadsmässiga grunder har slutits mellan lokala elproducenter och kommunen. När utredningen om avfallsförbränningsskatt presenterades konstaterades att skatten inte påverkar återvinning, utsortering eller materialval. Man konstaterade även att skatten inte överförs till den som genererar avfallet och därmed inte följer principen om att förorenaren ska betala samt att skatten inte får någon miljöstyrande effekt. Den är därför rent fiskal, vilket minskar konkurrenskraften i stadsnära elproduktion i kraftvärmeverk. Avfallsförbränningsskatten bör därför differentieras, för att få en större miljöstyrande effekt, i kombination med att en ny strategi för ökad utsortering och återvinning av hushållsavfall tas fram enligt principen om en cirkulär ekonomi.

Situationen med kapacitetsbrist i elnäten är allt annat än hållbar och för att stimulera fortsatt utveckling och elektrifiering av våra storstäder måste Centerpartiet verka för ett kraftfullt åtgärdspaket för att minska den ansträngda situationen med kapacitetsbrist. Svenska kraftnät som har ansvar för den kontinuerliga driften och byggnationen av elnätet bör få ett utökat uppdrag för att också planera för framtida elektrifiering och stadsbyggnad samt den långsiktiga kraftbalansen. Idag ansvarar inte svenska kraftnät för framtidens kraftbalans och kan heller inte ta höjd för framtida expansioner och elektrifiering i sin planering av elnätsutbyggnaden. Svenska kraftnät bör därför få ett uppdrag utformat så att affärsverket får i ansvar att ha djupare samarbete och dialog med kommuner, regioner och tillväxtområden för att långsiktigt ta höjd för ökad elektrifiering och tillväxt i våra städer, samtidigt som elnätets påverkan på närmiljö och fysisk planering tas hänsyn till.

För att avhjälpa situationen med kapacitets- och effektbrist i våra storstadsområden och undvika den typen av akuta kontrakt som slutits i Stockholm, bör Centerpartiet också verka för att det långsiktigt ska bli mer konkurrenskraftigt att installera energilager och annan tillgänglig kapacitet där den behövs. Centerpartiet bör därför verka för en utredning som ser över betalningsmekanismer för systemtjänster och möjliga lösningar till effektmarknader i elnätsområden med kapacitet- och effektbrist.

En modern kollektivtrafik

I storstäderna finns möjligheter att föra en vassare och grönare trafikpolitik, med starkare fokus på transporteffektivitet och trafikstyrning, än i landet som helhet. Grunden för en sådan politik är att prioritera gång, cykel och kollektivtrafik, liksom gods- och nyttotrafik, framför persontransporter med egen bil. En sådan politik är också mer kostnadseffektiv än att låta vägtrafiken växa ohämmat. Men med en snabbt växande befolkning krävs investeringar även för politik baserad på transporteffektivitet, men för staten blir detta dock långsiktigt billigare än en trafikpolitik med bilen i centrum.

För att Sverige snabbast ska nå målen att minska mängden klimatpåverkande utsläpp från persontransporter är det mest effektivt att investera i kollektivtrafik i storstäder och på så sätt minska mängden korta resor där befolkningstätheten är som störst. Stockholmsregionen är fortsatt en av de snabbast växande storstadsregionerna i Europa, och med för långsam utbyggnad av kollektivtrafik medan regionen växer och förtätas finns nu stor risk för att bilberoendet biter sig fast.

Därför behöver staten vara del finansieringen av fortsatt utbyggd spårbunden trafik inom Stockholms län där andelen minst måste motsvara befolkningsmängden. Viktigast är en fortsatt utbyggd tunnelbana och satsning på tvärförbindelser. Utbyggd pendeltågstrafik gör dessutom att annan regiontågstrafik får tillgång till mer effektiv infrastruktur.

Mälargränssnittets nationella roll

Stockholmsregionen har under det senaste decenniet varit en av Europas snabbast växande städer, och trots att nästan alla regioner i landet vuxit under perioden står Stockholm för 40 procent av befolkningstillväxten, och har i dagsläget ca 23 procent av landets befolkning. Befolkningstillväxten är den viktigaste drivkraften till ökade trafikbehov, men trots detta har Stockholmsregionen fått se en minskande andel till länsplan och objekt jämfört med landet i stort. Bilden av en region som i växande utsträckning lämnas åt sig själv att lösa trafikproblemen förstärks om man betänker att största delen av statliga medfinansieringar till trafikobjekten i Stockholms- och Sverigeöverenskommelserna kommer från trängselskatten som till sin dominerande del betalas av regionens egna invånare. Generellt överlag bör Stockholmsregionen inte fortsätta att missgynnas i fördelningen av Trafikverkets och statens infrastruktursatsningar utan få en andel som minst motsvarar befolkningsstorleken. I många jämförbara länder finansieras stora infrastrukturprojekt genom offentlig-privat samverkan (OPS), vilket har många fördelar och mervärden. I Sverige som helhet är detta fortfarande relativt sällsynt och det finns en skepsis från statligt håll att verka för fler OPS:er. Stockholmsregionen är dock ett betydande undantag där man i för hög grad har fått förlita sig på alternativa finansieringslösningar då statlig medfinansiering uteblivit, trots regionens befolkning och tillväxt. En större mångfald av finansieringslösningar bör möjliggöras i övriga landet så att Stockholmsregionen kan ta del av en direkt statlig medfinansiering som återspeglar dess befolkningsstorlek.

Stockholm är fortsatt ett av naven och transitpunkterna för stora delar av landets godstrafik. Den nu driftsatta tunneln för pendeltåg under mälaren har avlastat systemet för fjärrtåg, regionaltåg och godstrafik, men fortsatt görs allt för mycket av transporterna genom Stockholm City. En ny passage över Mälarrgränssnittet strax väster om Stockholm behövs för att kunna öka kapacitet och minska känsligheten för störningar i infrastrukturen.

Med ökad redundans kan än mer vägtransporter flyttas till järnväg och godstrafiken kan optimeras över större delar av dygnet utan att vara påverkad av persontrafik.

Ytterligare skäl till att öka ramen i länstransportplanen i Stockholms län, anser Regionen, är att ingen annanstans i landet är vägar utanför den nationella planens finansiering så många och så trafikerade som i Stockholms län. Bara på regionens eget spårnät utförs fler resor per dag än vad som genomförs i Trafikverkets hela övriga järnvägsnät. En studie från transportföretagen visar att Stockholmsregionen har minst andel av vägnätet i god eller fullgod standard av samtliga Trafikverkets regioner i Sverige. Detta trots en högre belägningsgrad. När länsplanens medel bara räcker till att åtgärda de mest akuta bristerna i en region på ständig gräns till trafik kollaps blir konsekvensen att vägnätet på den stora landsbygden i Stockholms län sannolikt är de sämst dimensionerade och underhållna i hela Sverige.

Förbättrad tillgänglighet till Arlanda flygplats blir allt viktigare. Arlanda är en nod av nationell betydelse och det finns betydande behov av stärkt kollektivtrafik i form av bland annat ökad kapacitet på Ostkustbanan, stärkt spårbunden trafik till Stockholms city och bättre framkomlighet för buss.

Stockholmsregionen är en liten region i norra Europa, för att klara den internationella konkurrensen och öppenhet mot omvärlden är flyget av stor vikt. Arlanda bör därför byggas ut, i samklang med närliggande kommuners förutsättningar och utvecklingsplaner, för att möta ett växande behov internationellt. Men Arlanda bör också i framtiden vara noden för inrikesflyget. Swedavias avtal för flygtrafik på Bromma flygplats bör avslutas senast när avtalet löper ut 2036. Eftersom både Swedavia och den stora aktören på inrikesflyg Braathen varnat för att det inte finns affärsmässighet i att behålla Bromma flygplats bör staten också se över möjligheten av avveckla Bromma innan 2038, under förutsättning att kapaciteten kan flyttas till Arlanda.

2020 invigdes Norvik som Stockholms nya godshamn. Med Norvik flyttas merparten av godstrafiken till sjöss från Stockholms innerstad till Nynäshamn. Det möjliggör bättre markanvändning i innerstaden samtidigt som godstransporterna effektiviseras. Norviks hamn är strategiskt placerad med korta ledtider till alla viktiga hamnar i Östersjön. Parallellt med utbyggnaden av Norvik har Sjöfartsverket drivit frågan om att anlägga Horstensleden, en ny farled in till Stockholm. Sjöfartsverket argumenterar för att Horstensleden skulle möjliggöra för framförallt större kryssningsfartyg (utgör 5 % av trafiken) att kunna angöra Stockholm. Samtidigt skulle närmare två miljoner ton berg i orörd skärgård behöva sprängas bort. Centerpartiet i Stockholmsregionen anser att den nya hamnen i Norvik kan fylla den funktionen och säger därför nej till Horstensleden. Norvik kan också avlasta Furusundsleden och minska den negativa påverkan på lokalmiljön som sjöfarten har där.

Utveckla en smartare trafikstyrning!

Centerpartiet anser att trängselskatterna på vägtrafik i Stockholm är genialisk. På samma gång kan man minska trängseln och därigenom effektivisera och sprida trafiken, vilket skapar stora samhällsnyttor, och samtidigt kan intäkterna användas till att investera i ny smart infrastruktur. Men eftersom trängselskatten är en statlig skatt är systemet osmidigt och får mer och mer karaktären av en statlig kassako där staten ändrar avgiften mer utifrån behovet

av pengar till trafikinvesteringar och mindre utifrån behoven att främja transporteffektivitet. Centerpartiet i Stockholmsregionen vill att trängselskatten beslutas lokalt och regionalt så att en smartare trafikstyrning kan uppnås och synkas mot andra styrmedel som kollektivtrafiktaxa, parkeringsavgifter och större trafikhändelser. På kort sikt vill vi också att en utbyggnad av systemet till fler trängseldrabbade vägar, samt möjligheten till en smartare anpassning av taxenivåerna till faktisk förekomst av trängsel utreds.

Ta cykeln på allvar!

Cykeltrafik har lägre miljö- och klimatpåverkan än alla andra trafikslag och tar betydligt mindre vägutrymme i anspråk per personpassage. Det innebär att cykel också är det i särklass billigaste trafikslaget. Därtill har cykelresor en starkt positiv inverkan på folkhälsan. Cykeltrafik har potential i hela landet, men nyttorna blir särskilt stora i storstäder, där utrymmet är starkt begränsat och behovet att avlasta vägnätet från biltransporter är särskilt stort.

Stockholm har en låg cykeltrafikandel jämfört med andra Europeiska storstäder och även jämfört med många städer i Sverige, men på senare år har cyklandet ökat och trots många nya cykelvägar är problemen med barriäreffekter, trängsel och konkurrens med andra trafikslag betydande. Till skillnad från vägtrafiken saknas också ett sammanhängande cykelvägnät över kommungränserna. Många invånare avskräcks från att börja cykla på grund av bristerna i infrastrukturen.

Att främja ökad cykeltrafik i storstäderna och investera mer i cykelvägar är klok trafikpolitik där statens engagemang behöver öka. Det behövs en snabbare och strategiskt utbyggnad av sammanhängande cykelnät i Stockholmsregionen, och det kräver ett lika tydligt statligt engagemang som väg- och spårtrafiken. En full utbyggnad av regionala cykelstråk i enlighet med den regionala cykelplanen i Stockholmsregionen, kan uppskattas till storleksordningen 3-5 miljarder kronor, men skulle kunna ge trafiknyttor motsvarande hela tunnelbanesystemet om 20 procents cykelandel kan nås. Vi vill att staten tillsätter en förhandlingsperson och anvisar statliga medel för att i samverkan med kommuner och regioner möjliggöra bindande regionala överenskommelser för strategisk utbyggnad av sammanhängande cykelnät i Stockholm och de andra storstadslänen. Inspiration kan hämtas från Köpenhamn eller från Sverigeförhandlingen. För staten är detta en god affär, då den samlade trafikkapaciteten kan ökas till en bråkdel av kostnaden för motsvarande investeringar i väg och spår.

[1] Brännheta skatter, 2017

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** reglerna skärps på krav av laddinfrastruktur till att också gälla gatuparkering i flerbostadsområden.
2. **att** installation av solceller och solfångare ska vara bygglovsbefriade även inom kulturmiljöområden medan krav på bygglov kvarstår på k- och q-

märkta fastigheter.

3. **att** ta fram nationella krav för täthet av laddinfrastruktur för storstadsområden och landsbygd.
4. **att** Centerpartiet verkar för att på EU-nivå möjliggöra internationella transporter av koldioxid från avskiljningsanläggningar till lagringsplatser, med flera olika typer av transportlösningar (exempelvis med sjöfart eller vägburna transporter).
5. **att** Svenska Kraftnät får i uppdrag att planera och projektera för utökad elektrifiering av Sveriges storstadsområden och utöka nätkapacitet för att möta framtida behov och möjliggöra nya investeringar och etableringar.
6. **att** Centerpartiet ska driva frågan om att tillsätta en utredning med syfte att halvera tidsåtgången för tillståndprocesser för utbyggnad av elnät och kraftledningar.
7. **att** Centerpartiet ska verka för en utredning som ser över betalningsmekanismer för systemtjänster och utreder möjliga lösningar till effektmarknader i elnätsområden med kapacitet- och effektbrist.
8. **att** den lokala kraftvärmens konkurrenskraft stärks genom differentierad avfallsförbränningsskatt samt att Centerpartiet ska initiera en nationell strategi för ökad insamling, sortering och återvinning av hushållsavfall.
9. **att** Centerpartiet motsätter sig byggandet av Horstensleden
10. **att** staten följer upp arbetet med Stockholmsförhandlingen och ökar sin andel av investeringen i en fortsatt utbyggd tunnelbana och pendeltågstrafik i Stockholms län.
11. **att** staten finansierar en ny transportväg för spårbunden godstrafik över Mälargränssnittet i Stockholms kommun för att öka kapaciteten och stärka systemets robusthet och flexibilitet.

12. **att** Centerpartiet ska verka för genomförande av projektet Oslo-Stockholm 2.55, dvs en anständig och genare järnväg mellan Oslo och Stockholm.
13. **att** öka Stockholmsregionens andel av statens anslag för trafiksatsningar till att minst motsvara andelen i befolkning.
14. **att** Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda med bibehållen princip om totalt utsläppstak.
15. **att** Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde landningsbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur.
16. **att** Centerpartiet ska verka för en nedläggning av Bromma flygplats.
17. **att** Centerpartiet ska verka för att staten avslutar koncessionen för snabbspårtrafik, spår- och stationsanläggning från Stockholm City och Arlanda flygplats för att medge utökat spårbundet resande till Arlanda.
18. **att** beslut och förvaltande av trängselskatter ska regionaliseras.
19. **att** anvisa statlig medfinansiering och förhandlingsperson för en "Köpenhamnsförhandling" med kommunerna och regionen om strategisk utbyggnad av regionalt sammanhängande cykelnät.
20. **att** finansieringsansvaret för cykelinfrastruktur ska öka.
21. **att** Trafikverket får i uppdrag att göra cykel till ett eget trafikslag inom sin verksamhet och att väglagen ändras för att stärka cykelvägarnas status och möjliggöra cykelvägar frikopplade från bilväg.
22. **att** Trafikverket får i uppdrag att öka takten för byggande av cykelvägar och att medel avsätts för detta.

23. **att** säkerställa att ökade medel avsätts för anläggande av nationella cykelleder för turism.

Distriktsstyrelsens yttrande:

En motion från Stockholms stad och läns distriktsstyrelser

Internationellt

Motionen inskickad av: Axel Östlund

Motionärens namn: Axel Östlund

Solna

Stockholms län

#636 Motion om stopp av grymheter mot Uigurer mfl i Xinjiang

Sedan över 15 år pågår den senaste vågen av förföljelser av Uigurer och andra östturkestanska muslimer i Uiguriska autonoma regionen Xinjiang i Kina. Sedan flera år tillbaka har förföljelsen så eskalerat med etablering av koncentrationsläger med rapporter om internering av allt mellan 1-3 miljoner personer. Amerikanska kongressen och den tidigare presidenten har senast under 2020 beslutat om lag rörande människorättssituationen för Uigurer i Kina. Lagen möjliggör sanktioner och exportrestriktioner relaterade till Kinas behandling av Uigurer. Sedan dess har både sanktioner och handelsrestriktioner införts. Joe Biden uttryckte som presidentkandidat att Kinas behandling av Uigurer utgör folkmord och Trumpadministrationen deklarerade även de samma ställningstagande. Europaparlamentet uttryckte i december 2020 ett starkt fördömande av Kinas agerande och uppmanade Europeiska Kommissionen att anta sanktioner.

Interneringen, förföljelsen, våldet och andra grymheter mot Uigurer och övriga berörda folkgrupper i Xinjiang måste upphöra omgående.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **Att** Centerpartiets partistyreelse gör en egen bedömning ifall begreppet folkmord bör tillämpas för att beskriva behandlingen av Uigurer och andra muslimska folkgrupper i Xinjiang och om så föreslå för Europaparlamentet att anta en sådan deklaration
2. **Att** Centerpartiet driver på Europakommissionen att besluta om sanktioner och restriktioner relaterade till situationen för Uigurer och andra muslimska folkgrupper i Xinjiang.
3. **Att** Centerpartiet driver frågan inom Europeiska Unionen i alla dess forum att nyttja den fulla skalan av sina verktyg för att få stopp på interneringen, förföljelsen, våldet och andra grymheter mot Uigurer och andra muslimska folkgrupper i Xinjiang.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Kinesiska kommunistpartiet bedriver enligt åtskilliga och återkommande vederhäftiga rapporter vad som skulle kunna liknas vid brott mot mänskligheten eller folkmord gentemot Uigurer i Xinjiang. Centerpartiet har fördömt de koncentrationsläger där upp emot 2 miljoner Uigurer och andra muslimska minoriteter hålls. Den kinesiska regimens förtryck och försök att utrota etniska minoriteter har här blivit tydlig. Vid sidan om koncentrationslägren så bedriver regimen förtryck mot enskilda och familjer, även förskolebarn, uppenbart för att söka utradera deras härkomst.

Frågan om att tillåta en oberoende internationell granskning av vad som pågår i Xinjiang och i koncentrationslägren har rests från många håll. Det har framförts även från EU och FN:s Kommissionär för MR Michelle Bachelet. Kommunistpartiet förnekar anklagelserna, är inte ansluten till Rom-stadgan och vägrar tillträde till Xinjiang för oberoende internationell granskning. De har ordnat särskilda s.k. visningsresor för att söka sälja sin bild av vad som pågår utan rörelsefrihet för de som eskorterats av regimen. Bristen på fritt tillträde för oberoende granskning, Kinas vetorätt i säkerhetsrådet och att ICC saknar jurisdiktion i Kina gör att möjligheten till fungerande rättsprocess saknas. EU, Sverige måste tillsammans med likasinnade nu öka trycket på fritt tillträde och oberoende internationell granskning av situationen i Xinjiang före bedömning av tillämpning av Folkmordskonventionen.

Europaparlamentet har redan krävt att s.k. Magnitskysanktioner skall användas gentemot ansvariga och mot kommuniststatens företag som driver tvångsarbetet. Förtrycket från kommunistpartiet mot minoriteter i Kina har pågått länge men har eskalerat sedan 2014. Centerpartiet driver sanktioner gällande ansvariga för det som pågår i Xinjiang. Det är något som EU måste använda smart och gärna i samverkan med likasinnade. Detta måste ses som en del av EU:s strategi vis-a-vi Kina.

Centerpartiet måste självfallet fortsätta driva på för att brotten mot Uighurer och andra muslimska minoriteter i Kina inte tystas ned. Målet måste vara att förföljelsen upphör och interneringslägren i Xinjiang stängs ner.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Instämna i motionens intentioner**

Jobb och företag

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#393 Nyttja utbildade som vill arbeta som alternativ till LSS och fattigpensionär

Martina vill att jag berättar hennes historia. Hon har asperger som begränsar hennes sociala kompetens något men framför allt tröttar ut henne. Martina är intelligent och har skaffat sig en socionomexamen genom hårt arbete och arbetar nu som socialsekreterare. Hon är snabb, insatt, noggrann. När klockan är 15 behöver hon gå hem. Oftast har hon redan klarat av de uppgifter som annan personal behöver heldag till. Om Martina inte går hem då, så sover hon från 18 – 07 och äter inget. Det kan pågå någon vecka sen blir hon sjuk. Försäkringskassan säger nej till sjukskrivning och ersättning. De säger även nej till att erbjuda Martina sjukersättning från kl 15.00-17.00, fem dagar i veckan. Snart fyller hon trettio år och situationen kommer då inom försäkringssystemen att bli ännu värre. Att lösa det här ingår inte i deras, Försäkringskassans uppdrag. De säger till Martina att det är bättre att hon tar ett enkelt arbete som t ex städning.

Det är naturligtvis ett resursslöseri att inte nyttja en utmärkt investering av kunskap hos en ung person, i ett yrke där så många behövs. Att inte erbjuda alternativ. Försäkringskassan med flera aktörer måste få tydliga direktiv att se möjligheter, inte begränsningar. Alternativa riktlinjer för att arbeta med personer som har psykiska funktionsvariation, där vanlig arbetsdag inte fungerar.

Alla personer är inte lika men vi är lika värda. Eller som Martina säger – jag är inte dum i huvudet, jag har asperger.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** utreda en utökan av Försäkringskassans uppdrag så att personer med psykisk funktionsvariation som kan arbeta deltid, kan erbjudas deltids ersättning
2. **att** se över LSS lagen som innefattar autism och autismliknande så att den även beskriver den/de diagnoser som numera ingår dvs asperger
3. **att** se över LSS-lagen så att den möjliggör för personer med diagnoser att delta i den "normala" arbetsmarknaden på sina villkor, utan att därmed mista sitt stöd och sina rättigheter.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Det är ett reellt problem att vi/försäkringskassan/lagstiftningen inte ser styrkorna hos personer med funktionsnedsättning, utan fokuserar på brister och svårigheterna. Inte minst gäller det personer med diagnoser inom NPF-spektrumet, som i fallet motionen beskriver. Det handlar inte bara om möjligheten till stöd och anpassning vid anställning utan även möjligheten att kunna starta och driva eget företagande när man har behov av stöd på grund av funktionsnedsättning. Det behövs en översyn/utredning/förändring kring hur stöd ska ges för att stärka och ge möjlighet även för personer med funktionsnedsättning att kunna bidra i arbetslivet och som företagare för att bidra till vårt samhälle. Vi har inte råd som samhälle att ställa någon utanför.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Jobb och företag

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#592 Ungdomars praktik

Många av de stora skogsbolagen har på senare tid slutat med att anlita skolungdomar för skogsvårdsåtgärder. Istället anlitar man bolag med inlånad arbetskraft från andra länder.

Det är olyckligt när våra ungdomar tappar förståelsen, kontakten och anknytningen till en av våra viktigaste näringar.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att hålla fram morötter som gör större skogsägare (även offentliga som kyrkan och kommuner) mer motiverade att ta ansvar för ungdomars praktik

Distriktsstyrelsens yttrande:

Praktik är fantastisk väg till arbete för människor med svagare förankring till arbetsmarknaden. men förslaget som motionären lyfter strider mot ett flertal principer.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Jobb och företag

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#607 Arbetsplatskvot på 1.0

Att ha en stor skillnad på arbetsplatskvoten i en region, en stad eller att annat geografiskt område är förödande för livspusslet och klimatet. Låt oss ta Stockholm som exempel, här finns det många mer arbetsplatser norr om stan än vad det gör söder om stan. Detta innebär att delar av södra Stockholms län är sovstäder. Det innebär i praktiken många timmars pendling per vecka och all typ av pendling bidrar till klimatutsläpp och sämre luftkvalité. Så klart bidrar kollektivtrafik till mindre klimatutsläpp, men vi vet också att många väljer bilen även om det finns bra kollektivtrafik.

Så för att minska klimatpåverkan, höja luftkvalitén och göra livspusslet lättare så föreslår jag att Centerpartiet i alla storstadsregioner och andra geografiska områden ska verka för att jämna ut arbetsplatskvoter. Jag menar inte att det ska vara helt jämnt mellan till exempel två närliggande kommuner. Men jämnt mellan norr och söder, öster och väster och andra naturliga geografiska områden i staden.

Vi måste helt enkelt planera hela regioner tillsammans. Vi kan inte ha kommuner som satsar för mycket på arbetsplatser. Och de kommuner som har en hög utpendling och det vill säga en låg arbetsplatskvot måste vara aktiva i att skapa jobb i sin samhällsplanering. Vi måste stå för en jämn balans inom regioner.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. Bara till distriktet: **att** Centerpartiet i Region Stockholm verkar för att arbetsplatskvoten ska jämnas ut mellan olika geografiska områden i Stockholms län.
2. **att** Centerpartiet verkar för att utredningar görs om hur mycket klimatutsläpp skulle minska om arbetsplatskvoten var mer jämn.
3. **att** Centerpartiet verkar för att minska skillnaden i arbetsplatskvoten mellan områden som utgör belastningar på klimat och pendlingstid för invånare.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Vi verkar för att besluten ska ligga så nära den enskilda människan som möjligt, beslut om planläggning av industri, köpcentrum mm skall vara en kommunal angelägenhet och så även valet vart du som företagare vill starta din verksamhet och etablera dig.

Regionen kan delvis stödja för att skapa förutsättningar i hela länet genom exempelvis RUFS och planering av kollektivtrafiken.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Jobb och företag

Motionen inskickad av: Louise Grabo

Motionärens namn: Louise Grabo

Vara

Skaraborg

Medmotionärer:

Emanuel Örtengren

#618 Genom krisen för ett växande näringsliv

Innovationer – det vill säga när ny, produktiv kunskap kommersialiseras av entreprenörer – är grunden för Sveriges välbefinnande. Nationalekonomisk forskning visar att drygt fyra femtedelar av all tillväxt är kopplad till innovation och produktivitetssökningar, snarare än användandet av mer arbetskraft och råmaterial. För att få mer resurser till såväl skolor som försvar behöver Sverige därför en politik som främjar innovation.

Dagens snabbväxande, innovativa företag finns inom flera olika branscher, däribland fintech och e-handel. Gemensamt för dessa företag är att de är beroende av kapitalmarknaden och ofta bygger tjänster eller produkter som är skalbara och därmed kan växa fort. Därför behöver de också snabbt kunna rekrytera och ha goda förutsättningar att behålla nyckelpersoner med hög kompetens.

Idag utgår innovationspolitiken ofta felaktigt från att kapitalmarknaden präglas av marknadsmisslyckanden. Till exempel slår en statlig utredning (SOU 2015:64) fast att Sverige har en lägre andel privat riskkapital i förhållande till BNP än andra västländer: 0,1 procent jämfört med 0,2–0,4 procent. Det skulle i sin tur kunna vara ett argument för statliga innovationsstöd genom myndigheter som Vinnova. Det går dock inte att bevisa om så är fallet, eller om denna skillnad snarare är en följd av politik som under lång tid har försvårat uppbyggnaden av privat riskkapital i Sverige. Granskningar av bland annat Riksrevisionen (2020) visar att effektutvärderingarna av närings- och innovationspolitiska åtgärder är så bristfälliga att regeringen inte kan veta om den förda politiken fungerar.

Den bästa innovationspolitiken består inte av 30 miljarder kronor årligen i företagsstöd med tveksam effekt, utan av bättre förutsättningar för privat kapital att investeras under marknadskonkurrens av exempelvis affärsänglar. Dessutom behövs ekonomiska incitament för att locka personer att lämna en trygg anställning för att istället våga ta steget att jobba i ett nytt företag med stor tillväxtpotential.

Centerpartiet har under många år kallat sig för ett företagarparti, med stort fokus på att få små och medelstora företag att växa eftersom 4 av 5 jobb skapas i just dessa. En opinionsundersökning av Demoskop (2021) visade dock att endast 12 procent av väljarna tycker att Centerpartiet har bäst politik inom företagande. Nästan fyra gånger så många tycker att Moderaterna har bättre företagarpolitik, och Centerpartiet rankas till och med lägre än Socialdemokraterna. Det är problematiskt då det visar att Centerpartiet inte har

lyckats med att nå ut med sin politik och att förnyelse behövs.

Lösningar och förslag.

Personaloptioner och talang

En av de största utmaningarna för de innovativa branscherna är tillgången till kompetens. Enligt Teknikföretagen (2019) råder det stor brist på högkvalificerade programmerare, ingenjörer och IT-utvecklare. Dessvärre har Sverige avskräckt högkvalificerad arbetskraft från att komma hit snarare än att välkomna den. Långa handläggningstider på Migrationsverket, restriktioner av resande under handläggningstiden och misstänkliggörande från myndigheter är bara några exempel på det. För att Sverige ska fortsätta producera innovativa företag som skapar nya produkter och tjänster gäller det att vi locka människor att studera, forska och arbeta i Sverige. Ett sätt att göra detta är att införa särskilda talangvisum för högkvalificerade arbetskraftsinvandrare. Det skulle möjliggöra för företag att knipa nyckelpersoner i konkurrens med andra företag globalt, och göra vägen till ett jobb och ett liv i Sverige kortare och enklare.

Även personaloptioner kan locka nyckelpersoner till mindre bolag som inte har möjlighet att betala höga löner i ett tidigt skede. Dessa företag kan då konkurrera om nyckelkompetens genom att erbjuda optioner i bolaget, vilket innebär en risk för arbetstagaren men samtidigt skapar incitament att investera både tid och pengar i bolaget. Regeringen har under de senaste åren lagt fram olika förslag på optionsprogram, vilket har inneburit några steg i rätt riktning. Det har dock uppstått frågetecken kring implementeringen, och programmet för kvalificerade personaloptioner har setts över för att nå ut till fler bolag. I den senaste utredningen, som presenterades i november 2020, har förslaget utvidgats till att beröra fler bolag och i vissa fall även styrelseledamöter i bolagen. Dessvärre exkluderas fortfarande flera viktiga branscher från förslaget, trots att det är fråga om innovativa branscher som skulle behöva samma förutsättningar att utnyttja personaloptioner. Därför är det viktigt att Centerpartiet driver på för att plocka bort dessa undantag.

Skatter

I en enkätundersökning från Svenskt Näringsliv (2017) uppger hälften av de utländska studenterna i Sverige att inkomstskatternas nivåer är en viktig eller mycket viktig faktor för valet av land att arbeta i. Sverige, som även efter värnskattens avskaffande har världens tredje högsta marginalskatter, har därför all anledning att fortsätta sänka skatterna på arbete. I ett första steg borde skiktgränsen och skattesatsen för den statliga inkomstskatten närma sig dem i jämförbara länder. På längre sikt borde den statliga inkomstskatten avskaffas helt. För att attrahera mer kapital till Sverige borde även bolagsskatten, som driver bort investeringar från Sverige och framför allt drabbar löntagare snarare än aktieägare, sänkas ytterligare. Båda dessa förändringar skulle med stor sannolikhet vara helt eller delvis självfinansierande och skapa fler jobb och investeringar i Sverige.

Regulatorisk sandlåda för att främja innovation

I flera länder med många snabbväxande teknikföretag såsom Singapore, Storbritannien och Schweiz använder man sig av så kallade regulatoriska sandlådor för bolag med nya, innovativa affärsmodeller. En regulatorisk sandlåda betyder att bolag i ett tidigt skede kan stå utanför det regulatoriska ramverket, men under uppsikt. Under den perioden kan de inte

beläggas med vite. De regulatoriska sandlådornas syfte är att tillsynsmyndigheterna ska lära sig dessa nya affärsmodeller och förstå hur de ska regleras. Många av dagens lagstiftningar är förlegade och och hämmar innovation. Med regulatoriska sandlådor kan nya produkter och tjänster regleras utan att lagstiftningen alltid behöver vara steget efter.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet verkar för att talangvisum införs i kunskapsintensiva branscher där det råder stor kompetensbrist i Sverige.
2. **att** Centerpartiet verkar för att införa kvalificerade personaloptioner för fler branscher.
3. **att** Centerpartiet verkar för att utreda hur startups skulle kunna ge aktier istället för lön till sina första nyckelpersoner utan skattemässiga snedvridningar.
4. **att** Centerpartiet verkar för att den statliga inkomstskatten avskaffas på sikt och att Sveriges bolagsskatt ska vara lägst i EU.
5. **att** Centerpartiet verkar för att införa regulatoriska sandlådor i nya innovativa branscher för att förstå och efter hand kunna reglera dessa bolag på ett lämpligt sätt.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga frågor för Sveriges konkurrenskraft och företagens möjligheter att kunna skapa fler arbetstillfällen och därmed också finansiering av den svenska välfärden. Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens intentioner och menar att flera av dessa frågor bör tas med i arbetet med den bereda skattereform som finns i Januariavtalet.

När det kommer till talangvisum och personaloptioner är det redan idag partiets politik och vi instämmer därför i motionärernas intentioner. När det gäller specialregler kring startups är det viktigt att de ligger med både 3:12 reglerna men också övriga skattebaser så att det håller ihop.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

- 1. Instämma i att satsens intentioner**
- 2. Instämma i att satsens intentioner**
- 3. Avslå att satsen**
- 4. Instämma i att satsens intentioner**
- 5. Avslå att satsen**

Reservationer:

Att sats 4 för avslag: Tage Gripenstam, Patrik Buddgård, Jonas Riedel

Jobb och företag

Motionen inskickad av: Michaela Haga

Motionärens namn: Michaela Haga

Österåker

Stockholms län

#630 SE ÖVER REGLER KRING HEM-/DISTANSARBETE

Under Coronapandemin har många sett fördelarna med att arbeta hemifrån. Det finns en rad fördelar såsom minskade behov av transporter och medarbetare spenderar mindre tid att arbetspendla. Arbetsgivare kan bredda sin rekryteringsbas genom digitaliseringens möjligheter och distansarbete. Med stor sannolikhet kommer trenden att hålla i sig då det finns stora vinster för både miljö, individ och lokalsamhällen att fler arbetar hemifrån. Tiden är därför inne att se över regler kring skatteavdrag och arbetsmiljö för att vi ska fortsätta kunna jobba hemifrån i större utsträckning, även i framtiden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att se över regler kring skatteavdrag och arbetsmiljö för att premiera hem-/distansarbete

Distriktsstyrelsens yttrande:

Arbetsmiljöfrågorna har aktualiserats i pandemins spår. Fler och fler arbetar hemifrån helt eller på deltid. Arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljöfrågorna är tydlig. Frågan är dock om detta ska stimuleras med skattemedel. Distriktsstyrelsen föreslår att frågan ska utredas vidare men instämmer i motionens intentioner.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Deltog ej i beslut:

Michaela Haga

Jordbruk, mat, djurskydd

Motionen inskickad av: Axel Östlund

Motionärens namn: Axel Östlund

Solna

Stockholms län

#610 Freda Östersjön från trålning

Östersjön har under lång tid uppmärksammats för sina många problem. Trist nog lider havet ännu av många störningar. Vid uppslag finns mycket att läsa om övergödning, försurning, överfiske och utsläpp av farliga ämnen m.m. Överfisket kommer i mångt och mycket med trålningen, en metod som tillåts bl.a. för riktat fiske mot vissa arter samtidigt som allt fiske mot vissa andra arter är förbjudet. Trålfiske fångar betydligt mer fisk än endast den art den riktas mot och sådan fisk kastas då tillbaka i havet. För det mesta är den fisken redan död och detta berör många tusentals ton fisk om året. T.ex. så genomförs trålfiske av sill och skarpsill samt plattfisk samtidigt som fiske av torsk är förbjudet. Detta medför inte bara problemet att t.ex. torsk följer med i fångsterna men också att torskens matfisk fiskas ut och rubbar hela ekosystemet. Ytterligare en konsekvens av detta är den explosion av spigg som t.ex. Stockholms skärgård upplever men även andra kustområden vilket också det medför sina problem då spiggen konsumerar mycket av den mat som rovfiskyngel annars äter.

Med anledning av att inga andra åtgärder kunnat råda bot med problemet med överfiske önskar jag att vi fredar Östersjön från all trålning.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** verka för ett förbud av all trålning av fisk i de delar av Östersjön där Europeiska Unionen har rådighet.
2. **att** verka för en dialog med Ryssland om förbud av trålning i Östersjön

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en relevant och viktig motion. Vi delar bilden av de skadliga konsekvenser bottentrålningen får på Östersjön. Läget är akut och ett förbud är antagligen nödvändigt för att få Östersjöns ekosystem åter i balans. Ett förbud skulle också stärka det kustnära, lokala fisket som är både hållbart och bidragande till levande skärgårdssamhällen.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Jämställdhet

Motionen inskickad av: Ann-Christin Frickner

Motionärens namn: Ann-Christin Frickner

Upplands väsby

Stockholms län

#46 Omfördela pensionsavsättning under föräldraledighet

Det borde vara självklart att den förälder som väljer att vara hemma också ska få en skälig pensionsavsättning under de första två åren av barnets levnadsår men så är det inte idag. Dagens regelsystem vid föräldraledighet och för avsättning till pensionssystem från intjänande medel gör att många småbarnsföräldrar, i synnerhet kvinnor, tappar pensionsgrundad ersättning som är viktig för senare del i livet.

Föräldraförsäkringen erbjuder både fasta dagar för varje förälder men också valfrihet till föräldrar att överlämna resterande dagar till ena parten och därmed välja vem som ska vara hemma under de första åren med barnet/barnen.

Valfriheten är viktig att värna om då varje familjesituation är unik och det ska vara upp till föräldrarna att själva sinsemellan bestämma. Därför behövs likvärdiga förutsättningar skapas genom lagstiftning och regelverk för en mer rättvis och jämställd fördelning av pensionsavsättningar också för den part som är hemma med barnen. I synnerhet för de föräldrar som är ensamstående är behovet viktigt att reglera pensionsavsättning för framtiden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **Att** Centerpartiet driver på för att jämställda och lika förutsättningar ska gälla för pensionsavsättning vid uttag av föräldradagar under barnets/barnens två första levnadsår för föräldrar oavsett vem som tar ansvaret att vara hemma eller arbetar och så även för ensamstående föräldrar.
2. **Att** Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning för en sammanslagning av båda föräldrars pensionsgrundande ersättningar och inkomster under barnets första två levnadsår för att uppnå en jämlik fördelning av pensionsavsättning till hemmavarande förälder.
3. **Att** Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning hur en justering kan genomföras för pensionsavsättning för ensamstående föräldrar.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen avslår alla tre att-satser med följande motivering. När man tar ut föräldraledigt kan inkomsten och pensionen påverkas negativt då pensionsavsättningen är direkt korrelerad med den inkomst man har. Men man tjänar fortfarande in till sin pension under sin föräldraledighet eftersom den är pensionsgrundande. För att jämna ut inkomstskillnaderna mellan den föräldraledige och sin partner kan man dessutom föra över premiepensionen till den som tjänar minst. Många arbetsgivare har också genom sina kollektivavtal möjlighet att kompensera en del av bortfallet av den framtida pensionen. Störst utmaning har personer som av olika skäl väljer att ta ut det mesta av föräldradagarna själv, i synnerhet om det gäller för fler barn samt arbetar deltid under en längre tid även efter föräldraledigheten. Även personer som saknar tjänstepension under sitt arbetsliv får en betydande försämring av sin framtida pension. Centerpartiet vill utveckla den individualiserade föräldraförsäkringen utan att direkt eller indirekt verka för en kvotering av ytterligare delar i föräldraförsäkringen. Vi ser dock att fler pappor idag har förstått vikten av ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen men också VAB-dagar även om vi som samhälle behöver ta ytterligare steg i rätt riktning.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Avslå motionen****Reservation:**

Att sats 1: Till fördel för i att-satsen intentioner: Miranda Ahlers samt Raili Nilsson

Till fördel för bifalla motionen: Patrik Buddgård, Michaela Haga

Deltog ej i beslut:

Ann-Christin L Frickner

Jämställdhet

Motionen inskickad av: Joakim Jarnryd

Motionärens namn: Joakim Jarnryd

Lidingö

Stockholms län

#115 Fria mensskydd ökar jämlikheten mellan kvinnor och män

En kvinna får sin första mens runt 12-årsåldern. Mensen pågår 3-5 dagar per månad, fram till klimakteriet som vanligtvis uppstår i femtioårsåldern. Under sin livstid går kvinnorigenom i genomsnitt omkring 450 menscykler.

En kvinna betalar 500 - 1500 kronor för mensskydd i form avbindor och tamponger per år. Dessutom tillkommer kostnader för värktabletter, värmekuddar och andra produkter.

Skottlands parlament antog förslag om gratis mensskydd för alla kvinnor den 25/2 i år. Redan 2018 började Skottland erbjuda gratis mensskydd till studenter på skolor och universitet. Bakgrunden var en undersökning som visade att en av fyra studenter hade bristande tillgång till mensskydd. Övriga delar av Storbritannien följer nu efter och erbjuder gratis mensskydd för grundskoleelever från och med 2020. Andra liknande exempel finner vi i New York och Österåkers kommun har man också infört kostnadsfria mensskydd för vissa grupper.

Mensen medför en oönskad kostnad för kvinnor och därför bör vi i Centern vara förespråkare för att utjämna dessa kostnader, i vår strävan mot ett jämlikare samhälle. Jag föreslår därför att reformen kostnadsfri mens införs i två steg. Först för ungdomar upp till 21 år. Satsningen utvärderas efter ett år och efter ev justeringar införs reformen för alla kvinnor.

Hur ska det gå till?

Bindor och tamponger ska göras tillgängliga på apotek och kvinnor som registrerar sig för gratis mensskydd får ett kort (som även tas fram för digitalt bruk) som berättigar till att hämta ut produkten gratis.

Kostnader för reformen

En reform för ungdomar upp till 21 år kostar ca 200 miljoner/år. En reform för samtliga kvinnor kostar ca 800 miljoner/år. Beräkningarna bygger på uppskattad genomsnittlig förbrukning, SCBs befolkningsstatistik och ett administrativt påslag på 30 procent. Jämförelser har även gjorts med kostnadsberäkningar i det skotska förslaget.

Yrkande

Jag yrkar att Centerpartiet på riksnivå verkar för:

1. att kvinnor upp till och med 21 års ålder får gratis mensskydd.
2. att nästa steg i reformen blir att alla kvinnor får gratis mensskydd

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** kvinnor upp till och med 21 års ålder får gratis mensskydd.
2. **att** nästa steg i reformen blir att alla kvinnor får gratis mensskydd

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen yrkar på att avslå motionärens intentioner i första att-satsen. Som ett jämställt pari värnar vi om kvinnors hälsa och ekonomi men ser inte att en satsning på gratis mensskydd skulle bidra till att stärka dessa områden. Det finns mycket skam, tabu och myter kopplat till mens vi gärna skulle vilja lyfta med unga och ser skolhälsovården som en viktig del att nå ut till elever, idag erbjuder många grundskolor gratis mensskydd.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Konstitution

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#564 När det råder konsensus om nödvändiga förändringar men inget händer

I vårt snabbt föränderliga samhälle behövs ibland akuta åtgärder eller regeländringar. Det kan t ex gälla folkhälsan, rikets säkerhet eller åtgärder mot organiserad brottslighet.

Trögheten i vårt politiska system är ett problem. Akuta beslut och verkställighet skall kunna bli av bums.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet skall verka för att det inrättas en funktion under riksdagen, som kan aktiveras när alla politiska läger är ense.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Att förslag bereds i utskott, beslut fattas i riksdagen av en majoritet av ledamöterna och att regeringen är den som implementerar lagar är en säkerhet och grund i det demokratiska samhället.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Konstitution

Motionen inskickad av: Tomas Selin

Motionärens namn: Tomas Selin

Huddinge

Stockholms län

#602 Översyn av tryck- och yttrandefrihetsbrott

Efter stormningen av Kapitolium synliggjordes hur sårbar demokratin kan vara för de som vill störta den. Det senaste årtiondet har vi sett en ökad organisering av högerextrema intressen globalt och inom Sverige. Ett exempel är hur svenska nationalister deltagit i upplopp i USA.

Sociala medier och digitala verktyg gör det enklare för skugggrupper att organiseras och samordna sig på internet och i skuggorna av rättsstaten. I Sverige har vi sett bränder av flyktingboendet som ett sätt på vilket grupper spridit information för att inspirera och hjälpa likasinnade att begå brott mot allmän ordning och som syftar till att hota vissa grupper.

Uppvigling, uppror, hets mot folkgrupp, brott mot medborgerlig frihet m.m. utgör alla tryck- och yttrandefrihetsbrott. Att bevaka och efterfölja att deras brott inte begås i Sverige kan vara svårare i sociala medier och på digitala plattformar.

Att bättre lagföra dessa brott kan vara avgörande för att avstyra extremistgrupper i Sverige liksom att förhindra terrorbrott och krigsresor.

Jag föreslår därför att Centerpartiet ska väcka frågan om en översyn om huruvida lagen ger tillräckliga verktyg för att motverka och förhindra att brott begås som hotar demokratin, rättsstaten och medborgerliga friheter. En översyn bör även innefatta utredning om huruvida polisen, säkerhetspolisen och rättsstaten i stort har tillräckliga verktyg och kompetens för att lagföra personer som begår dessa brott på nätet.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet ska verka för en översyn av de lagutrymmen som gäller tryck- och yttrandefrihetsbrott.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga frågor. I dessa dagar där grundläggande mänskliga rättigheter är under press är det viktigt att säkerställa att vår liberala demokrati kan bevaras och stärkas. Förändringar av våra grundlagar är dock viktiga att ta som en helhet och i bred parlamentarisk samsyn.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Lag och ordning

Motionen inskickad av: KERSTIN Lundgren

Motionärens namn: KERSTIN Lundgren

Södertälje

Stockholms län

#2 Fyrverkeriförbud för privatpersoner

Frågan om fyrverkerier väcker många känslor. De förknippas med firande och särskilda tillfällen av glädje. Men den utveckling som vi sett är hur felaktig och olovlig användning av fyrverkerier och smällare på många håll i landet blivit ett växande problem. De skapar allmän oro och otrygghet för många under de tider på året då de främst brukas. Raketer används allt oftare helt felaktigt och riktas till och med ibland direkt mot människor, kollektivtrafiken, ambulanser, polis och brandkår. Langningen är omfattande och föräldrar saknar dessvärre ofta kännedom om hur unga, minderåriga, ägnar sig åt att skjuta raketer och fyrverkerier. Under dagarna kring t ex nyår och påsk är problemet ibland så omfattande att människor inte vågar gå ut. Dessutom innebär raketerna och smällarna ett stort lidande för många djur.

Kommunerna har, genom den lokala ordningsstadgan, möjlighet att reglera när och var fyrverkerier får användas och lagstiftningen ger polisen möjlighet att ingripa vid direkta lagöverträdelser som t ex att åldersgränser för inköp och användande inte efterlevs. Branschen har också sedan ett antal år tagit ett större ansvar för att begränsa försäljningen av pyroteknik. Lagstiftningen har ändrats sedan 2019 så att fyrverkerier med styrbinnen inte längre får säljas till privatpersoner. Problemen är dock idag så omfattande att polisen omöjligen kan ingripa och stävja missbruket. Kommunerna klarar heller inte med de verktyg de förfogar över att komma tillrätta med missbruket. Ett totalförbud mot användning och försäljning av fyrverkerier till privatpersoner skulle kunna stävja den utveckling vi sett i Sverige. Det är mot denna bakgrund många kommuner och människor nu vill se att regeringen skyndsamt lägger fram ett sådant förslag till riksdagen.

Om stämman inte anser att ett totalförbud bedöms möjligt att införa bör kravet bli att göra ALL användning av fyrverkerier tillståndspliktig

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** ställa sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att lagstifta om ett nationellt förbud mot användning och försäljning av fyrverkerier till privatpersoner
2. **att** alternativt till totalförbud införa ett krav på att all användning av fyrverkerier blir tillståndspliktig.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens bild av att fyrverkerier skapar ett stort lidande för människor och djur och vill också lyfta fram vinsten för miljön att begränsa användningen av fyrverkerier.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Reservation:

Patrik Buddgård till förmån för avslag av motionen

Johan Krogh till förmån för att instämma i motionens intentioner

Lag och ordning

Motionen inskickad av: Anthon Gyllensten

Motionärens namn: Anthon Gyllensten

Haninge

Stockholms län

#313 Alkolås-krav vid rattfylleri

Mellan 2008 och 2018 omkom över 1000 personer i alkohol- eller drogrelaterade vägtrafikolyckor, enligt Trafikverket. Över 20 % av alla dem som dör, dör i trafiken. Så hög siffra kan vi inte ha i detta landet.

Påföljden för rattfylleri är det i dagsläget böter eller fängelse i högst sex månader som gäller, dessutom återkallas oftast körkortet under ett år. Gällande grovt rattfylleri kan påföljden bli högst två år, körkort kan återkallas i upp till två år.

Jag tror inte det är tillräckligt. Jag tror att påföljden för en person som brukar alkohol i samband med framförandet av motorfordon bör bli mer kännbart än en ynka böter och avbrott från bilkörning. Denna motion är helt ett bra alternativ för att få stopp på alla dessa dödsfall, olyckor och skador som sker i samband bilkörning och alkohol.

Jag tror att obligatoriskt alkohollås i en dömd rattfyllerists bil är att ta problematiken på allvar. Är brottet av grov art borde påföljden bli att för alltid framföra motorfordon med alkohollås. Hur ska trafikkontroll kunna kontrollera att en person fått påföljden att alkolås ska finnas i motorfordonet som framförs? Genom att körkortet har en markering där det framgår den identifierade personen ska ha alkohollås i sitt motorfordon.

För många har redan omkommit på grund av alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor, nu måste talet minska. Alkohol och motorfordon är inte bara problematiskt för den som framför fordonet. Det kan också bli avgörande problematiskt för de personer som skadas på grund av det. Alkoholproblematiken bland Sveriges befolkning är stor, alkolås är därför ett litet steg i riktningen för den som döms, mot ett trafikliv utan alkohol i blodet. Konsekvenserna för en dömd rattfyllerist är i dagsläget för små, om man jämför de stora konsekvenser som ett offer i trafikolyckor faller för, om den som orsakar skadan är påverkad av alkohol eller droger.

Därmed föreslår jag:

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet verkar för att införa en lag om alkolås-krav i två år som påföljd vid rattfylleri
2. **att** Centerpartiet verkar för att införa en lag om alkolås-krav i fem år vid grovt rattfylleri

3. **att** Centerpartiet verkar för att införa en lag om livslångt alkoholkrav vid rattfylleri med dödlig utgång
4. **att** Centerpartiet yrkar bifall till motionen
5. **att** Centerpartiet ställer sig bakom motion

Distriktsstyrelsens yttrande:

Som motionären beskriver vet vi att en dryg fjärdedel av dödsolyckorna i trafiken har en direkt koppling till rattfylleri. Hårdare säkerhetskrav för att förhindra riskbeteenden i trafiken är något vi ställer oss bakom.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Lag och ordning

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#385 Förbättra bemötande av våldtagna från polis och rättsväsende.

Övergreppet: Linnea vill berätta om vad som hände när hon blivit våldtagen av en äldre man efter besök på fina gatan. Hon gör exakt det som förväntas i denna situation. Åker till sjukhus, genomgår undersökning och polisanmäler. Hon räknar med samhällets hjälp och stöd.

Polisens bemötande: Polisen kommer till hennes hem i piketbuss. Parkerar så att alla kan se, även Linnea som står i busskön, 50 m därifrån. De håller förhör med henne i bussen, någon dag efter överfallet och hon redovisar detaljer. Men där övergreppet skedde, där görs ingen brottsplatsundersökning förrän en månad senare.

Rättsväsendets bemötande: Målsägarbiträde kopplas in men Linnea får inte ens ett samtal från denne när fallet läggs ned, förövaren erkänner inte. Även om det är oerhört påfrestande med en rättegång är det väldigt viktigt för den som varit utsatt att den genomförs. Det är en möjlighet att få berätta. Allt det här togs ifrån Linnea och meddelas bara i ett brev. Och den utpekade förövaren slipper möta sitt offer i en rättslig prövning.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** säkerställa en human procedur med rutiner för hur personer som är utsatta för våldtäkt ska bemötas, inom polisväsendet men även domstolsväsendet med utbildning för all personal i ämnet
2. **att** säkerställa utbildning i hur du bemöter de som utsatts för övergrepp för elever vid polisskola och juristutbildning inom universitet och högskola
3. **att** rutiner för målsägarbiträde ändras så att det ingår en mer human inställning och uppföljning till målsägande på personligt plan
4. **att** föreslå skol- och utbildningsministrar en informationskampanj som visar att samhället står bakom dessa unga brottsoffer och att det ska vara värt att anmäla

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga perspektiv i denna motion. Det är av största vikt att samhällets arbete med att hörsamma, utreda och lagföra sexualbrott stärks och utvecklas. Centerpartiet driver på detta i det nationella arbetet. Centerpartiet driver också på för ökade utbildningsinsatser för anställda inom polis, socialtjänst och rättsväsendet.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Lag och ordning

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#586 Arbete mot korruption

Idag finns knappast något tjänstemannaansvar. Oegentligheter inom både privat och offentlig verksamhet förekommer. Företeelserna är pinsamma och sopas ofta under mattan. Ibland utvecklas destruktiva kulturer som är förödande för ett rättvist och effektivt utnyttjande av samhällets begränsade resurser.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** verka för skärpt lagstiftningen mot korruption med göra det olagligt att mörka oegentligheter i såväl privat som offentlig verksamhet
2. **att** intensifiera arbetet med stöd till institutioner och organ som värnar öppenhet och allmänhetens möjlighet till insyn.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktet instämmer i motionens intentioner och vill se en tydligare lagstiftning med skärpta straff i kampen mot korruption. Vi ser dock hur motionärens förslag skulle kunna leda till en kraftigt ökad administrativ börda för gemene företagare.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. **Instämma i att satsens intentioner**
2. **Avslå att sats**

Lag och ordning

Motionen inskickad av: Virginija Karrenbauer

Motionärens namn: Virginija Karrenbauer

Nacka

Stockholms län

#587 Krav för regelbundna hälsokontroller för personer som innehaver vapenlicens

Jag som läkare träffar patienter med kroniska neurologiska sjukdomar. Det naturliga sjukdomsförloppet och även det naturliga åldrandet gör att individen ackumulerar funktionsbortfall: synfunktionsnedsättning, sämre motorisk färdighet och koordination i händer, sämre balans. För att innehava vapenlicens och ha ansvar för vapen kräver också att man har tillräcklig bra kognition för att kunna vara medveten om lagstiftningens krav om vapeninnehav och kan hålla vapen enligt gällande juridisk regelverk. Sex procent av rikets befolkning innehaver vapenlicens och det finns 1.9 miljoner vapen registrerade i Sverige. Efter stroke får alla patienter övergående eller tillsvidare körkortsförbud, beroende på funktionsbortfall. Det skulle gälla även för vapenlicens.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** personer som innehaver vapenlicens ska genomgå regelbundna kontroller av syn, motorik och kognition
2. **att** personer efter akut hälsotillståndsförändring som påverkar kognition, syn och motorik får tillfälligt indragna vapenlicenser, och bedömas för lämplighet att innehava vapen efter 3-6 månader av hälsoprofession (läkare, arbetsterapeut).

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för motionen men landar i en annan slutsats. Redan idag har läkare, enligt vapenlagen, anmälningsplikt när det gäller alla typer av medicinska tillstånd som kan medföra att en patient är olämplig att inneha vapen. Vi anser att det är fullt tillräckligt. En obligatorisk kontroll skulle innebära en ökad administration och ge sig på den grupp som sköter sitt vapeninnehav.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Reservation:

Miranda Ahlers till förmån för att instämma i motionens intentioner.

Lag och ordning

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#603 Stoppa nyrekryteringen av unga rökare

Antal rökare har minskat under många år och det är bra, men det är fortfarande för många ungdomar som börjar att röka. Vi vet dessutom att rökning kostar samhället minst 30 miljarder per år och stort mänskligt lidande för de som drabbas av allvarliga följsjukdomar.

Det är dags att vi politiker tar nästa steg för att minska rökningen, framför allt nyrekryteringen av unga rökare.

Exponeringsförbud:

Forskning visar att när barn och unga exponeras för tobaksprodukter i butik är det större risk att de börjar röka. Ändå så visar vi tobaksprodukter öppet i våra butiker. Många länder (till exempel Storbritannien, Irland, Australien, Kanada, Norge, Finland, Ryssland och Thailand) har redan gått före och infört exponeringsförbud. Exponeringsförbud betyder att tobaksprodukterna är dolda bakom stängda skåp eller lådor. Förutom att forskningen visar att chansen är större att börja röka om barn och unga besöker butiker med öppen exponering, så finns det också studier som visar att chansen blir ännu större om de besöker sådana butiker oftare.

Försäljning till minderåriga:

Våra tjänstepersoner i Huddinge som jobbar med tillsyn av tobaksförsäljning vittnar om att de har väldigt svårt att göra något för att stävja försäljning av tobaksvaror till minderåriga. Lagen säger "Om gärningen är ringa, ska den inte medföra ansvar." Så det krävs stora överträdelser och varningar mot försäljaren (innehavaren av tillståndet) innan det finns möjlighet för kommun och polis att vidta åtgärder. Detta gör att det fortsätter att säljas stora mängder till ungdomar eftersom det i praktiken inte finns några risker med att göra detta.

Se över åldersgränsen för tobaksinköp:

De flesta som börjar röka och fastnar i beroende är under 18 år. Men det finns med säkerhet en grupp som börjar röka mellan 18 och 20 också. Mellan 18 och 20 år så pågår mycket för ungdomarna, kroppen och sinnet håller fortfarande på att utvecklas. När det gäller att handla alkohol på Systembolaget krävs att man är minst 20 år, både för att ungdomarna fortfarande utvecklas och för att minska utköp till yngre kompisar. För att minska rökningen så borde åldersgränsen höjas till 20 år även för inköp av tobak. För att minska problemet för de som redan är fast i beroendet så kan ökningen ske i två steg, först till 19 och sedan till 20.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet verkar för att inför exponeringsförbud för tobak.

2. **att** Centerpartiet verkar för att göra det mer straffbart att sälja tobak till minderåriga.
3. **att** Centerpartiet verkar för att ändra åldersgränsen för inköp av tobak till 20 år (eventuellt i två steg).

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga folkhälsofrågor. Det finns forskning på att exponering för tobak ökar tobakskonsumtionen varför vi föreslår bifall på den punkten, men yrkar i övrigt avslag.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. **Bifalla att sats**
2. **Avslå att sats**
3. **Avslå att sats**

Migration/integration

Motionen inskickad av: Anne-Li Hilbert

Motionärens namn: Anne-Li Hilbert

Österåker

Stockholms län

Medmotionärer:

Tove Nyström Eriksson

#469 Förändring i Bosättningslagen

Det finns många exempel på nyanlända människor som tvingas lämna sin anvisade kommun efter två år när etableringstiden löper ut på grund av bostadsbrist. Människor som i många fall kan ha fått ett arbete, är egenförsörjande och har barn i förskola och skola där de äntligen fått en tillvaro med trygghet, vänner och en fungerande vardag. Det är ett trauma för den berörda familjen så klart men även för de vuxnas arbetskamrater, barnens klasskamrater och lärare samt de nätverk familjen lyckats skapa under två år. Detta kan inte på något sätt vara förenligt med barnkonventionen som säger att vi ska se till barnens bästa.

Dessa människor har kommit en bra bit på vägen i integrationsprocessen när brist på bostad gör att de tvingas lämna kommunen för att finna en kommun där de hittar bostad istället men tappar samtidigt sitt arbete de funnit och tryggheten i tillvaron.

Det finns ingen som tjänar någonting på denna rundflyttning av människor som är ett stort hinder för att få integrationen att fungera. Det skapar tragedier i människors liv, det är en bromskloss för integrationen och det ger kommuner ökade kostnader i försörjningsstöd sett på totalen.

Det finns kommuner som av god vilja förlängt tvåårsregeln till fyra år men jag ser två problem med det. För det första finns risken att hamna i samma situation igen fast två år senare när familjen är ännu mer etablerade i en kommun och ett uppbrott ger ännu större konsekvenser och förlorad tid. För det andra tycker jag det är problematiskt med att olika kommuner ger nyanlända olika förutsättningar. Det ska inte upplevas som att man drog en vinstlott eller en nitlott beroende på vilken kommun en nyanländ familj anvisas till.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet verkar för en förändring i bosättningslagen så att människor får rätt att stanna i sin anvisade kommun när de har ett arbete de kan betala skälig hyra med.
2. **att** Centerpartiet verkar för att barn och unga som har en fungerande skolgång har rätt att stanna kvar i sin anvisade kommun tillsammans med

sin familj.

3. **att** Centerpartiet verkar för att fler inkomstkällor så som olika anställningsformer ska räknas som giltig inkomst vid ansökan om bostad i kommunala bostadsbolag.
4. **att** Centerpartiet verkar för att försörjningsstöd ska vara en giltig inkomstkälla vid bostadsansökningar i kommunala bostadsbolag.
5. **att** Centerpartiet verkar för en förändring i ersättningssystemet till kommuner där prestation är det som genererar intäkt, tex förstahandskontrakt på bostad och/eller anställning.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga frågor som rör brister i bostättningslagen där ett flertal kommuner ägnar sig åt social dumpning. Men faktum är att det inte finns några formella hinder för kommunerna att inte erbjuda permanenta bostäder till de som anvisas till respektive kommun inom ramen för den kvot som de tilldelas. Då är ett tvång som återstår och det är en fråga som har ett flertal komplikationer.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Reservationer:

Patrik Buddgård till förmån för att sats två instämman i intentioner.

Michaela Haga till förmån för att instämman i att sats 1 och 2 intentioner

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Anette Snebjerg

Motionärens namn: Anette Snebjerg

Värmdö

Stockholms län

Medmotionärer:

Hans Lindqvist

#190 motion om Ekocid

Motion till centerpartiets riksstämma 2021 om Ekocid

(storskalig miljöförstöring) som internationellt brott inom

Romstadgan

Bakgrund

Miljöarbetet i världen fick en milstolpe vid Stockholmskonferensen, den första internationella miljökonferensen 1972 som hölls i Sverige. Det har snart gått 50 år sedan Stockholmskonferensen, och sedan dess har tillståndet för världens ekosystem kontinuerligt försämrats. Trots oräkneliga konferenser och konventioner, trots tydliga mål på såväl nationell som internationell nivå är trenden klar. De ekosystem vi är beroende av för våra mest grundläggande behov av mat, vatten och ett stabilt klimat eroderas systematiskt. Detta hotar mänskliga rättigheter, påverkar mänskliga samhällen och leder till konflikter och migration. De globala hållbarhetsmålen går inte att nå utan friska ekosystem, därför är skyddet av naturen helt avgörande för all utveckling.

Trots att sambanden är väl kända mellan till exempel utsläpp av fossila bränslen och klimatförändringar, mellan förstörelse av ekosystem och artutrotning, fortsätter investeringarna i verksamheter som påverkar klimatet och ekosystemen negativt. De företag och finansbolag som gör vinst på dessa satsningar verkar på en internationell marknad. Skadorna och kostnaderna drabbar samhället, kommande generationer och naturen.

Behovet av internationellt bindande lag för att hålla stater ansvariga för miljöbrott har uppmärksamats länge. Under 1990-talet utarbetades Romstadgan som reglerar verksamheten för Internationella brottsmålsdomstolen i Haag. Romstadgan fastslår fyra internationella brott: folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och anfallskrig. Brott mot miljön var inkluderat när Romstadgan togs fram men det ströks strax innan dokumentet antogs (enligt FN-observatörer på plats som ett resultat av lobbying). Det är dags att införa ett tillägg till Romstadgan. Ekocid, storskalig miljöförstöring, bör bli ett internationellt brott.

Lika väl som juridiska personer idag kan åtalas för brott mot mänskliga rättigheter skulle beslutsfattare inom såväl politik som företag kunna hållas personligen ansvariga för miljöeffekterna av sina beslut.

Avgifter för att återställa miljöskador där så är möjligt, eller böter, är i dagsläget oftast otillräckliga och ineffektiva för att hindra ödeläggelse. Företag kan också gå i konkurs och lämna notan för exempelvis läckande gruvdammar efter sig till samhället. Vetskapen om att företagsekonomiskt lönsam men miljöskadlig verksamhet kan leda till att ansvariga dras inför rätta kan bidra till en omställning mot mer långsiktigt och ekologiskt hållbart agerande. Inte minst skulle en lag om ekocid kunna bidra till att styra om investeringar från sådant som utvinning av fossilbränslen och gruvdrift i känsliga naturområden till miljömässigt hållbara satsningar. Lagstiftning har också en starkt normerande effekt. Att storskalig miljöförstöring blir ett brott och inte längre något potentiellt lönsamt har en viktig effekt på samhällets värderingar, i en tid då vi behöver ställa om till ett samhälle som respekterar naturen och planetens gränser.

Särskilt stor betydelse skulle en internationell lag om ekocid få för fattiga länder med ofta svag miljölagstiftning som drabbas hårdast av de ökande, gränslösa föroreningar som globaliseringen fört med sig och vars befolkningar ofta är de som minst bidragit till dem.

På senare tid har intresset för frågan ökat markant, i takt med att klimatförändringarna och tillståndet för världens natur kontinuerligt blivit allt mer alarmerande. Enligt en undersökning utförd 2018 på uppdrag av Greenpeace International instämmer 79 procent av de tillfrågade i påståendet "Brott mot naturen borde vara åtalbara likt brott mot mänskligheten".

Undersökningen omfattar nästan 24 000 personer från 21 länder över hela världen. Vid ICCs partsmöte i november 2019 menade Vanatus och Maldivernas representanter att ekocid som internationellt brott nu behöver diskuteras på allvar. Påven Franciskus uttalade i november 2019 sitt stöd för ekocid som internationellt brott. I juli 2020 uttalade Frankrikes president Macron sitt stöd för förslaget.

Belgiens nybildade regering har också uttalat avsikt att ta diplomatiska initiativ för att hejda ekocid som brott. I november 2020 presenterade Stop Ecocide Foundation en panel av hög internationell juridisk kompetens med uppdrag att definiera ekocid som brott. Finlands utrikesminister har uttryckt intresse för denna definition och även i Spaniens parlament finns initiativ till att utreda frågan.

Vilken som helst av Romstadgans parter kan föreslå ett tillägg till den. Sverige bör ta initiativet och göra det tillsammans med de stater som redan uttryckt intresse. Det är viktigt att frågan har ett brett stöd och ett tillfälle att skapa internationellt samförstånd för en lag mot ekocid är vid FN:s miljökonferens år 2022, 50 år efter Stockholmskonferensen.

Undertecknade föreslår att stämman uppdrar åt partistyrelsen

Att ta initiativ till att Sverige och EU verkar för ett tillägg till Romstadgan om ekocid (storskalig miljöförstöring) som internationellt brott, möjligt att åtala vid Internationella Brottmålsdomstolen i Haag.

Anette Snebjerg

Hans Lindqvist

VärmdöCenterns årsmöte den 15/2 presenterades motionen och beslut togs om att kretsen ställer sig bakom den.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att bifalla motionen om Ekocid

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionärerna vill införa ekocid som ett femte brott i Romstadgan. Distriktsstyrelsen håller med om att det krävs ett krafttag globalt mot denna typ av miljöbrott som omfattas av begreppet ekocide. Vi anser dock inte att implementering av ekocide i internationell och nationell lagstiftning är ett rättssäkert och effektivt verktyg. Det finns alltför stora problem med gränsdragningsproblematik och miljöintressen som ställs mot varandra vid tillståndsgivning.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Ann-Christin Frickner

Motionärens namn: Ann-Christin Frickner

Upplands väsby

Stockholms län

#314 Skärp kraven för dricksvatten

Tillgången till rent vatten i hela Sverige är inte längre en självklarhet. Under de senaste åren har bristen på vatten och rent vatten blivit allt mer påtagligt i stora delar av landet.

Nedsmutsningen av våra vatten är en riskfaktor och reningsverk är dåligt rustade för att få bort exempelvis läkemedelsrester, mikroplaster och kemikalier.

Vi behöver därför se till att våra vattenreningsverk för avloppsvatten såväl som vattenverk för framtagande av dricksvatten i Sverige är rustade för att kunna hantera blandningen av läkemedel, kemikalier och mikroplaster.

År 2017 gav Centerpartiets riksstämman bifall till motionen Rening av vatten från läkemedelsrester, som syftade till rening av avloppsvatten. Nu föreslår jag utökat krav om att ytterligare reningssteg ska införas vid produktion av dricksvatten.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning för att ta fram nationellt lagförslag och/eller regelkrav med krav på reningssteg av råvatten i produktion till dricksvatten för att få bort framförallt läkemedelsrester men också andra skadliga ämnen.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Tillgången till vatten och rent vatten är idag inte självklart och runt om i världen så ses kommande brist på vatten som ett av de största hoten mot liv på joden. I många insatser lyfts behovet av att säkra rent vatten men det saknas lagstiftning som reglerar rening av vatten och därför fyller motionens förslag till beslut ett viktigt komplement att säkra rent vatten för framtiden.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Deltog ej i beslut:

Ann-Christin L Frickner

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Dag Alse

Motionärens namn: Camilla Eriksson

Botkyrka

Stockholms län

#454 Massa- och avfallshantering på rätt plats

I december 2020 utbröt en brand i en avfallsanläggning i Kagghamra i Botkyrka kommun. Branden blev mycket svårsläckt eftersom platsen visade sig vara såväl geologiskt som miljömässigt mycket känslig. Slutsatsen är att även om verksamhetsutövaren hade uppfyllt samtliga krav och bedrivit en seriös verksamhet, skulle Kagghamra ändå vara fel plats att ha avfallshantering på. Att ställa krav på platsens lämplighet saknas idag och gör att massa- och avfallshantering riskerar att fortsätta etableras på för miljön olämpliga platser.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att möjligheten att ställa krav på platsens lämplighet vid all avfalls- och masshantering införs.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionen påpekar vikten av att hänsyn tas till platsens beskaffenhet vid prövningstillstånd för verksamhet som kan påverka omkringliggande områden negativt. Distriktsstyrelsen delar den uppfattningen fullt ut. Platser lämplighet styrs främst av miljöbalken som skall tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan. Det ingår därmed i Länsstyrelsens uppdrag att bedöma platser lämplighet för exempelvis verksamheter med massa- och avfallshantering enligt dessa kriterier.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Anne-Li Hilbert

Motionärens namn: Hilbert Anne-Li

Österåker

Stockholms län

#529 Nationell samordning av marinors förorenade mark

Vi har EU-direktiv som säger att vi ska uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten till år 2027. Samtidigt är båtintresset i landet stort och marinorna/båtklubbarna många. Marken de befinner sig på är ofta kraftigt förorenad och det har skapats ur decennier av läckage av biocider från målade båtskrov, tvättning av båtskrov (spolplatta med bristfälligt reningssystem) , målning/skrapning av båtbottnfärg som hamnar på marken etc. I bästa fall hamnar en del av det på återvinningsstation men där finns långt ifrån alltid bra system för att ta hand om avfallet på rätt och säkert sätt.

Marken på marinorna/båtklubbarna är ofta så pass förorenade att om det vore en arbetsplats och marinorna därmed skulle lyda under andra lagar så hade hela området varit avspärrat och kraftiga säkerhetsåtgärder vara vidtagna. Nu är det ingen arbetsplats och därmed fritt för barnfamiljen och hunden att göra sin söndagsutflykt mitt uppe i alla skadliga ämnen, men de är ovetande om riskerna. Marinorna är i dagsläget inte ens registrerade i en form som innebär att kommunerna gör tillfredsställande systematisk tillsyn trots att det egentligen är en väldigt miljöfarlig verksamhet.

De ämnen som utgör störst risk för hälsa och miljö är de organiska miljögifterna TBT, PAH, PCB, irgarol och tungmetallerna zink, koppar, bly, kvicksilver, kadmium.

Ämnena står och läcker till våra vatten och höga halter uppmäts runt om i landet. Ett skräckscenario är ett 100-årsregn som mättar marken och gör att allt släpper samtidigt vilket naturligtvis skulle innebära en miljökatastrof.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningar har börjat göra förelägganden till marinor om att marken måste saneras men det innebär enorma kostnader för verksamheten och risken för konkurser finns. Går verksamheterna i konkurs blir heller inga miljöåtgärder gjorda.

Mycket av de skadliga ämnena i marken är egentligen återvinningsbara (tex att TBT blir tenn vid tillräcklig upphettning) och skulle göra mycket bättre nytta genom att återvinnas än att läggas på en dyr deponi för farligt avfall.

Det finns realistiska förslag på åtgärder som skulle innebära både stor miljönytta och ett förhindrande av konkurser bland verksamheterna men det kräver en nationell samordning genom till exempel ett uppdrag till Naturvårdsverket. Genom att se avfall som råmaterial vid

utvinning av sekundära metaller kan större incitament skapas för genomförande på grund av lägre skatt.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** verka för en nationell samordning av förorenad mark
2. **att** marinor/båtklubbar registreras i en form som innebär att systematisk tillsyn kan genomföras
3. **att** se avfall som råmaterial om det går till utvinning av sekundära metaller
4. **att** verka för att återvinningsstationer utbildas till att ta hand om avfall från marin verksamhet på riktigt och säkert sätt

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter vikten av ett systematiskt miljöarbete kopplat till vatten och båtklubbar/marinor för att minska risken för negativ miljöpåverkan och att skapa en cirkulär hantering av material kopplat till verksamheterna. Miljöproblem som lyfts kopplade till fritidsbåtshamn och utsläpp av föroreningar är bland annat läckage av biocider från målade båtskrov och att bottenfärg från båtarna hamnar i marken., att en majoritet av båthamnar och marinor saknar spolplatta med bristfälligt reningssystem. Det här är en stor utmaning för att kunna skydda vatten och natur- och djurliv. Därför behöver arbetet med sanering och skyddet av vatten och mark i nära anslutning förstärkas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Magnus Persson

Motionärens namn: Per Forsberg

Solna

Stockholms län

#571 Refill-system

När jag nu har bosatt mig i Bryssel för en period på 6 månader där praktik på ett hotel ingår tänkte jag ta tillfället i akt att skriva en motion till C partistämman nu i höst på ämnet miljö och återvinning.

Besökte häromdagen en fransk matvarukedja vid namn Carfour. Det var andra gången jag besökte den. När jag skulle handla Toapapper b.l.a. så upptäcker jag något så genialt som en Refill maskin för påfyllnad av tre olika produkter.

1. Flytande Tvättmedel
2. Sköljmedel
3. Diskmedel

Med andra ord så plockar du den förpackning du ska ha fyller den. Nästa gång fyller du den flaska du hade med dig hemifrån och betalar i kassan. På så sätt spar vi in på miljön och minska produktionen av nya förpackningar. Affärerna behöver heller inte sälja några färdiga Refill förpackningar.

Vill med denna motion att det förs en diskussion på Stämman och i förberedande möten.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **Att** C försöker föra samtal med industrin och Handelsn om etablering av liknande system där så inte redan sker.
2. **Att** på sikt utöka till fler produkt områden med Refill System.
3. **Att** ge företagare som implementerar sådan teknik någon form av morötter incitament för att våga satsa.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionen tar upp en viktig fråga angående återanvändning och cirkulär ekonomi. Det finns i dag en nationell handlingsplan för cirkulär ekonomi som omfattar hållbara

sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster, men också cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Patrik Buddgård

Motionärens namn: Patrik Buddgård

Lidingö

Stockholms län

#591 Klimatdeklaration på fler produkter

Om alla i världen levde som vi gör i Sverige skulle det behövas fyra jordklot. Sverige har långt kvar för att bli hållbart.

Mycket arbete för att minska utsläppen inom Sveriges gränser görs med exempelvis förnybar energi och genom innovationer för en mer klimatsmart svensk industri. Det är inspirerande och rätt väg för att minska utsläpp och visa vägen för omvärlden. Men en stor del av den påverkan vi har på klimatet räknas inte i Sveriges utsläpp. Vi konsumerar nämligen en hel del i Sverige men där produktionen sker och därmed klimatavtrycket räknas i ett annat land.

Som centerpartist tror vi på människans förmåga att göra kloka val och därmed påverka sitt samhälle. Men utan tillräckligt med fakta eller underlag blir signalerna till marknaden snedvridna. Idag är det lätt att jämföra pris – medan koldioxidutsläpp är näst intill omöjligt för en vanlig konsument att jämföra på de flesta varor. Alltså styr pris i större utsträckning konsumenternas val än vad det skulle göra om konsumenterna även kunde väga in klimatnyttan i val av produkt.

Det finns lyckade exempel på märkning som gör att konsumenter kan göra mer informerade val och därmed styra marknaden i rätt riktning, energiklassning av vitvaror exempelvis. Men att se klimatpåverkan av vilka kläder man köper eller vilken hylla som är mest klimatsmart är svårt att se. Jag skulle därför vilja se en klimatmärkning som visar hur stora utsläpp varje vara ger upphov till. Det skulle styra marknaden till lägre utsläpp och förstärka innovation och ny teknik inom fler sektorer för en klimatsmart framtid.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att fler produkter ska få klimatdeklaration för att underlätta för konsumenter att handla klimatsmart.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Allt som tillverkas gör avtryck i form av utsläpp och energianvändande. System och information som kan bidra till kunskapsinhämtning som ger aktiva val och förändrade beteendemönster är i grunden bra.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Patrik Buddgård

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#593 Klassa torv som fossilt bränsle

Torv är växtdelar i mossar och kärr, som på grund av brist på syre endast delvis förmultnat. Den ofullständiga nedbrytningen gör att en stor del av energiinnehållet i det biologiska materialet finns kvar, varför torv kan användas som bränsle och går energimässigt att jämföra med brunkol.

Naturvårdsverket benämner dock torv som fossilt bränsle och när man ska rapportera till EU så räknas torv som ett fossilt bränsle som kräver utsläppsrätter.

Men i Sverige så klassar vi i stället torv som ett långsamt förnyelsebart energislag vilket gör att torv är med i Elcertifikatsystemet. Elcertifikatsystemet är ett stödsystem för att öka produktionen och användningen av förnybar el. Producenter av förnybar el får ett elcertifikat av staten för varje MWh som producerats.

Så EU klassar torv som ett fossilt bränsle som kräver utsläppsrätter, medan vi i Sverige subventionerar torv som ett förnybart bränsle

Förbränning av torv ger upphov till utsläpp av koldioxid och luftföroreningar. Torv innehåller kemiska beståndsdelar som vid förbränning är korrosiva och skadliga för miljön. Förbränningen av torv i Sverige leder till utsläpp av ca 400 ton Svaveldioxid (SO₂) och ca 400 ton kväveoxider (Nox) per år.

Bränslen behöver beskattas utifrån sin klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Det är dags att ta bort undantaget från energi- och koldioxidskatt när torv används för värmeproduktion. Vi måste sluta att subventionera fossila bränslen, och där är utfasning av torv ett steg på vägen.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet verkar för att torv ska klassas som ett fossilt bränsle.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Centerpartiet arbetar aktivt för att fasa ut fossila bränslen och ersätta dessa med hållbara alternativ.

Kraftvärmeverk som använder torv i elproduktion är däremot berättigade elcertifikat.

Torvanvändningen utgör idag mindre än en procent av den totala energitillförseln i Sverige och uttaget av energitorv har sjunkit till en tredjedel i jämförelse med uttag på nittiotalet. Just nu sker en utfasning av elcertifikatsystemet som avslutas 2035 där torv ingår som en del av förbränningsmaterial för att minska negativa utsläpp och som eldas tillsammans med biomassa. Framöver kommer behovet av torvbrytning och användande att sannolikt minska avsevärt av den anledningen och fasas ut per automatik.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#605 Försvåra för brottslingar att utnyttja avfallsförordning

Många av oss har hört om miljöskandalen skapad av Think Pink i Botkyrka. Där har Think Pink lagrat enorma mängder avfall som sedan har börjat brinna med stora problem för närmiljön med förorenat vatten, giftig rök och så vidare. Återvinningsföretaget NMT Think Pinks VD är anhållen för miljöbrott. Men den här motionen ska inte handla om de olagliga fel som Think Pink och andra har gjort, utan snarare kryphål i lagen som har utnyttjats som inte alls är lika kända.

3 år:

Ett kryphål som de använt är att avfall som inte ska till deponi måste sorteras inom max tre år efter att det kommit fram till en mellanlagringsplats. Men genom att frakta avfallet till en ny plats så får man tre nya år och så vidare, så genom att bara köra runt avfallet så behöver man aldrig sortera det eller betala eventuella deponiavgifter. Regeringen nämner denna problematik i deras Promemoria "Ordning och reda på avfallet" daterad januari 2021. För att förhindra kryphål som framför allt kriminella använder så är det viktigt att jobba för att stänga denna möjlighet.

Tillstånd i stället för anmälan:

Ska man till exempel hantera en "mindre" mängd byggavfall så kan man få hantera upp till 10 000 ton per år (gränserna är olika beroende på avfallstyp) utan att söka tillstånd för detta. Det krävs bara att man anmäler detta till kommunen och sedan kan man köra i gång efter sex veckor. Ska man däremot hantera större mängder, då krävs en avancerad och dyr ansökan om tillstånd hos Länsstyrelsen med miljökonsekvensbeskrivning och så vidare. För att kommunerna ska ha lite bättre koll och för att det ska finnas lite mer makt att hantera problemet så föreslår jag att reglerna ändras för de mindre mängderna. Så att man måste söka tillstånd från kommunen i stället för att bara göra en anmälan. Jag menar inte att man ska göra en miljökonsekvensbeskrivning, men genom att ha en ansökningsprocess med ett tillstånd, så finns det också ett tillstånd att dra tillbaka om företaget missköter sig.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet verkar för att man inte ska kunna flytta runt avfall för att slippa källsortera det inom tre år.
2. **att** Centerpartiet verkar för att det ska krävas tillstånd i stället för anmälan för att få starta hantering av avfall och annat farligt material.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären tar upp viktiga delar när det gäller lagstiftning och regelverk kopplat till avfallshantering och behovet av skärpta krav vid etablering av verksamhet.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Miljö och klimat

Motionen inskickad av: Michaela Haga

Motionärens namn: Michaela Haga

Österåker

Stockholms län

#613 INCITAMENT FÖR EN GRÖN OMSTÄLLNING

Region Stockholm är en av de aktörer som bedriver kollektivtrafik på vatten och målet är uppnå 100% förnybart drivmedel till år 2030.

För att nå en högre andel förnybart så har steget tagits i att öka bränsleiblandningen med HVO, vilken har en hög besparing av fossilt koldioxidutsläpp. Det har varit lågt hängande frukter och något som har gått att göra på kort sikt med befintliga fartyg, givetvis kombinerat med annan hög miljökravställning i avtal och energisparande åtgärder.

Ett problem just nu är att kostnadsbilden för HVO kan ligga dubbelt eller tre gånger så högt i jämförelse med det fossila alternativet MK1. Båda alternativen är skattebefriade för sjötrafiken och därför måste vi ställa oss frågan – ska vi köra mer trafik eller mindre trafik för pengarna?

Givetvis kommer på sikt alternativ såsom elektrifiering och vätgasalternativ, men för att på kort sikt kunna ställa om med befintliga fartyg så är HVO ett bra alternativ. Det är bra att det kortsiktigt finns en skattebefrielse för biodrivmedlet, men det behövs ytterligare incitament för att välja det förnybara alternativet framför det fossila då även det är skattebefriat för sjötrafiken.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** stärka de ekonomiska incitamenten att välja förnybara framför fossila drivmedel även inom sjötrafiken
2. **att** Centerpartiet verkar för att stödja regionernas arbete för en grön omställning

Distriktsstyrelsens yttrande:

Omställningen till mer gröna drivmedel har centerpartiet drivit i många år och också för båttrafik som ökar inte minst som pendlingsalternativ i människors vardag. Motionären lyfter sjötrafiken som en viktig del att ställa om till biodrivmedel .

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Michaela Haga

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Kent Ivarsson

Lidingö

Stockholms län

Medmotionärer:

Christina Linderholm

Göran Råsmar

Magnus Eriksson

Thomas Wihlman

Eva-Britt Sandlund

Karin Halldin

Bengt Ericsson

#41 Seniorernas inflytande och prioritering av äldrefrågorna inom Centerpartiet

Vi möter idag mer än någonsin tidigare äldre seniora personer som arbetar, mår bra och är aktiva i olika sammanhang. Men allt för många seniorer är otrygga och har dålig livskvalitet på grund av att det finns en mängd problem och brister som drabbar äldre på viktiga områden.

Det handlar om attitydproblem men även om ekonomisk utsatthet, kvalitetsproblem i sjukvård och äldreomsorg, brister i pensions- och skattesystem och svårigheter att finna lämpligt boende mm. Frågor om våra seniora medborgares hela livssituation, möjligheter till inflytande och förutsättningar att få ett längre aktivt och gott liv måste få större utrymme i den politiska debatten inte minst inom Centerpartiet.

Seniorerna är idag dåligt representerade i olika beslutande organ inom såväl samhället som politiken. Enligt SCB är ålderspensionärerna (65+) 2019 20 procent av landets befolkning men endast 8 procent av makteliten. Personer födda på 1930-talet har i stort sett lämnat maktens scen och de omtalade 40-talisterna är på stark reträtt.

Av personer i rösträttsåldern är enligt SCB år 2019 25% 65+, en siffra som enligt SCB befolkningsprognos förväntas öka till 27,3% år 2030.

I riksdagen skulle det idag behövas 68 riksdagsledamöter över 65 år om det skulle motsvara dagens befolkningssammansättning. Motsvarande siffra då riksdagens öppnande år 2018 var 17 ledamöter över 65 år.

Centerpartiets seniornätverk är en viktig opinionsbildare för partiet i seniora frågor. Synen på äldre måste förändras. Alla behövs; unga, medelålders och äldre med olika erfarenheter och kompetenser. Generationsklyvning med fördomar om äldre, eftersatt äldreomsorg och åldersdiskriminering måste bekämpas. Äldre har rätt till delaktighet i samhället och ska ha goda levnadsvillkor. Det är i den andan som Centerpartiets seniornätverk verkar. Det behövs fler beslutsfattare med kunskap om äldres livssituation.

Dagens seniorer lever inte bara längre utan blir allt aktivare. Kanske kan man säga att 60-årsåldern är den nya medelåldern. Vi ser även en kraftig ökning av åldersgruppen 80 år och äldre. Om 30 år beräknas denna grupp ha fördubblats jämfört med idag. Denna förändring med allt fler aktiva äldre har inte fått genomslag i politiken. För att kunna göra rätt prioriteringar är dagens seniorer viktiga.

Seniorerna måste finnas med såväl i beslutande organ som i debatten. Seniorerna måste därför få en självklar och betydelsefull roll i politiken som ska bidra med kunskap i seniorfrågor, driva opinion i angelägna sakfrågor och vara en "nagel i ögat" på politiken vad gäller äldres villkor.

I Seniornätverkets valanalys över valet 2018 som överlämnats till partistyrelsen och partiets valanalysgrupp konstaterades att äldrefrågorna inte fick tillräckligt utrymme, vilket avspeglas i det låga röstetalet för väljare över 65 år.

Med tanke den stora gruppen seniorer i vårt samhälle och de många problem och frågor som associeras till denna grupp måste representationen inom partiet av seniorer säkerställas centralt, i distrikten och kretsarna. Det gäller såväl i beslutande organ, valberedningar som nomineringskommittéer.

Seniorerna måste i likhet med systerorganisationerna komma in i beslutande organ skulle innebära ökade möjligheter att lyfta äldrefrågorna. Till en början måste detta av stadgeskäl bli som adjungerande i olika organ. Partiet bör studera hur andra partier satsar på äldrefrågor och löst frågan om organisering seniorer inom resp parti.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** inför valet 2022 lyfta och prioritera äldrefrågorna särskilt och att utarbeta ett långsiktigt program för äldrefrågor fram till 2030
2. **att** aktivt medverka till att personer som är 65 år eller äldre nomineras till riksdagen-, regionfullmäktige och kommunfullmäktige i den utsträckning som motsvarar åldersgruppens andel av befolkningen
3. **att** skapa förutsättningarna för att ett ändamålsenligt arbetssätt och organisation för Seniornätverket kan utvecklas över hela landet

4. **att** arbeta för att aktivt öka antalet seniora medlemmar i partiet
5. **att** uppmana valberedningar och nomineringskommittéer vara aktivt uppsökande i åldersgruppen 65 år eller äldre

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågan om delaktighet för personer över 65 år. Det är viktigt att Centerpartiet har en bred representation av olika åldrar i sin verksamhet, men även en blandning av andra faktorer är viktiga varför detta arbete måste ske med flera parametrar än bara ålder. Detta arbete pågår kontinuerligt, både vad gäller medlemmar och förtroendevalda.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Motionen inskickad av: Johan Krogh

Motionärens namn: Johan Krogh

Nacka

Stockholms län

#152 Ge syskonorganisationerna samma rättigheter på distriktsnivå

Centerrörelsen är en unik politisk kraft vilande på fyra ben. Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerstudenter och Centerpartiets ungdomsförbund är alla egna förbund men som tillsammans bildar fyrklövern.

En grundläggande pelare i Centerpartiet är att alla medlemmar i Centerrörelsen har samma demokratiska rättigheter. Det innebär att varje medlem i Centerrörelsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt inom Centerpartiet på samtliga avdelningsmöten inom sin avdelning, samtliga kretsmöten inom sin krets, sitt distrikts distriktsstämma samt på partistämman. Vidare har varje medlem också rösträtt på kretsstämman i den krets de har sina medlemsrättigheter i.

På Centerpartiets högsta beslutande organ, partistämman, har utöver ombuden från distrikten och kretsarna också ombud från syskonorganisationerna rösträtt. Centerkvinnorna, Centerstudenter och Centerpartiets ungdomsförbund har alla rätt till fem ombud vardera enligt §21 Mom. 5 i Centerpartiets stadgar. Detta är något som stärker den politik som Centerpartiet arbetar fram. Det finns många exempel där exempelvis CUF bidragit till att de politiska positionerna flyttats fram ytterligare.

Tyvärr tillåter inte Centerpartiets nuvarande stadgar en liknande modell på distriktsnivå. Till en distriktsstämma är det kretsarna som utser ombud samt att sittande distriktsstyrelse har rösträtt. Syskonorganisationernas representanter får förlita sig på att bli valda av sin kretsstämma alternativt använda sin yttrande- och förslagsrätt.

Det vore önskvärt att syskonorganisationerna garanteras ombudsplatser även till distriktsstämmorna. Det skulle stärka distrikten och den politiska utvecklingen samtidigt som den lokala demokratin förstärks. De flesta distrikt har aktiva syskonorganisationer vilket möjliggör för god representation.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiets stadgar ändras så att Centerstudenter, Centerkvinnorna och Centerpartiets ungdomsförbund utser två ombud vardera till distriktsstämman.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motion inskickad av Johan Krogh för distriktsstyrelsen

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Föreslår instämma i intentioner med hänvisning till distriktsstyrelsen svar på motion 522 och 581

Deltog ej i beslut:

Michaela Haga

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: Réka Tolnai

Motionärens namn: Réka Tolnai

Stockholm

Stockholms län

Medmotionärer:

Rasmus Elfström

Centerpartiet i Solna

Erik Johnsson

Ordförande Centerstudenter Stockholm

Emma Blomdahl

Ordförande Centerkvinnorna Stockholms stad

Anna Liljeqvist

Ordförande Centerkvinnorna Klöverdam

Michaela Haga

Ordförande Centerpartiet Stockholms län

Karin Ernlund

Ordförande Centerpartiet Stockholms stad

Ida Alterå

Förbundsordförande Centerpartiets ungdomsförbund

Julia Eriksson

Förbundsordförande Centerstudenter

Sofia Jarl

Förbundsordförande Centerkvinnorna

#581 Motion om ändring av Centerpartiets stadgar för förtydligad lokal syskonrepresentation

Vårt parti präglas av att vara en folkrörelse. Historiskt har Centerpartiet alltid verkat för att så många som möjligt ska kunna sluta upp i våra led sida vid sida, oavsett om man är ung eller gammal, man eller kvinna. Mot denna bakgrund har inte minst våra olika syskonförbund fått en särskild roll att spela i rörelsen. Det är många av oss som fick vår första kontakt med centerrörelsen i våra yngre dagar genom Centerpartiets ungdomsförbund. Vidare är vi många som under våra studieår engagerat oss i Centerstudenter eller kämpat för jämställdhet och kvinnors rätt i Centerkvinnorna.

Nyligen beslutade Stockholms stads distrikt att omorganisera distriktet samt att införa distriktsavdelningar. I detta beslut upptäcktes att partiets stadgar tyvärr inte tydliggör om ombud särskilt kan tilldelas lokala syskonorganisationer som finns i distriktet. Syskonförbunden utgör den naturliga utgångspunkten för många medlemmar i centerrörelsen. Det är där de känner sig hemma och har sitt huvudsakliga engagemang i vår gemensamma rörelse, på samma sätt som många andra har sitt hem i kretsar eller distrikt. Vi tror av denna anledning att vi på ett ännu bättre sätt kan knyta våran rörelse samman genom att markera möjligheten för distrikt att besluta kring att ge lokala syskonorganisationer ombud vid sina distriktsstämmor. Vidare är vi övertygade om att detta hade stärkt det demokratiska perspektivet i och med den ökande mångfald som en sådan möjlighet hade medfört. För att Centerpartiet även framöver sammanknutna folkrörelse föreslår vi därför partistämman besluta:

Föreslagna nya moment i sin hela lydelse:

§ 13 Mom. 2: Distrikt som också är krets

Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område ansvarar distriktet även för kretsens uppgifter.

Distriktsstämman kan besluta att dela in distriktet i organisatoriska enheter, s.k. distriktsavdelningar, som ges namn som tydligt anger i vilken geografisk del av distriktet de verkar. Distriktsavdelningarna ska omfatta samtliga medlemmar, dvs. varje medlem ska ha sin hemvist i en sådan enhet. När distriktsstämman infört distriktsavdelningar kan även beslut tas om att införa ett system med ombud till kretsstämman tillika distriktsstämman.

Distriktsavdelningarna utser då ombud till distriktsstämman enligt samma modell som när kretsarna normalt utser ombud till distriktsstämman.

När ombud införs enligt ovan ska det totala antalet ombud beslutas av föregående års distriktsstämma. I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation. Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden mellan distriktsavdelningarna utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman. Varje individ ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

När ombudsförfarande införts har endast ombuden rösträtt på krets- tillika distriktsstämman, medan varje person med medlemsrättigheter inom kretsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt.

Distriktsstyrelsen kan delegera ansvaret för uppgifter som är stadgefästa för krets till distriktsavdelningarna.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Det i Centerpartiets stadgar §13 "Omfattning och uppgift" mom. 2 "Distrikts som också är krets" i tredje stycket infogas en ny mening efter den första lydande "I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation."
2. **att** Det i Centerpartiets stadgar §13 "Omfattning och uppgift" mom. 2 "Distrikts som också är krets" i tredje stycket den tredje meningen omformuleras så den får lydelsen "Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden mellan distriktsavdelningarna utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman."
3. **att** Det i Centerpartiets stadgar §14 "Distriktsstämma och nomineringsstämma" mom. 3 "Antal ombud" i första stycket infoga en ny mening efter den första lydande "I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation."
4. **att** Motionen skickas till Centerpartiets partistämma.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tycker det är självfallet att syskonorganisationerna ska ha egen representation på distriktsstämmorna. Många medlemmar har sitt engagemang i syskonen och inte i kretsen. De är i dagsläget utan representation på distriktsstämmor.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Michaela Haga

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: Rasmus Elfström

Motionärens namn: Rasmus Elfström

Solna

Stockholms län

Medmotionärer:

Réka Tolnai

Distriktsordförande Centerpartiets ungdomsförbund Storstockholm

Erik Johnsson

Ordförande Centerstudenter Stockholm

Emma Blomdahl

Ordförande Centerkvinnorna Stockholms stad

Anna Liljeqvist

Ordförande Centerkvinnorna Klöverdam

Michaela Haga

Ordförande Centerpartiet Stockholms län

Karin Ernlund

Ordförande Centerpartiet Stockholms stad

Ida Alterå

Förbundsordförande Centerpartiets ungdomsförbund

Julia Eriksson

Förbundsordförande Centerstudenter

Sofia Jarl

Förbundsordförande Centerkvinnorna

#522 Motion om ändring av Centerpartiets stadgar för förtydligad lokal syskonrepresentation

Vårt parti präglas av att vara en folkrörelse. Historiskt har Centerpartiet alltid verkat för att så många som möjligt ska kunna sluta upp i våra led sida vid sida, oavsett om man är ung eller gammal, man eller kvinna. Mot denna bakgrund har inte minst våra olika syskonförbund fått en särskild roll att spela i rörelsen. Det är många av oss som fick vår första kontakt med centerrörelsen i våra yngre dagar genom Centerpartiets ungdomsförbund. Vidare är vi många som under våra studieår engagerat oss i Centerstudenter eller kämpat för jämställdhet och kvinnors rätt i Centerkvinnorna.

Nyligen beslutade Stockholms stads distrikt att omorganisera distriktet samt att införa distriktsavdelningar. I detta beslut upptäcktes att partiets stadgar tyvärr inte tydliggör om ombud särskilt kan tilldelas lokala syskonorganisationer som finns i distriktet. Syskonförbunden utgör den naturliga utgångspunkten för många medlemmar i centerrörelsen. Det är där de känner sig hemma och har sitt huvudsakliga engagemang i vår gemensamma rörelse, på samma sätt som många andra har sitt hem i kretsar eller distrikt. Vi tror av denna anledning att vi på ett ännu bättre sätt kan knyta vår rörelse samman genom att markera möjligheten för distrikt att besluta kring att ge lokala syskonorganisationer ombud vid sina distriktsstämmor. Vidare är vi övertygade om att detta hade stärkt det demokratiska perspektivet i och med den ökande mångfald som en sådan möjlighet hade medfört.

Föreslagna nya moment i sin hela lydelse:

§ 13 Mom. 2: Distrikt som också är krets

Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område ansvarar distriktet även för kretsens uppgifter.

Distriktsstämman kan besluta att dela in distriktet i organisatoriska enheter, s.k. distriktsavdelningar, som ges namn som tydligt anger i vilken geografisk del av distriktet de verkar. Distriktsavdelningarna ska omfatta samtliga medlemmar, dvs. varje medlem ska ha

sin hemvist i en sådan enhet. När distriktsstämman infört distriktsavdelningar kan även beslut tas om att införa ett system med ombud till kretsstämman tillika distriktsstämman. Distriktsavdelningarna utser då ombud till distriktsstämman enligt samma modell som när kretsarna normalt utser ombud till distriktsstämman.

När ombud införs enligt ovan ska det totala antalet ombud beslutas av föregående års distriktsstämma. I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation. Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden mellan distriktsavdelningarna utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman. Varje individ ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

När ombudsförfarande införts har endast ombuden rösträtt på krets- tillika distriktsstämman, medan varje person med medlemsrättigheter inom kretsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt.

Distriktsstyrelsen kan delegera ansvaret för uppgifter som är stadgefästa för krets till distriktsavdelningarna.

Rätten att utse kretsens ombud till partistämman och huvudansvaret för nomineringsarbetet inför val till kommunfullmäktige kan inte delegeras.

§14. Mom. 3 Antal ombud

Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation.

Distriktsstyrelsen fastställer hur ombuden fördelas mellan kretsarna utifrån antalet medlemmar den 31/12 föregående år. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap.

Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** det i Centerpartiets stadgar §13 "Omfattning och uppgift" mom. 2 "Distrikts som också är krets" i tredje stycket infogas en ny mening efter den första lydande "I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation."
2. **att** det i Centerpartiets stadgar §13 "Omfattning och uppgift" mom. 2 "Distrikts som också är krets" i tredje stycket den tredje meningen omformuleras så den får lydelsen "Distriktsstyrelsen fastställer

fördelningen av ombuden mellan distriktsavdelningarna utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman.”

3. **att** det i Centerpartiets stadgar §14 “Distriktsstämma och nomineringsstämma” mom. 3 “Antal ombud” i första stycket infoga en ny mening efter den första lydande “I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation.”
4. **att** motionen skickas till Centerpartiets partistämma.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tycker det är självfallet att syskonorganisationerna ska ha egen representation på distriktsstämmorna. Många medlemmar har sitt engagemang i syskonen och inte i kretsen. De är i dagsläget utan representation på distriktsstämmor.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: Johanna Mäkinen

Motionärens namn: Johanna Mäkinen

Botkyrka

Stockholms län

Medmotionärer:

Namir Shamany

#171 Byte kretsnamn

De flesta kretsarna idag heter Centerpartiet följt av namnet på den kommun som kretsen representerar. Vi vill att detta ska vara enhetligt och att alla kretsar som ännu inte följer detta ska byta namn hos Skatteverket och registrera sig på detta sätt.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att alla kretsar ser över vilket namn de är registrerade med och ändrar om så behövs.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionen ta upp frågan om alla kretsar ska ha namn enligt samma standard. Distriktsstyrelsen ser fördelar i detta, men det kan finnas olika anledningar till att kretsar valt en annan namnform. Det är därför rimligt att uppmana kretsar att hålla sig till en standard, men detta bör inte vara tvingande.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Motionen inskickad av: Ulrik Hansson Mild

Motionärens namn: Ulrik Hansson Mild

Vallentuna

Stockholms län

Medmotionärer:

Lars Carlsson

#214 Arena inom Centerpartiet för idédebatt och erfarenhetsutbyte

Ett forum för idédebatt Det har länge varit ett önskemål, att kontakten mellan den politiska bonderörelsens ledning och de politiskt intresserade valmännen ute i bygderna skulle förbättras. Så inleds ledaren i det första numret av Politisk tidskrift (PT) 1941. För att fylla denna brist beslutade ungdomsförbundet SLU att starta denna tidskrift. Politisk tidskrift blev snart ett forum för idédebatt för hela centerrörelsen – och fyllde denna viktiga roll in på 2000-talet. Under lång tid fanns dessutom avsevärt utrymme för debatt även i medlemstidningarna Svensk Politik/Focus, Budkavle och Ung Center.

Idag saknar centerrörelsen – till skillnad från de flesta övriga partier - ett eget eller närstående idéforum där olika frågor kan diskuteras och synpunkter utbytas. För ett folkrörelseparti är det viktigt att det finns ett forum med underifrånperspektiv där – som PT underströk 1941 – synpunkter kan framföras från olika delar av landet och diskuteras. Flera lokala C-kommunkretsar har vi vid de senaste stämmorna föreslagit att bristen på ett rikstäckande forum för idédebatt ska elimineras genom att en modern variant av Politisk tidskrift förverkligas.

Partistyrelsen ansåg att man uppfyllde stämmans beslut 2015 genom en utökad utgivning av Tidningen C från fyra till fem nummer per år – och att intranätet Connect ger utrymme för dialog och debatt. Det räcker dock inte alls för att förverkliga syftet med vare sig tidigare motioner eller stämmobeslutet från Falun. Tidningen C är snygg, men innehåller i stort sett enbart information från partiledningen, ett ovanifrånperspektiv.

Någon bred debatt värd namnet finns inte heller på Connect. Jag föreslår att en modern variant av Politisk tidskrift ges ut. Det kan förslagsvis göras genom en levande, kontinuerligt uppdaterad webbsida med utrymme för information och debatt i olika frågor med underifrånperspektiv. Webbsidan kan med fördel kombineras med en tryckt debattidskrift. Webbsidan/tidskriften bör ha en självständigt arbetande redaktion på centergrund. Partistyrelsen bör anslå ekonomiska medel för att möjliggöra detta.

Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
/Styrelsen

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att ge partistyrelsen i uppdrag att snarast initiera och ekonomiskt möjliggöra skapandet av en rikstäckande arena för idédebatt och erfarenhetsutbyte – en nystart för Politisk tidskrift i modern tappning.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionärerna föreslår att en modern variant av tidskriften Politisk tidskrift ska startas, eventuellt som en webbsida, för att öka möjligheten till interna diskussioner. Distriktsstyrelsen ställer sig positiv till att möjligheten till debatt ökas, men tror att inte att en ny webbplats är lösningen på detta. I stället tror vi att man bör ta hänsyn till detta och utveckla bättre former för diskussion inom intranätet Connect i samband med att Connect uppdateras med en ny version.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#545 Høj kvaliteten på motionerna till centerstämman

Många centermedlemmar brottas med faktainsamling inför sitt motionsskrivande. I denna situation skulle de vara tacknömligt om det fanns en utredningstjänst, typ riksdagens utredningstjänst, tillhands.

Centerorganisationen skall till sina medlemmar på lämpligt sätt ämnesvis tillhandahålla information som efterfrågas.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerorganisationen skall till sina medlemmar på lämpligt sätt ämnesvis tillhandahålla information som efterfrågas.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om faktainsamling och menar att Centerorganisationen ska ha en utredningstjänst som kan ge faktaunderstöd vid skrivande av motioner. Det är av stor vikt att alla partiets resurser används effektivt och där de gör störst nytta för partiet. Distriktsstyrelsen menar att en sådan utredningstjänst skulle ta för stora resurser från många andra områden.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#554 Uppföljning av centermotioner

Många medlemmar lägger ned ett stort arbete på att föreslå förbättringar i vårt samhälle. Beslut fattas på stämman. Vad händer sen? Företrädare i våra demokratiska offentliga organ har skiftande framgångar i genomförandet. Uppföljning är en självklar del av allt seriöst arbete.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerorganisationen skall med regelbundenhet redovisa vilka resultat som nåtts i de frågor där beslut tagits av stämman.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Politiska förslag tar olika tid att genomföra och kan också förändras över tid för att bättre möta de samhällsutmaningar som behöver lösas. Centerpartiet har på kommunal, regional och nationell nivå stämmobeslut som grund för att utveckla vår politik och som redovisas dels genom politiska plattformar och beslut. Ofta sker sammanställning av bokslut för året som gått och under mandatperiod för att visa resultatet för väljare och medlemmar.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Instämma i motionens intentioner

Organisationsfrågor C

Motionen inskickad av: HERBERT Falck

Motionärens namn: HERBERT Falck

Botkyrka

Stockholms län

#631 Centerpartiet bör ha en intern debatt

Inom centerrörelsen finns en stor bredd och en djup kunskap. För att vara relevant som politiskt parti måste våra förtroendevalda och andra företrädare kunna fånga upp denna resurs. Detta borde ske i ett internt meningsutbyte. Man kan inte bara tillhandahålla glada budskap för internt och externt bruk. Det finns svåra saker som måste avhandlas. Var gör vi detta?

Ett stabilt debattforum behövs och som inte är fragmentiserat. Centern och systerorganisationer har tidigare, i den analoga världen, haft framgångsrika forum för debatt. Idag har vi ett debattforum i Connect. Dock har jag inte sett till några av mina företrädare vara aktiv i det forumet.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att stadgarna förtydligas så att centerns företrädare förstår att de skall upprätthålla en dialog med och inför sina uppdragsgivare.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Centerpartiets förtroendevalda arbetar aktivt på lokal, regional och nationell nivå att föra fram Centerpartiets politik och för beslut som gynnar samhället. Beroende på uppdrag finns olika möjligheter att avsätta tid och att kommunicera och föra dialog och där kretsar, region och riksorganisation ständigt utvecklar instanser för att nå så många som möjligt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Skola/Utbildning

Utöka den gemensamma gymnasiregionen till att omfatta vuxenutbildning och kulturskolan

Den gemensamma samverkansavtalet mellan Region Stockholms kommuner öppnar upp för fantastiska möjligheter. Skolelever får välja bland alla regionens skolor och på det sättet kunna påverka sin framtid utan begränsningar. Detta är ett system som fungerar väldigt bra och borde utökas.

I dagsläget ingår varken vuxenutbildning eller kulturskola i samverkansavtalet. Vi i CUF Storstockholm anser att även dessa verksamheter ska öppnas upp för alla boende i region Stockholm. Genom en gemensam vuxenutbildning och kulturskola sporrar varje kommun att förbättra sitt befintliga utbud samt avtal med sina aktörer då elever får välja bland flera alternativ.

Gymnasiregionen har öppnat upp för möjligheter som inte har funnits innan 2011. Den är beprövad och levererar goda resultat. Det är hög tid för att vuxenutbildningen och kulturskolan att få samma plattform.

Därför yrkar vi:

att Storsthlm utreder möjligheten att utöka samverkansavtalet för gymnasiregionen till att omfatta vuxenutbildning och kulturskolan.

CUF Storstockholm

Distriktsstämman för CUF Storstockholm biföll motionen.

.....

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar CUF för en bra och viktig motion. Kompetensförsörjningen är en av de absolut största utmaningarna för vår region och den största bristen bedöms framöver vara gymnasial kompetens. Där fyller kommunernas kommunala vuxenutbildning en viktig funktion, de gör det möjligt för människor att läsa upp grundskolekompetens samt gymnasial kompetens – både

högskoleförberedande och yrkesprogram. Det skiljer stort mellan hur kommunerna har organiserat och utformat den kommunala vuxenutbildningen. I Nacka låter exempelvis kommunen alla läsa allt. Kommunen ställer således inga krav på att en person inte ska ha fullgjort gymnasiet eller liknande utan alla som vill får utbilda sig. Vidare har kommunen ett fullt utvecklat kundvalssystem där alla aktörer som uppfyller auktorisationskraven får delta i kundvalet. I en del andra kommuner begränsas vuxenutbildningen till ett urval som är definierat i förordning 2011:1108.

Storsthlns styrgrupp för arbetsmarknad och vuxenutbildning jobbar med frågan om hur vuxenutbildningen i regionen kan samordnas bättre än idag. Distriktsstyrelsen delar motionärernas syn på att vuxenutbildningen bör verka i ett system som är större än kommungränserna. Det finns stora vinster med att låta elever röra sig över kommungränserna och att kommunerna på sikt närmar sig ett gemensamt system. Idag ställs exempelvis utbildningar in på grund av att kommunerna har olika regler om vilka som får läsa – trots att företag gått in och garanterat jobb åt alla elever på en viss utbildning. Det är en förlust för alla att en sådan utbildning ställs in.

Tillskillnad från vuxenutbildningen finns det inget lagkrav på att kommunerna ska erbjuda barn och unga någon form av kulturskola. Kulturskolan är således en frivillig verksamhet som rymms inom det kommunala uppdraget. Kommunerna har olika modeller för hur de erbjuder kulturskola. En del har upphandlat kulturskola, andra driver i egen regi medan någon använder sig utav kundval och låter alla aktörer som uppfyller auktorisationskraven ansluta sig till kundvalet. Det finns en poäng med att samverka över kommungränserna och det är något som bör utvecklas. Sedan är frågan om en kulturskoleregion är rätt väg att gå. Inriktningen bör vara ökad samverkan och möjliggörande för fler unga att ta del av det rika kulturutbud som kulturskolorna i Stockholmsregionen erbjuder. Sedan om det görs genom ett samverkansavtal eller om kommunerna erbjuder kundvalssystem är distriktsstyrelsen inte beredda att ta ställning till i dagsläget.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Axel Östlund

Motionärens namn: Axel Östlund

Solna

Stockholms län

#369 Motion om forskning och lärarkunskap kring barn med NPF

Kunskapen och diagnostisering om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) har gjort successiva framsteg på senare år. NPF är en medfödd funktionsnedsättning och går inte över. I det perspektivet finns det ingen behandling som medicinskt botar eller läker problematiken. För en del finns en viss utsträckning av läkemedel med inriktning på att mildra vissa symptom. Men i allra högsta utsträckning består välfärdssystemets insatser av praktisk rådgivning och utbildning samt i vissa fall applicerad Kognitiv Beteende Terapi (KBT).

Tidiga insatser bedöms som viktiga, även avgörande, för individens möjligheter till självständighet och livskvalitet längre fram i livet. Primärvårdens behandling för barn med Autism Spectrum Disorder (ASD) utförs i regional regi i form av så kallad Habilitering. I vissa fall kan detta eventuellt tillhandahållas av lokal BUP, för t.ex. Stockholmsregionen är det Autismcenter Små Barn som ansvarar för habiliteringen. Sedan 2019 har Region Stockholm tagit beslut om att ej upphandla privata utförare av habiliteringstjänster och endast genomföra dessa i egen regi.

Den behandling som erbjuds består av tre former huvudsakligen inriktad mot föräldrar och personal i förskola. Dessa tre är: öppna föreläsningar – vilket innebär kortare föreläsningar vid enskilda tillfällen på utvalda teman; Individuella Insatser – ett program där en särskild färdighet väljs ut och i ca 2 – 3 månader, ca en gång var eller varannan vecka, handleds föräldrar i särskild KBT teknik för att träna barnet i färdigheten; Mångsidig Intensiv Inläring – under 1 – 3 år upp till att barnet börjar i förskoleklass kan barn med särskilda svårigheter antas till programmet där föräldrar och förskola dedikerar sig till att träna varierande färdigheter genom övningar grundade i KBT.

Ingen annan typ av behandling ges och vården i sig utför ingen behandling direkt mot vårdtagaren utan denna är helt överlämnad till familj och personal i förskola/skola. När regionen beslutade att återta all behandling i egen regi gjorde man det med motiveringen att regionen kan i egen regi ge fler patienter vård för samma pengar. Beräkningen byggde dock på Habiliteringens samlade behandlingsformer och jämför ej samma enskilda behandling mellan olika utförare.

KBT-behandlingen, inom habiliteringen utförd under beskrivningen IBT (Intensiv Beteende Träning) och i vissa fall TBA (Tillämpad Beteende Analys) samt vissa andra variationer av mer eller mindre samma format, bygger på repeterande övningar där barnet ombes utföra uppgifter mot belöning. Till en början är dessa ytterst enkla för att sedan byggas på till svårare uppgifter. En av de viktigaste eftertraktade resultaten är att lära barnet imitera

annat beteende och att nyttja sina egna upplevelser av behov för att interagera med omgivningen.

Att vården i praktiken har lämnat över hela ansvaret för vårdgivning på medborgarna liksom annan offentlig förvaltning (i synnerhet skola och förskola) bör ej anses som en fulländad och optimal lösning. Nödvändiga förändringar för en bättre organisation och framförallt förbättrade resultat för patienterna är omfattande och kräver ytterligare forskning. Tillsvidare är det viktigt att alla pedagoger vid förskola och skola får grundläggande utbildning i hantering, dvs bemötande och utbildning av-, barn med NPF i skolan.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **Att** tillse ökade anslag till forskning om Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar
2. **Att** tillse inrättandet av en grundkurs i TBA och IBT vid lärarprogrammet.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen vill tacka för en viktig och bra motion och instämmer helt med intentionerna. Under de senaste åren har det blivit allt tydligare med de brister när det gäller kunskap och resurser avseende barn och unga med NPF. Inte minst i diskussionerna om resursskolorna och de begränsningar som befintliga lagar och regelverk sätter när det kommer till de stöd som behövs för att barnen ska få den utbildning de har rätt till.

Förskolan och skolan har en nyckelroll och som motionären skriver är det därför avgörande att pedagogerna har den kunskap som behövs. Sedan hösten 2020 finns en grundkurs i lärarprogrammet som behandlar NPF och metoder kopplade till NPF.

När det gäller tilldelning och ansökan av forskningsmedel sker det på flera sätt. Att öka anslagen med en viss summa och styra dem till ett så specifikt område kan vara knepigt av flera skäl. Däremot håller distriktsstyrelsen med om att man bör främja forskning som rör NPF

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Anna Lasses

Motionärens namn: Anna Lasses

Solna

Stockholms län

#383 Ett nytt resurstilldelningssystem

Som centerpartister är vi måna om att värna de mindre, lokala skolorna runt om i landet. Samtidigt vill vi värna valfriheten och möjligheten för fristående aktörer att erbjuda utbildning för våra barn. För att detta ska fungera är det avgörande att det finns ett resurstilldelningssystem som är både rättssäkert och likvärdigt och som framförallt kan garantera att våra barn får den utbildning de har rätt till och de stöd som krävs för att de ska nå sin fulla potential.

Dessvärre ser vi i dag en utveckling åt motsatt håll, där såväl kommunala skolor som mindre fristående aktörer systematiskt missgynnas av det resurstilldelningssystem som finns. Det går snabbt och trots att både kommuner och många inom skolvärlden vrålar allt högre och stängningar sker i allt högre takt och i allt fler kommuner händer det väldigt lite för att ta tag i problemet.

I betänkandet En mer likvärdig skola - minskad skolegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28) tas problematiken upp på ett tydligt sätt, men de förslag som tagits fram för att lösa detta kan i bästa fall benämnas som bristfälliga.

Problematiken bekräftas även av generaldirektören för Skolverket, som tydligt slår fast att det krävs minst 500 elever på en skola för att ekonomin ska vara hållbar i längden. Detta i ett land där endast 7% av skolorna har fler än 500 elever och 50% har färre än 200.

För kommunernas del är det grundläggande problemet att det inte går att fördela resurserna mellan kommunala enheter utifrån de behov som finns på respektive enhet. Att en kommun har skolor som behöver olika mycket resurser är mer regel än undantag. Det kan handla om att vissa enheter är väldigt små, att de ligger i utsatta områden där eleverna behöver olika former av stöd eller att eleverna är rörliga och många helt plötsligt väljer att byta skola. Om kommunen väljer att stötta en av sina enheter så måste samtliga fristående aktörer kompenseras med motsvarande. Detta innebär i förlängningen att de skolor som behöver stöd aldrig har möjligheten att komma ikapp och klyftorna mellan skolor/områden där

många elever behöver stöd och skolor som klarar sig väl ökar. I sammanhanget bör nämnas att de olika strukturtillägg som tillåts är både ett krångligt sätt att lösa problemtiken på och långt från tillräckligt. Det bör snarare ses som ett uttryck för ett system som inte fungerar.

För små enheter, fristående som kommunala, gör elevers möjlighet att på dagen byta skola och ta med resurserna att det är omöjligt för skolan att göra en långsiktig budget. I SOU 2020:28 finns ett förslag att elever som inte har särskilda skäl (exempelvis flytt eller mobbing) endast ska kunna byta inför en ny termin. Detta är ett bra och viktigt förslag som skulle öka små skolors möjlighet till ekonomisk stabilitet. En invändning är att det begränsar det fria skolvalet, vilket bör vägas mot bland annat de risker som det innebär för övriga elevers skolgång (och val). Att planera för sitt barns skolgång med en termins varsel måste ändå ses som rimligt. Det går inte att jämföra barns utbildning med vilken sorts filmjolk vi för tillfälligt väljer i affären när vi handlar mat.

Detta är inte ett landsbygdsproblem. Det är inte heller ett storstadsproblem. Det är ett Sverigeproblem. De riktigt små skolorna på landsbygden tvingas stänga i allt högre takt och i storstäderna organiseras allt fler skolor i jätteenheter för att kunna klara de strömmar av elever som sker när eleverna väljer att byta skola, ofta med mycket kort varsel. Det är alltså precis tvärtemot den mångfald och valfrihet som vi i Centerpartiet eftersträvar.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **Att** Centerpartiet verkar för ett nytt resurstilldelningssystem anpassat till olika skolors storlek och behov införs inom en så snar framtid som möjligt.
2. **Att** Centerpartiet verkar för att alternativet att ett diversifierat resurstilldelningssystem anpassat till olika skolors behov undersöks och belyses.
3. **Att** Centerpartiet verkar för att kommuner tillåts behandla sina skolor som en koncern, där behoven tillåts styra var resurserna ska satsas
4. **Att** Centerpartiet stödjer förslaget att elever utan särskilda skäl endast får byta skola inför terminsstart.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se valfrihet mellan olika typer av skolor, stora som små. Privata som kommunala. För att det ska vara möjligt för småskaliga skolor behöver ersättningsmodellen ses över. För en mer effektiv användning av resurserna inom skolan behöver de kommunala skolor få behandla sina skolor som en koncern fullt

ut, precis som de privata aktörerna, för att klara fluktuationer i elevunderlag mellan skolor sett över tid exempelvis.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Anna Lasses

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Malin Strindlund

Motionärens namn: Malin Dohlwitz-Strindlund

Stockholms län

Medmotionärer:

Malin Dohlwitz-Strindlund

Miranda Ahlers

Kristina Lång

Linda Jacobsson

Centerpartiet Värmdö

#408 Motion till Centerpartiets riksstämman 2021 om strategi för fjärr- och distansundervisning

Covid -19 har på många sätt varit en katastrof för världen med nedstängningar och social distansering. Inom vissa områden har dock utvecklingen medfört positiva konsekvenser på mycket kort tid. Fjärr- och distansundervisning är områden som på många håll har bidragit till en ökad närvaro i skolan, framförallt bland hemmasittare, samt att fler elever har gått ut gymnasiet med godkända betyg.

Trots alla fördelar har distans- och fjärrundervisning fram till våren 2020 varit helt uteslutet i Sverige på grund av skolplikten. Även när alternativet har varit att en elev riskerar icke godkända betyg har skolorna inte kunnat godkänna distansundervisning.

Sverige har under decennier satt likhetstecken mellan en likvärdig skola och att alla elever ska tryckas in i samma form. I Centerpartiet tror vi inte på "one size fits all", utan vi har istället drivit på för att eleven ska vara i centrum, att vi ska se till elevens potential och unika kompetens. Skolan blir inte rättvis och likvärdig om vi inte ser till den enskilda elevens behov. Ett barns rätt till utbildning kan tillgodoses på andra sätt än obligatorisk närvaro i klassrummet. I Finland har detta lösts genom läroplikt, där kunskapsprov avläggs för att följa upp att eleven tillskansat sig den kunskap som krävs för att uppnå kunskapsmålen.

Därför är den nya lagstiftningen om utökade möjligheter till fjärr- och distansundervisning^[1] som trädde i kraft 1 augusti 2020 mycket välkommen. För elever som inte passar in i skolans fyrkantiga ramar och för barn på landsbygden och i skärgården kan den vara nyckeln till en likvärdig utbildning - på riktigt.

För att de utökade möjligheterna till fjärr- och distansundervisning ska kunna bli verklighet krävs det dock att frågan hamnar högt upp på den politiska dagordningen och att huvudmännen får det stöd de behöver i att utveckla fjärr- och distansundervisningen.

Bakgrund

Det finns av naturliga skäl ännu ingen forskning på hur distansundervisning under Covid 19 har påverkat skolelevers resultat och i gymnasiet har antalet elever som tar examen inom tre år varit en uppåtgående trend under flera år. Uppgången från 2019 till 2020 var dock större än föregående år.

Under våren 2020 rapporterade flera skolor och kommuner att "hemmasittare", det vill säga elever som inte går till skolan alls, ökade sin närvaro markant när de fick sitta hemma och logga in på lektionerna.

Våren 2020 tog totalt 78,2% av gymnasieeleverna i Sverige examen inom tre år. 2019 var motsvarande andel 76,6% vilket är en ökning med 1,6%.

Våren 2020 var totalt 85,6% av eleverna i åk 9 behöriga till något av gymnasieskolornas nationella program, vilket är en ökning med 1,3% jämfört med 2019. Andelen behöriga pojkar ökade med 1,5% och andelen behöriga flickor ökade med 1,1%. Behörigheten ökade i alla grupper oavsett migrationsbakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå.

En mer likvärdig skola med fjärr- och distansundervisning

Fördelarna med fjärr- och distansundervisning är många. Inte minst är det ett verktyg som kan underlätta för skolor på landsbygden och i skärgården att bedriva fortsatt undervisning. Det kan till och med vara en fråga om landsbygdsskolornas överlevnad. Där skulle undervisning med behöriga lärare i teoretiska ämnen kunna bedrivas på distans, medan undervisning i praktiska ämnen ges på närmaste skola en eller två dagar i veckan.

Med distansundervisning kan även lärarbristen generellt hanteras. Till exempel skulle Skolverket i framtiden kunna ta fram videolektioner samt material för distansundervisning till alla skolor. Det skulle kunna leda till en likvärdig skola där alla elever får samma undervisning, oavsett om man har en bra eller mindre bra lärare på plats.

Det finns idag ett distansgymnasium i Sverige som majoriteten av kommunerna godkänner, Korrespondensgymnasiet i Torsås kommun i Småland. Socialdemokraterna och utbildningsminister Anna Ekström är dock negativt inställda till distansundervisning då de anser att barn och ungdomar riskerar att tappa den sociala kontakten. Gymnasiet i Torsås antar dock många "hemmasittare" som utan distansundervisning inte skulle gå ut gymnasiet alls. Dessa elever har blivit "hemmasittare" för att de inte klarar av social kontakt och för att de inte passar in i skolans fyrkantiga ramar.

Ny lagstiftning om utökad fjärr- och distansundervisning

Från och med den 1 juli 2021 får skolor använda fjärr- och distansundervisning inom fler ämnen än tidigare. Fjärr- och distansundervisning får bland annat användas om det inte finns någon behörig lärare för en viss typ av undervisning eller om det är för få elever i skolan.

Regler om distansundervisning införs i skollagen. Distansundervisning får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. En elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan även ha andra skäl för att inte behöva delta i undervisningen i skolans lokaler.

Både fjärrundervisning och distansundervisning ska kunna lämnas över på entreprenad. Den kommun eller enskilda huvudman som beställer entreprenaden har ansvar för att utbildningen genomförs enligt bestämmelserna i skollagen.

De nya reglerna i skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2020 och kan tillämpas på utbildning som påbörjas från och med den 1 juli 2021.

Den nya lagen ger stora möjligheter för fjärr- och distansundervisning för elever som inte passar in i skolans fyrkantiga ramar samt för barn på landsbygden och i skärgården. Den ger också större möjligheter till undervisning med behöriga lärare på distans vilket ökar chanserna till en jämlik undervisning för alla elever.

[1] Prop 2019/20:127 <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2020/03/prop.-201920127/>

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** verka för en tydlig strategi för införandet av fjärr- och distansundervisning samt att placera frågan högt upp på dagordningen i skoldebatten.
2. **att** uppmuntra fler kommuner att starta skolor med distansundervisning alternativt lämna över på entreprenad.
3. **att** verka för att Skolverket ska uppdras att ta fram metodstöd och material för fjärr- och distansundervisning för alla årskurser med målet att få en mer jämlik skola för alla barn i Sverige.
4. **att** Centerpartiet ska verka för att läroplikt införs i Sverige istället för skolplikt.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar motionären för en bra och mycket viktig motion och håller med om att det är dags att på allvar nyttja de möjligheter som finns för att anpassa utbildningssituationen till eleven, istället för tvärtom. Rätt använt öppnar sig dessutom en rad möjligheter att öka såväl kvaliteten som likvärdigheten mellan skolor runt om i landet.

När det gäller skolplikten menar distriktsstyrelsen att den inte behöver innebära att eleven ska infinna sig på en viss fysisk plats. Fördelen med skolplikt framför läroplikt är att det finns en kontinuerlig kontakt mellan skola och elev, vilket vi tror kan vara bra ur andra aspekter, exempelvis elevens psykiska hälsa, särskilt för de elever som lever i utsatthet på olika sätt. Skolplikten bidrar också till att ge eleven tillgång till de grundläggande värderingar som finns som ett av de grundläggande målen med utbildningen "Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de

mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.” (Skollagen 4§). Med andra ord är det i så fall bättre att förändra skolplikten så att den på ett tydligt sätt inte är bunden till teknik, tid och rum.

Distriktsstyrelsen menar att möjligheter för kommuner att starta distansundervisning, alternativt släppa fram fristående aktörer inom området, väl täcks in av den första att-satsen. Risken att aktivt uppmuntra kommuner kan uppfattas som en uppmaning, där processen forceras i alltför snabb takt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

- 1. Bifalla att satsen**
- 2. Avslå att satsen**
- 3. Bifalla att satsen**
- 4. Avslå att satsen**

Reservationer:

Johan Krogh till förmån för bifall på att sats 4

Deltog ej i beslut:

Miranda Ahlers

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Anna Lasses

Motionärens namn: Anna Lasses

Solna

Stockholms län

#452 Samarbete runt grundskolan inom ramen för Storstockholm

26 olika system för resurstilldelning till våra skolor. Så ser det ut i vår region i dag, samtidigt som vare sig våra barn och unga eller det fria skolvalet bryr sig ett dugg om kommungränserna. Till detta kommer dessutom friskoleaktörer som inte sällan har verksamhet i fler kommuner än en.

Olikheter och möjlighet att anpassa till det lokala är bra och ska värnas, samtidigt som de olika

systemen är en utmaning när hemkommunen ska ersätta skolkommunen med den peng som hemkommunen erbjuder. Det blir påtagligt exempelvis mellan Stockholm stad, som har en relativt hög skolpeng på grund av betydligt högre lokalkostnader, och de närliggande kranskommunerna med betydligt lägre skolpeng. Till det kommer den allt mer pressade ekonomiska situation som kommunala skolor generellt i Sverige lever under till följd av att det nationella regelverket oavsiktligt systematiskt missgynnar kommunala skolor. Det har lett till att saken börjar ställas på sin spets och konflikterna mellan kommunerna ökar när det kommer till hur ersättningen mellan kommunerna ska fungera. Detta riskerar att begränsa såväl det fria skolvalet som kommunernas samarbete inom skolområdet i regionen på ett negativt sätt.

Det är dags att vi från Centerpartiets sida sätter ned foten och initierar ett närmare samarbete mellan kommunerna i Stockholms län när det kommer till grundskolan. Lämpligtvis kan detta ske inom ramen för Storstockholm och några av de frågeställningar som bör behandlas är:

- Borde vi ha en gemensam prislista för grundskolan på samma sätt som finns i dag för gymnasiet?
- Hur tar vi hänsyn till olika kommuners kostnader, som exempelvis stora skillnader i lokalhyror?
- Hur tar vi hänsyn till att vissa skolor har en majoritet av elever från utsatta områden och ofta behöver stora stödinsatser, medan andra har en hög andel högpresterande elever?

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **Att** Centerpartiet i Stockholms län kontakter Centerpartiet i Stockholms stad för att ta fram en gemensam syn på samarbete gällande grundskolorna i Stockholmsregionen.
2. **att** Centerpartiet i Stockholm län - och stad gemensamt initierar ett fördjupat samarbete gällande grundskolorna inom ramen för Storstockholm.

Distriktsstyrelsens yttrande:

För många kommuner i Stockholmsområdet växer kommunerna ihop, det är därför vanligt att barn går i skolor i grannkommunen. Vilka regler som ska gälla för skolpengen när elever i grundskolan rör sig mellan kommuner behöver redas ut. Distriktsstyrelsen menar därför att det skulle vara bra med en gemensam syn på samarbete om grundskolorna i hela länet. Samtidigt är det viktigt att det sker utan att för den skull beskära det kommunala självstyret.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Anna Lasses

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Anna Lasses

Motionärens namn: Anna Lasses

Solna

Stockholms län

#456 Samarbete runt resurselever inom ramen för Storstockholm

Det har varit mycket fokus på resursskolor de senaste två åren, till följd av de domar som lett till att kommuner runt om i Sverige har valt att omvärdera utbetalningar av stöd och tilläggsbelopp. I klartext har det inneburit att en mycket stor andel av de elever som tidigare genererat extra stöd till skolorna har dragits in, snärvats åt och strukturerats om. Från att tidigare hänvisa eleverna till resursskolor, börjar skolorna nu bygga upp särskilda undervisningsgrupper, vilket lett till stor oro hos berörda barn och föräldrar. I regionen är kommuner som Solna, Stockholm, Huddinge och Österåker exempel på detta.

Elevgruppen som går på resursskolor är relativt liten, men inte desto mindre utsatt. Ett bifall till stöd och en plats på en resursskola kan innebära skillnad mellan katastrof och en fungerande vardag för berörda familjer.

Till stor del handlar det om att lagar och regler behöver klargöras och i vissa delar skrivas om. I väntan på detta och under den omdaning som görs är det viktigt att det finns en samsyn mellan kommunerna i regionen om hur barnens behov ska bedömas, liksom det vore bra med ett nära samarbete för att bygga upp verksamheten i undervisningsgrupperna så att dessa elever får den arbetsmiljö och den utbildning de har rätt till.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet i Stockholms län kontakter Centerpartiet i Stockholms stad för att ta fram en gemensam syn på samarbete gällande resursskolor och stöd till barn inom NPF-spektrat i Stockholmsregionen.
2. **att** Centerpartiet i Stockholm län - och stad gemensamt initierar ett fördjupat samarbete gällande resursskolor och stöd till barn inom NPF-spektrat inom ramen för Storstockholm.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Resursskolorna är en viktig resurs för elever som inte klarar den vanliga skolan. När tolkning av tilläggsbelopp skärpts har finansieringen av resursskolorna försvårats. Det vore bra om Centerpartiet i län och stad hittade en gemensam syn på hur resursskolornas viktiga funktion kan säkerställas även i framtiden.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Deltog ej i beslut:

Anna Lasses

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Mattias Peterson

Motionärens namn: Mattias Peterson

Upplands-bro

Stockholms län

Medmotionärer:

Lars Thomasson, Upplands-Bro

#474 Krav på ökad kunskap om Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) i skolan och samhället.

Summering:

Det finns behov av akuta och nödvändiga förändringar med oändliga vinster för att säkerställa social hållbarhet och minimera utanförskap och otrygghet för en stor grupp barn och vuxna som idag kämpar utan stöd och förståelse från samhället.

Bakgrund till problematik:

Av Sveriges alla skolbarn har mellan 10–12% det som kallas NPF. Det står för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som är ett gruppnamn för ett flertal diagnoser och beskriver att hjärnan arbetar, utvecklas och fungerar annorlunda. Grundproblemen för dessa funktionsvariationer ligger svårigheten att bromsa impulser, som i sin tur påverkar utvecklingen av självstyrningen: de exekutiva funktionerna. De är viktiga för oss och utvecklas senare vid NPF men problemen kvarstår för ungefär hälften av alla upp i vuxen ålder. Däremot lär sig de flesta att kompensera dessa svagheter med styrkor och strategier via andra delar i hjärnan.

Tyvärr ses NPF som en nedsättning eftersom samhället, och primärt skolan, idag inte är utformat för att dessa barns hjärnor kan ta till sig information optimalt. P.g.a. den stora okunskapen om NPS bland lärare, pedagoger och skolans huvudmän samt bristande resurser och rutiner, bemöts inte dessa barn på rätt sätt för att trivas och må bra.

NPF bör istället ses som en personlighetsvariant. De vanligaste funktionsnedsättningarna är ADHD, ASD/Aspergers syndrom, Tourettes syndrom och språkstörning. Statistik visar att majoriteten av personer med denna diagnos har en förhöjd intelligens i jämförelse med andra och man räknar med att ungefär 85% av samtliga Nobelpristagare skulle, om utredning gjorts, fått en diagnos inom NPF.

Ett stort problem som påverkar dessa barn (och vuxna) negativt är att man ofta endast talar om problem, men många personer med NPF har inte bara svårigheter, utan kan också beskrivas som superhjältar som klarar av mer än andra; är uppfinningsrika, kreativa, positiva, och aktiva.

Nästan alla vuxna som har och har haft den här typen av svårigheter som barn, kan ofta berätta om personer som de haft stöd av, aktiviteter som de varit bra på, fått hjälp och stöd av duktiga klasskamrater som hjälpt dem att klara de svårigheter de haft. De berättar att skoltiden var tuff och att de tidigt fick känslan av att de var värdelösa som inte kunde lära sig i takt med sina kamrater och inte förrän långt senare när de själv kunde välja intressen och kunskaper att ta in inte alls hade några svårigheter med inläringen. Studier visar att för personer med NPF frigörs dopaminnivåerna i hjärnan på ett annat sätt och i större dos när något av intresse utförs. Uppgifter som inte presenteras på ett intressant sätt är 100 gånger svårare att utföra för någon med NPF.

Att uppmuntra intressen och starka sidor är viktigt för alla, inte minst för att det stärker självkänslan och självförtroendet, men också för att motivationen och intresset är viktigt för att lyckas. Ska man träna på saker som är svåra, behövs verkligen rätt approach. Kraven i miljön, bemötandet och relationerna till omgivningen är också mycket viktiga faktorer för ett barns utveckling och det har avgörande betydelse vad vi gör för dessa barn för att få dem att klara sin skolgång och utveckla sina superkrafter.

Läroplanen:

Så sent som hösten 2020 infördes för första gången NPF-kunskap som en grundläggande delkurs i läroplanen. Bara några år tidigare adderades dessa kunskapskrav för första gången i utbildning till specialpedagog och speciallärare.

Läroplanen idag:

Våra barns rättigheter enligt dagens läroplan framgår i några exempel nedan. Trots dessa befintliga ramverk är problemen stora vilket gör att andra åtgärder behövs.

I skollagen står det att barn, ungdomar och vuxna har rätt till utbildning av sådan kvalitet att de får likvärdiga förutsättningar att nå utbildningens mål. I lagen slås även fast att alla barn och elever ska på möjlighet att utvecklas så långt som möjligt, utifrån sina egna förutsättningar. Att kunna individualisera undervisningen är kravet som ställs på skolan – och det är inte en lätt uppgift och har visat sig inte vara tillräcklig med snabbt stigande

siffror på hemmasittande elever, eskalerande ansökningar om ökad budget för extra stöd och fler och fler barn med ångest och oro.

Det står i läroplanen att "den ska främja alla elevers utveckling och lärande, samt en livslång lust att lära". Det är ett mycket bra och viktigt mål, utmaningen är att omsätta det i praktiken.

Skolsituationen för barn och ungdomar med en fastställd NPF-diagnos, Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, är väldigt sårbar, än värre om barnen har särskilda behov men ännu inte har blivit diagnosticerade.

Om man, som förälder, har tur så stöter man på en eldsjäl i skolan som ser eleven och dess behov. Anpassningar görs då kanske för den enskilde eleven, i bästa fall på ett övergripande sätt i alla ämnen. Ett av de stora problemen kring NPF idag är att ansvaret för att försöka hantera och möta kunskapskraven som ställs och för att lösa skolsituationen i huvudsak faller på enskilda föräldrars förmåga och ork. Detta leder i många fall till trasiga familjeförhållanden, sjukskrivning, arbetslöshet och utåtagerande barn och ungdomar.

Det behövs en nationell strategi som tidigt kan identifiera och fånga upp barn och ungdomar med särskilda behov. För elever med en NPF-diagnos måste det finnas möjlighet till en individuellt anpassad läroplan och att siktet redan ifrån förskoleklass är inställt på att eleven ska klara av årskurs 9. Skolan behöver ha en flexibilitet kring att utveckla elevens intresse och styrkor kring den "fyrkantiga" läroplanen.

Oavsett om eleven har en fastställd diagnos eller inte, så ska det redan ifrån tidig skolålder, om skolpersonal/och eller föräldrar har uppmärksammat att eleven har särskilda behov, göras en skolsocial kartläggning när elevhälsoteamet har gått igenom alla exekutiva funktioner hos eleven.

Det står i läroplanen att: "Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart" och att "Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö".

Förutsättningarna för att lyckas ge dessa barn samma möjlighet att klara av utbildning och sociala samspel på fritiden som andra barn kräver inte enbart akademisk kunskap utan ett helt nytt mindset för skolan kring flexibilitet, individuell anpassning och bortstädande av gamla principer. Det är naturligtvis grundläggande att huvudmannen och/eller skolledningen besitter en gedigen kunskap och erfarenhet kring NPF och att all personal regelbundet vidareutbildar sig i ämnet men det är också viktigt att samtliga vuxna som möter dessa barn i skolan och på fritiden; gör det med förståelse, tålamod och flexibilitet. Det behövs akuta insatser för att alla ska förstå hur sköra dessa barn är, hur snabbt ett felaktigt bemötande kan leda till skolvägran, frånvaro från aktiviteter, ångest, isolering och utanförskap.

Fakta från Skolinspektionen:

Enligt Skolinspektionens delrapport våren 2020 kring effekter av distansutbildningen för gymnasieelever framkom att: "Farhågor har funnits om hur distansundervisning ska påverka skoltrötta elever som ligger efter i skolan. Ett antal rektorer lyfter dock exempel på att distansundervisningen hittills och initialt har fungerat väl för flera elever som tidigare haft bristande motivation. Den tycks ha bidragit till att öka närvaro och deltagande i undervisningen hos elever med hög frånvaro, även om effekten på längre sikt är mer svårtolkad. En utmaning är att främja uthållighet hos elever som av olika skäl har svårigheter."

Dessa få rader sammanfattar och styrker det vi i denna motion vill påvisa: med nya sätt till flexibilitet och individuell anpassning underlättar vi enormt för våra barn, oavsett diagnos eller svårighet, och kan säkerställa att många fler skolbarn klarar grundskolan vilket i sin tur kommer minska antalet hemmasittare, barn med ångest/depression och det utanförskap vi idag bibehåller genom att bara se till dessa barns begränsningar i vårt nuvarande föråldrade och fyrkantiga skolsystem och inlärningsmetoder som endast är optimal för ca 40% av eleverna och därigenom inte ger plats för dem som passar in i boxen.

Det skulle krävas en pandemi för att införa alternativa inlärningsmetoder och få bevis för att barn som flytt skolan går att få med i undervisningen. På samma sätt kan vi genom anpassningar i skolan inte förbättra bara för barn med NPF – utan för alla. Flexibilitet i läroplansstrukturen, individuella inlärningsmetoder, avskaffning av gamla principer och regler skulle göra en värld av skillnad för alla skolbarn där siffror tydligt visar att akuta åtgärder krävs innan både barn och föräldrar totalt kraschar.

Det är skolsystemet som behöver anpassas för att passa alla elever – det är både lättare, smartare och mer realistiskt än att anpassa alla elever efter ett och samma skolsystem.

Följder om förändring inte sker:

- Fortsatt minskat deltagande och försämrade skolresultat bland skolbarn.
- Ökat utanförskap och social distansering för en stor grupp barn som har potentialen att vara framtidens förändringsledare med sina unika styrkor och förmågor
- Stora samhällskostnader i vård och sjukvård för barn och vuxna
- Ytterligare eskalerande ohälsa och utbrändhet bland föräldrar som inte får stöd av skolan, förståelse från omgivningen eller resurser för avlastning

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska verka för att det tas fram en nationell strategi med mål att anpassa och förbättra skolgången för barn och ungdomar med NPF
2. **att** Centerpartiet ska verka för att staten tar sitt ansvar och bidrar med ökade resurser
3. **att** det för varje barn ska upprättas och uppdateras en individuellt anpassad läroplan som dokumenterat barnets utmaningar, styrkor, behov, anpassningar samt vad lärare, elev och föräldrar behöver tänka på och göra för att nå bästa resultat

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en bra och mycket viktig motion. Debatten och diskussionerna om barn och unga med NPF har vuxit de senaste åren, inte minst i samband med frågan om resursskolorna och tilläggsbelopp. För alla inblandade är det tydligt att det saknas såväl strategi som hållbara lagar och regelverk inom området. De som främst drabbas är barnen som inte får den utbildning de har rätt till, men även föräldrar och närstående som ser sina barns möjligheter begränsas från start.

Distriktsstyrelsen ställer sig dock frågande till behovet att upprätta en individuell läroplan för samtliga elever. Möjligheten att ta fram en individuell läroplan för de barn som har behov finns redan i dag och bör användas fullt ut. Redan i dag görs individuella uppföljningar genom individuella utvecklingssamtal och dokumentation för samtliga elever, där bland annat barnets behov, styrkor, utmaningar och behov av anpassningar tas upp gentemot den läroplan som finns. Det är ett viktigt arbete, men också ett arbete som tar stora resurser av pedagogerna i anspråk. Att lägga ytterligare tid och resurser istället för att fokusera på de elever som har behov tror vi är en alltför stor utmaning. Inte minst med tanke på de brister som redan och även bristen på utbildade pedagoger.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

- 1. Bifalla att sats**
- 2. Bifalla att sats**
- 3. Avslå att sats**

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Patrik Buddgård

Motionärens namn: Lotta Morger

Lidingö

Stockholms län

Medmotionärer:

Caroline von Seth

#477 Motion om utbildning för pedagogisk omsorg

Centerpartiet är ett parti som främjar valfrihet och lika förutsättningar. Så önskar vi att det är för alla barn mellan 1-5 år. Vi har ju olika omsorgsformer med förskolor i kommunal eller privat regi. Det finns också pedagogisk omsorg, som också kan kallas familjedaghem.

På förskolor så krävs det idag att personalen har barnskötarutbildning eller är förskollärare.

Förskolan styrs av skollagen och läroplan.

Samma krav finns inte inom pedagogiska omsorg.

Barns rätt till likvärdig utbildning bör vara det som är i fokus!

Alla barn som skall börja förskoleklass bör få samma förutsättningar att tillgodogöra sig den så viktiga starten på sin skoltid då behöver vi stärka kvalitet och likvärdighet.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att alla som arbetar med barns utveckling skall ha lämplig utbildning alltså lägst barnskötarutbildning.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en viktig motion med flera intressanta frågeställningar . Till viss del går det att hålla med om problembeskrivningen. Pedagogisk omsorg är emellertid inte samma sak som förskola, och har delvis ett annat syfte och andra krav. Fokus är på omsorg, snarare än utbildning. Även om de som arbetar med pedagogisk omsorg ska tillgodose barnets behov och främja dess utveckling finns inget krav på att följa någon läroplan, även om det rekommenderas. Därav att kravet är antingen formell utbildning eller motsvarande erfarenhet. Pedagogisk omsorg vänder sig dessutom till barn mellan 1-12 år, vilket skiljer från förskolans 1-5.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Tomas Selin

Motionärens namn: Tomas Selin

Huddinge

Stockholms län

#495 Översyn av pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg är ett viktigt komplement till förskolan inom svensk barnomsorg. Småskaligheten i pedagogisk omsorg ger föräldrar valfrihet, att välja ett barnomsorgsalternativ som innebär mindre sammanhang för barnen. Det är också en möjlighet för en förskollärare eller barnskötare som önskar arbeta i ett mindre sammanhang att starta ett eget företag och erbjuda den typen av verksamhet. Utifrån det perspektivet är det viktigt att värna att pedagogisk omsorg innebär småskalighet, och att det är den kvalitetsaspekt som är unik för denna typ av verksamhet.

När nya regler infördes för förskolors och skolors ägare/styrelser inkluderades inte pedagogisk omsorg. Vill vi värna småskaligheten är det troligen klokt att inte ställa samma krav på den typen av verksamhet som ofta är enmansföretag, eller ett litet företag med mycket få anställda. Däremot kan det inte vara förenligt med avsikten i den förändrade ägarskapsprövning som införts för förskola och skola att aktörer som tidigare drivit förskola nu kan ändra verksamhetsform för att undgå granskning och de höga krav som ställs på förskoleverksamhet. Därför borde vi få till stånd en översyn/utredning som ser över huruvida regelverket för pedagogisk omsorg-verksamhet bör skärpas för att säkerställa att den inte bedrivs i en omfattning som är förskoleliknande men där kraven inte är samma på innehåll eller på ägarskapet. Detta för att värna karaktären av pedagogisk omsorg och värna dess plats inom svensk barnomsorg.

Eftersom att kraven på pedagogisk omsorg är andra än för förskolor, exempelvis att verksamheten inte måste ledas av en förskollärare, så kan kompetens och kvalité variera. Då vi vet att det är avgörande för barn och unga att få stöd tidigt för att lyckas i sin skolgång, och då vi får allt mer kännedom om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och särskild begåvning, är det viktigt att vi jobbar för att barns behov tidigt ska identifieras. Det skulle behövas en översyn/utredning gällande huruvida pedagogisk omsorg har förutsättningar att ge barn med särskilda behov det stöd de behöver, eller om det behövs ett förändrat regelverk för att barnen ska kunna få rätt stöd.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** främja småskaligheten i pedagogisk omsorg.
2. **att** verka för en översyn av ägarskap även för pedagogisk omsorg.
3. **att** verka för en översyn av huruvida barn med särskilda behov kan få sina behov tillgodosedda inom pedagogisk omsorg.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen delar motionärens syn att vi ska främja småskalighet i pedagogisk omsorg och valfriheten för föräldrarna. Däremot ser vi liksom motionären utmaningar i att säkerställa kvaliteten i pedagogisk omsorg när krav på ägare och personal inte är så skarpa. Allt större verksamheter för pedagogisk omsorg skapas som mer liknar en förskola i omfattning. Det är av yttersta vikt att barn inom pedagogisk omsorg får likvärdiga förutsättningar som barn i förskolan.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Reservationer:

Johan Krogh och Miranda Ahlers till förmån för att instämma i motionens intentioner

Motionen inskickad av: Tomas Selin

Motionärens namn: Tomas Selin

Huddinge

Stockholms län

#604 NPF-lyft för förskola, skola och föreningsliv

Alla barn har rätt till ett gott och meningsfullt liv. Men alldeles för många barn får inte det stöd och de utmaningar de behöver. Framför allt barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar behöver möta en tillgänglig lärmiljö och kompetenta pedagoger. Tyvärr utgår fortfarande alldeles för stor del av svenskt skolväsende från att barn i lärsvårigheter i första hand ska ha individuella anpassningar eller gå i en särskild undervisningsgrupp, istället för att ha som grund att tillgängliggöra lärmiljöerna och undervisningen. För barn är det avgörande att deras behov upptäcks tidigt och att de möts av en miljö där de får utvecklas, och av pedagoger som kan förstå deras lärandeprocesser och vad som främjar dem. Att en språkstörning upptäcks tidigt är viktigt för att rätt stöd ska kunna sättas in och barn kunna utveckla sitt språk. På samma sätt är det viktigt att lärmiljöer är tillgängliga redan i förskolan men givetvis också i resten av skolväsendet. Att stärka grundkompetensen minskar behovet av individuella anpassningar och är en smart investering för att minska senare behov av stödsatser eller särskilda undervisningsgrupper, samtidigt är det en kompetens som kan minska konflikter och oroliga miljöer för barnen i förskola och skola. Att bättre förstå hur miljön påverkar barnen och att kunna identifiera triggers innebär också att lärare inte utsätts för samma stress i sitt yrke. Därför borde Centerpartiet verka för att Skolverket ska få ett uppdrag att genomföra ett NPF-lyft för förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning.

Även om kunskapen om neuropsykiatriska funktionsvariationer och om hur vi kan skapa inkluderande och tillgängliga lärmiljöer som främjar alla elevers lärande har ökat, så finns det fortfarande många barn som inte får rätt stöd i skolan eller får uppleva en meningsfull fritid. Riksförbundet Attention har rapporterat att en lägre andel barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar idrottar jämfört med barn utan neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. För dessa barn är idrotten särskilt viktig, liksom att få uppleva en meningsfull fritid och att få bygga kompisrelationer även utanför skolan. Med ökad kunskap om hur vi kan skapa inkluderande miljöer även i föreningslivet, och hur vi kan stötta barn med NPF så skulle fler kunna få uppleva en sådan meningsfull fritid. Därför borde Centerpartiet verka för att göra en satsning på kompetenshöjande insatser även i föreningslivet, ett så kallat NPF-lyft.

För att ge alla mer likvärdiga möjligheter till utbildning borde också en granskning göras av högre utbildning om hur inkluderande lärmiljöer de har och vad de kan göra för att stötta studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Därtill för Centerpartiet verka för att ställa högre krav på tillgängliga lärmiljöer även i högre utbildning.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** verka för ett uppdrag till Skolverket att genomföra ett NPF-lyft för förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning.
2. **att** verka för ett NPF-lyft för svenskt föreningsliv, med tillgänglig fortbildning för ledare och andra engagerade i idrottsföreningar och andra delar av föreningslivet.
3. **att** verka för att genom regleringsbrev till högre utbildning ställa krav på tillgängliga lärmiljöer även i högre utbildning.
4. **att** verka för en granskning av hur högskolor och universitet klarar sitt uppdrag mot studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Att skapa lärmiljöer som fungerar väl för elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer hjälper inte bara elever med diagnos. Dessa anpassningar i klassrummet ger större möjligheter för alla elever – även de utan diagnos – att stärka sin inläring. Det kan exempelvis handla om olika typer av inlärningsmiljöer i klassrummet, tydliga strukturer i undervisning och hur organisation i klassrummet ser ut.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Skola/Utbildning

Motionen inskickad av: Tomas Selin

Motionärens namn: Tomas Selin

Huddinge

Stockholms län

#615 Karriärreform för förskolan

Förskolan har fått en reviderad läroplan som tydliggör förskollärares ansvar, därtill har cheferna i förskolan sedan länge gått samma utbildning som rektorerna i grundskolan och gymnasiet, och har nu också fått titeln rektor. Samtidigt har Sverige en stor brist på förskollärare och en alltför stor del hoppar av innan de fullgjort utbildningen. I Stockholmsregionen är enbart 30 procent av de anställda i förskolan förskollärare. En del är så klart yrkets status, och att trots att förskolan formellt fick sitt namn förskola redan på 1970-talet så fortsätter många att se det som endast en dagbarnomsorgsverksamhet och kalla det för dagis. Då förskolan under decennier präglats av en otydlighet av vad som skiljer förskollärares och barnskötares uppdragsbeskrivningar så är det välkommet att förskollärares uppdrag förtydligats något i den reviderade läroplanen.

Trots det har förskollärare inte samma möjligheter som lärare i grund- och gymnasieskolan att göra karriär. För den som vill utvecklas handlar det om att lämna undervisningen och söka sig till tjänster som rektor eller biträdande.

För att låta förskolan bli en plats där varje barn får ny kunskap, utvecklas och upptäcka världen så måste förskollärare få utrymme att studera, dokumentera och forska på de lärande- och lekprocesser som förekommer i förskolan. Såna dokumentation och forskning kan ge grund andra lärare, barnskötare och annan personal kunskap och verktyg att stötta barns lärande och utveckling.

För att få fler att söka sig till yrket och fler att stanna kvar är det dags att införa en karriärreform som möjliggör för förskollärare att bli förste förskollärare, en reform som skulle möjliggöra att kunna leda kollegor i kompetensutveckling, leda utvecklingsarbete, eller andra arbetsuppgifter, samtidigt som förskollärarna kan stanna kvar i barngrupp. Att införa en sådan karriärtjänst skulle också skapa ett viktigt incitament för barnskötare att utbilda sig till förskollärare, och kunna ytterligare stärka professionen i svensk förskola.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** införa en karriärreform med förste förskollärare i förskolan.
2. **att** verka för statsbidrag till karriärtjänster i förskolan.
3. **att** verka för en utredning av hur verksamhetsnära forskning i förskolan kan få bättre förutsättningar.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en bra motion och håller till fullo med motionären. Dock är det redan i dag fullt möjligt för kommunen att söka och få statsbidrag för såväl förstelärare, försteförskollärare och förstefritidspedagoger. Reformen gäller med andra ord redan för alla dessa tre verksamheter. Däremot bör vi inom Centerpartiet diskutera om vi tycker att det är bra att statsbidragen fortsatt ska vara specificerade till just detta ändamål, eller om vi hellre ser att även dessa reformpengar bör ingå i ett generellt statsbidrag till förskola, skola och fritidsverksamhet.

Att öka och förbättra den verksamhetsnära forskningen i förskolan är både viktigt och önskvärt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. **Avslå att sats**
2. **Avslå att sats**
3. **Bifalla att sats**

Sociala frågor

Motionen inskickad av: Mattias Peterson

Motionärens namn: Mattias Peterson

Stockholms län

Medmotionärer:

Tony Haddad, Järfälla

Stefan Bergström, Sundbyberg

Pamela Salazar, Järfälla

#471 Omklassificera utsatta områden

Idag finns det enligt polisen 61 utsatta områden i Sverige. Mer än var tjugonde svensk, över 500 000 människor och 5,6% av Sveriges befolkning, bor just där. Ett utsatt område definieras, enligt polisen, av ett geografiskt avgränsat område som karaktäriseras av låg socioekonomisk status, parallella samhällsstrukturer och kriminalitet. Detta korrelerar starkt med bland annat dödliga skjutningar, den ökade oron och otryggheten inför lokalsamhället samt den sociala ordningen i just dessa områden.

I utsatta områden är individens möjligheter till självständighet, och därmed frihet, väsentligt begränsade. Dessutom är bidragsberoendet fyra gånger så stort som i Sverige i helhet. Detta i kombination med låg utbildningsnivå samt sämre språkkunskaper medför knappa förutsättningar för en god etablering och integrering i samhället. Istället är här trångboddhet vanligt förekommande samtidigt som alternativa samhällsstrukturer, också med religiös fundamentalism, växer vilket redan skapat strukturer som är helt frånkopplade rättsstaten.

Andelen unga som slutför sin gymnasieutbildning är markant lägre i socialt utsatta områden jämfört med elever från områden med bättre förutsättningar. Detta får graverande konsekvenser långsiktigt för alla dessa unga, men också för samhället i stort vilket spår på den redan befintliga djupa segregationen.

Ansvar för att lösa situationen faller idag i huvudsak på enskilda kommuner vilka många gånger gör ett mycket bra arbete med knappa resurser, och utan alla de verktyg som behövs för att lösa den växande problematiken, en problematik som också får konsekvenser långt över kommungränser. Det är statens ansvar att säkerställa att rättssamhället har tillräckliga resurser och här måste göras mycket mer, men kommunerna behöver också stöd för att klara sitt uppdrag att ge barn och ungdomar i utsatta områden bästa möjliga förutsättningar till en bra start i livet samt att det ska finnas arbete till dem som behöver det.

Det behövs en nationell strategi för att omvända utsatta områden till fungerande stadsdelar där alla som bor ges samma grundförutsättningar som andra. Den nationella strategin måste ta sikte på att avsevärt minska arbetslösheten i dessa områden, säkerställa en likvärdig skola där extra insatser måste göras för att stärka det svenska språket samt stärka tryggheten genom att både öka den polisiära närvaron, stärka rättsväsendet och öka insatserna mot den våldsbejakande kriminaliteten och extremismen.

Det behövs också ett tydligt mål att det senast år 2030 inte längre ska finnas några områden som definieras som utsatta. Allt annat är ett svek mot de över 500 000 svenskar som bor just i dessa områden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet ska verka för att det tas fram en nationell strategi för att omvandla och omklassificera utsatta områden till säkra och trygga stadsdelar senast 2030.
2. **att** Centerpartiet ska verka för att staten tar sitt ansvar och bidrar med resurser i detta arbete.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Segregation och avsaknad av en god integration är två anledningar till utanförskap, sämre möjligheter till ett bra liv utan fattigdom. Motionären lyfter viktiga frågor som vi instämmer i.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Sociala frågor

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#608 Villkor för hjälpmedel och assistans

Villkor och priser för hjälpmedel skiljer sig stort åt mellan regioner i Sverige. I vissa regioner (till exempel Jönköping) så är hjälpmedel gratis, både grundläggande och mer avancerade för att göra vardagen lättare för till exempel en gravt synskadad person. Medan i andra regioner (till exempel Örebro) så kostar även grundläggande hjälpmedel pengar.

Jag är fullt införstådd i att detta är en ekonomisk fråga. Men jag är minst lika införstådd i att detta också handlar om rättvisa. En viktig och grundläggande princip är att det inte ska kosta extra att ha en funktionsnedsättning.

Att regioner och kommuner själva styr över kostnaden gör ju att detta blir en budgetfråga och där av den stora ojämlikheten. När det gäller sjukvård så sätter också regionerna sina egna avgifter, men där är det ändå rätt lika över hela Sverige. Så det går att ha ett relativt jämnt och rättvist system även om man sätter sina egna avgifter.

Sedan är också hjälpmedel, ledsagning och färdtjänst kopplat till personens folkbokföringsadress, inte direkt till personen i fråga. Så om man flyttar från en region till en annan, då blir man av med sina hjälpmedel och sin assistans. Är det rimligt att när man flyttar till en ny ort att bli av med allt och först när man är skriven i den nya orten får börja söka den assistans man behöver? Politiker får inte försvåra flytt mellan regioner på detta sätt. Mellan vissa kommuner och regioner får man dock behålla hjälpmedel.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet verkar för ett rättvist system gällande avgifter på hjälpmedel.
2. **att** Centerpartiet verkar för att ledsagning, färdtjänst och annan assistans vid flytt ska fortsätta att gälla tills nya beslut är fattade i den nya kommunen / regionen.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att funktionsrätten och rätten till hjälpmedel är jämlik runt om i landet. Att arbeta fram nationella riktlinjer och en nationell prismodell kan därför vara en god idé. Det är även viktigt att säkerställa en sömlös

övergång vad gäller insatser för den enskilde vid en eventuell flytt till annan kommun.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Vård och omsorg

Åtgärder för att förmildra effekterna vid läkemedelsbrist av ett läkemedel

2019 har varit något av ett rekordår vad gäller restnoteringar av läkemedel. Vad orsakerna beror på är svårt att slå fast. Men två större omställningar har i närtid hänt som påverkat de svenska läkemedelsbolagens tillgång och tillverkning av läkemedel.

1. Implementeringen av False Medicines Directive (FMD) inom EU den 9 februari 2019, Implementeringen var mer komplex än vad de flesta läkemedelsbolag planerat för. Implementeringen orsakade störningar i lagerhållning med restnoteringar som följde. Denna störning är idag i princip över.
2. Brexit har gjort att många företag skyndsamt flyttar ut sin tillverkning från U.K. En tillverkningsflytt av ett läkemedel tar i snitt 4,5 år. Det finns risk att Brexit kommer påverka tillgång till läkemedel under en längre tid.

I skrivande stund begränsar Coronautbrottet tillverkning i stort i vissa provinser i Kina. Kina håller idag en position i tillverkning av aktiva farmaceutiska ingredienser och intermediära kemiska substanser för läkemedelstillverkning liknande ett globalt monopol. I de redan kontrollerade regionerna Hubei och Zhejiang finns mer än 100 tillverkningsställen för sådana substanser. Detta vittnar om att begränsningar och störningar i läkemedelstillverkning och lagerhållning av läkemedel är något som svenska marknaden i framtiden måste vara beredd på att klara av bästa möjliga mån. Ett sätt att förmildra påverkan av en läkemedelsrest är att i god tid kommunicera en restnotering till konkurrerande bolag, så att det konkurrerande bolaget i sin tur kan bygga sitt lager för en liknande medicin eller mediciner med samma aktiva substans för att klara vårdens efterfrågan. Alternativt skulle Läkemedelsverket kunna ge denna information. Tidpunkten för när en sådan information ges till ett konkurrerande bolag är väldigt viktig.

I dagsläget råder det delade meningar om vad som är tillåtet att kommunicera mellan bolag. Sådan information är väldigt känslig och inte självklart hur man ska hantera. Läkemedelsbolag hanterar frågan om information till andra bolag på olika sätt. En vanlig tolkning är att information om lagerhållning för läkemedel inte får kommuniceras till andra bolag p.g.a. lagar och bestämmelser gällande konkurrens och kartellbildning. Medan andra bolag kommunicerar informationen med hänvisning till patientens liv och hälsa.

Vi föreslår:

Att verka för en utredning för att klargöra vad som är tillåtet och vad som är krav enligt lag gällande information till andra läkemedelsbolag vid en restsituation av läkemedel. Samt att detta klargörande tydligt kommuniceras till läkemedelsbolagen och läkemedelsbolagens branschorganisation LIF.

Att verka för att restsituationer av läkemedel som utgör fara för liv eller hälsa ska kommuniceras i så god tid som möjligt till andra läkemedelsbolag som i sitt sortiment har ett läkemedel som kan ersätta eller delvis ersätta det läkemedel vars tillgång är hotat.

Adrian Brunkhorst, Christine Lorne, Ulrika Schelwander

.....

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen vill börja med att tacka för en minst sagt angelägen motion. Läkemedelsverket rapporterade i början av januari att antalet inkomna anmälningar om restnoterade läkemedel under 2019 uppgick till 982 st, en ökning med 36% jämfört med 2018. Ökningen av restnoteringar är oroande, framförallt när restnoteringar uppstår för läkemedel som används av många individer, som fyller en livsviktigt eller livsavgörande funktion och/eller när restnoteringen pågår under en längre tid.

Den problematik som motionärerna lyfter rörande de juridiska tvetydigheterna kring restnoterade läkemedel är en svår balansgång. Att Läkemedelsverket varken har tillgång till eller får delge viss information till ett läkemedelsföretags konkurrenter med hänvisning till exempelvis affärssekretess är inte rimligt. Förvisso finns det ett intresse i att försvara affärssekretessen för att skydda enskilda företag eller branscher, men i förhållande till de samhälleliga konsekvenser som en bibehållen affärssekretess i värsta fall kan tänkas få menar distriktsstyrelsen att samhällets vinster måste prioriteras. Läkemedelsverket måste kunna ges utökade möjligheter att kommunicera mellan olika läkemedelsföretag när en restsituation uppstår för ett visst läkemedel så att andra läkemedelsföretag kan, precis som motionären anför, bygga upp lager för likvärdiga läkemedel så att konsekvenserna av en restnoteringen kan undvikas, eller åtminstone mildras.

I slutet av januari i år avlade Läkemedelsverket en delrapportering till regeringen om ett uppdrag om hur samverkan mellan aktörer, offentliga som privata, kan stärkas för att mildra effekterna av restnoteringar för framförallt kritiska läkemedel. En andra delrapport, inom ramen för samma regeringsuppdrag, om just informationsspridning väntas till sommaren. Oavsett den delrapportens slutsatser är det distriktsstyrelsens mening att Läkemedelsverket bör ges befogenheten att sprida information för något så samhällsviktigt som restnoteringar i läkemedelsförsörjningen.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Magnus Eriksson

Motionärens namn: Magnus Eriksson

Stockholm

Stockholms stad/Stocholms län

Medmotionärer:

Styrgruppen för Regionala Seniornätverket Stockholms stad och län

Kent Ivarsson,

Thomas Wihlman,

Göran Råsmar,

Christina Linderholm,

Karin Halldin,

Eva-Britt Sandlund,

Bengt Ericsson,

Magnus Eriksson,

#15 Trygg sjukvård präglad av kontinuitet, kvalitet och personligt bemötande.

Flertalet utredningar de senaste åren har slagit fast att den stora svagheten i dagens sjukvård är dålig kontinuitet samt undermålig läkarvård i patienternas hem och på äldreboenden. Samtidigt är det ständiga rapporter om oacceptabla överbeläggningar, köer inom flertalet specialiteter, på akutmottagningar och inte minst bemanningssvårigheter inom många personalkategorier. Inom få områden är detta så påtagligt som inom svensk primärvård med ett underskott av uppskattningsvis 3000 specialister inom allmänmedicin, allmänläkare, vilket fått till följd att det växt upp en marknad med stafettläkare med bristande kontinuitet som följd.

Sverige är i detta sammanhang unikt. Få länder och inget i Europa har så få allmänläkare per capita som Sverige. Inte minst våra grannländer har nästan dubbelt så många allmänläkare per invånare och där utgör de basen för kontinuitet, kvalitet, hemsjukvård och trygghet inom sjukvården. Upprepade undersökningar har visat att väl fungerande primärvård är kostnadseffektiv, avlastar akutmottagningar och övriga specialiteter. Det är även en förutsättning för väl fungerande hemsjukvård åt äldre och multisjuka där hembesök av läkare utgör en viktig del.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet mycket mer målmedvetet prioriterar en utbyggnad av primärvården
2. **att** man prioriterar utbildningen av specialister i allmänmedicin
3. **att** man prioriterar utbildningen av specialister i allmänmedicin
4. **att** vi prioriterar listning hos "personlig husläkare" och genom ekonomisk stimulans tillser att "husläkarna" kvarstannar på samma vårdcentral. Detta motverkar kraftigt värdet av stafettläkare
5. **att** Centerpartiet utreder möjlighet att man för att rekrytera allmänläkare till glesbygd inte bara tillser att de får resurser för att vara välbemannade utan överväger att läkare som rekryteras till glesbygd successivt kan få en avskrivning av studielån under 3-7 år
6. **att** Centerpartiet utreder och verkar för en sammanhållen digital plattform för sjukvården generellt med tillgång för såväl sjukvårdspersonal som patienter med olika behörighet.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionärerna visar genom sina förslag en riktning för en utveckling av primärvården som navet i sjukvården. Distriktsstyrelsen ser förslagen som en bekräftelse på det arbete som pågår i regionen och som Centerpartiet stödjer.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Magnus Eriksson

Motionärens namn: Magnus Eriksson

Stockholm

Stockholms stad/Stocholms län

Medmotionärer:

Styrgruppen för Regionala Seniornätverket Stockholms stad och län

Kent Ivarsson,

Thomas Wihlman,

Göran Råsmar,

Christina Linderholm,

Karin Halldin,

Eva-Britt Sandlund,

Bengt Ericsson,

Magnus Eriksson,

#16 Satsa på en välfungerande sjukvård med Primärvården som bas

Det stora problemet inom hälso-och sjukvården är idag bristen på kontinuitet bland läkare, vilket bidrar till sämre behandlingsresultat, försvårad kommunikation och otrygghet. Detta är inte minst uppenbart hos äldre som i högre grad drabbas av sjukdomar som kräver sjukvårdens insatser. Centerpartiet har i sitt vårdpolitiska program fast rätten till "fast läkare" och att basen för detta skall vara en fungerande primärvård.

Primärvårdens vårdcentraler ska vara lätt tillgängliga för såväl rådgivning, akuta och planerade besök, insatser på äldreboenden samt inte minst hembesök när det behövs. De ska arbeta aktivt för att patienterna ska vara delaktiga i de beslut som fattas och därmed kunna ta större eget ansvar i de beslut som fattas.

Sjukvården skall skyndsamt utveckla digitala möjligheter för kommunikation mellan olika vårdgivare och patienter samt tillförsäkra dem tillgång till sina journaluppgifter.

Samordningen, samarbetet mellan olika vårdgivare, inte minst mellan primärvård, sjukhus och specialistvård samt äldreomsorg, måste stärkas. Centerpartiet vill se tydliga krav på långsiktiga lösningar avseende koordination och prioriteringar. Kommunerna måste tillse att regionerna tillhandahåller de läkarinsatser man förbundit sig till, inte minst inom äldreomsorg och hemsjukvård.

Det krävs en utveckling av arbetssätt som utgår från patienten och dess närstående. Stor kraft ska läggas på att en fungerande rehabilitering för att motverka onödig funktionsnedsättning. Detta kommer tillsammans med en kraftigt förstärkt förebyggande hälsovård att minska trycket på sjukvården.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** vi ska intensifiera arbetet med en utbyggd primärvård med fasta allmänspecialiserade läkare och teamarbete tillsammans med övriga vårdprofessioner.
2. **att** det måste skapas förutsättningar för att minska vårdköerna genom bättre samverkan med vårdaktörer såväl inom sjukvården som med kommuner, försäkringskassa.
3. **att** samverkan och ansvar mellan kommuner och regioner görs tydligt med klara riktlinjer om uppföljning och påföljder när det inte fungerar.
4. **att** attraktionen till alla vårdyrken måste ökas. Bemanningsproblem får inte vara en orsak till dålig tillgänglighet, bristande kontinuitet och köer.
5. **att** det ska tas riksövergripande initiativ till att skapa gemensamma digitala lösningar inom vården för att effektivisera arbetet och informationsöverföring såväl inom sjukvården som med patienterna.
6. **att** det görs läkemedelsgenomgångar varje år för personer 75+ för att undvika felmedicinering.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen stödjer motionen med hänvisning till det arbete som görs i regionen och på riks. Samarbetet region och kommun har blivit förstärkt under pandemin, att bibehålla det även efter pandemin är hög prio. Arbetsmiljö och arbetsgivarnas arbete med attraktiva arbetsplatser är en högaktuell C-fråga.

Det görs redan enkel genomgång vid besök i vården för +75 åringar, fördjupad genomgång när det behövs och som då är årlig.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Magnus Eriksson

Motionärens namn: Magnus Eriksson

Stockholm

Stockholms stad/Stocholms län

Medmotionärer:

Bengt Ericsson

#20 Utred Norrtäljemodellen för bättre samverkan kommun och landsting.

Ingenting är fullständigt och om än vi har en i många avseende bra välfärd med fungerande sjukvård och kommunal omsorg så finns det allvarliga brister som kräver bättre samverkan mellan kommun och regioner. Idag inte minst i samband med Corona-epidemin höjs många röster för förändring. Ofta påtalas bristande funktion inom regionernas och kommunernas organisationer till förmån för att man förordar ett förstatligande. Vår uppfattning är att Norrtäljemodellen, Tiohundra, kan vara en lösning på framtidens vård och omsorg med mottot "Ingen ska hamna mellan stolarna".

Norrtäljemodellen har visat prov på att utveckla hälso-, sjukvård och omsorg inte minst för de äldre genom att skapa nya lösningar över traditionella gränser samt att färre människor hamnar i en situation av stort vårdbehov genom preventiva åtgärder. Dagens situation ställer krav på att förhålla sig till de olika lagstiftningar som styr verksamheterna, hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen. Det är viktigt att överbrygga kommunikationshinder som kan uppstå till följd av de olika lagstiftningarna, för att åstadkomma den bästa vården för personer med samsjuklighet. Till följd av olika journalsystem så kan personalen i sjukvården (sjukhus, primärvård etc) inte läsa viktig info som genereras i omsorgen (tex på ett SÄBO) och vise versa. Detta leder till frustration, merarbete och patientsäkerhets brister.

Vård och omsorg måste vara av god kvalitet, ha en hög tillgänglighet som ger förutsättningar för ett innovativt samarbete vilket i sin tur ger samordningsvinster. Alla inser att det är två skilda världar som ska jobba tillsammans. Två skilda logiker. Olika lagar. Kanske med vattentäta skott emellan. Olika skattesatser i kommuner och regioner. Men detta har man löst inom ramen för Norrtäljemodellen som varit verksam sedan år 2006. Deras devis lyder: "Ingen ska hamna mellan stolarna". Med det menas "Mellan kommunens ansvar och regionens ansvar". I detta projekt som nu pågått i 14 år har Norrtälje kommun och Region Stockholm samverkat genom att lokalt för Norrtälje slå samman sina resurser i ett gemensamt projekt kallat Tiohundra. Inom denna modell har man nu gemensamma resurser, organisation och verksamhetsledning som omfattar sjukvård och kommunal omsorg. Det finns därmed en ansvarig ledning för såväl ekonomi, personal som verksamhetens utformning. Här finns inga gränser mellan vård av sjuka på sjukhuset eller vård, stöd, omsorg av äldre i hemmet eller på särskilda boenden. Under den period som

projektet pågått har man visat en oerhörd effektivitet att smidigt kunna överföra patienter, människor mellan olika vård- och omsorgsformer utan konflikter mellan olika myndigheter. Man har även på ett helt unikt sätt kunnat optimera personalbemanning där behovet varit störst. Effekterna av detta har varit oerhört positivt vilket visat sig inte minst nu i Coronatider.

Norrtäljemodellens gränsöverskridande arbete har lyfts fram av Socialdepartementet som en förebild att ta efter för övriga kommuner och regioner.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet tar initiativ till att utvärdera Norrtäljemodellen som en möjlighet till ökad effektivitet generellt inom regionals vård och kommunal omsorg samt ge sitt stöd till utveckling av detta arbetssätt över hela landet.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Norrtäljemodellen är ett exempel på ett positivt och bra sätt att organisera sjukvård och omsorg i ett geografiskt område med relativt enkla huvudmannaskapsrelationer. Det är en modell som sätter patienten i centrum där gränserna mellan kommun och region suddas ut men det finns stora svårigheter att hitta samma fördelar i den exakta organisationsformen i andra områden. Däremot att t de goda erfarenheterna och ta med dem i utvecklingen av samarbetet mellan olika huvudmän med patienten i centrum.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Karin Halldin

Motionärens namn: Karin Halldin

Södertälje

Stockholms län

Medmotionärer:

Kent Ivarsson,

Thomas Wihlman,

Göran Råsmar,

Christina Linderholm

Eva-Britt Sandlund

Bengt Ericsson,

Magnus Eriksson,

#27 Motion om God Äldreomsorg

Äldreomsorg omfattar primärt hemtjänst och särskilt boende. Det senaste året med påfrestningar i form av corona visar behovet av ökad kvalitet inom dessa omsorgsformer t.ex i form av förstärkt bemanning, flera fasta tjänster, kompetenshöjning för personalen, tydligt ledarskap samt bättre beredskap. En god arbetsmiljö med heltidstjänster och bra arbetsscheman behövs också för att underlätta rekrytering av personal.

Det ska vara enkelt för den som har behov av omsorg att söka den hjälp som behövs. Nödvändiga insatser skall ges för ett värdigt liv där inte minst behovet av social stimulans skall uppmärksammas. Inriktningen skall samtidigt vara aktivt stöd/hjälp och rehabilitering för att uppmuntra och utnyttja den sökandes egna resurser och möjligheter.. Antalet personal som besöker en person med hemtjänst skall vara så få som möjligt för att öka tryggheten och kontinuiteten.

Eftersom många idag som bor på särskilda boenden ofta är väldigt sjuka med flera diagnoser behövs tydligare riktlinjer avseende hur avancerad hälso- och sjukvård boendet ska klara. Tillgång till sjukrum på varje äldreboende bör övervägas där dropp och syrgas kan erbjudas. Läkemedelsgenomgångar i förebyggande syfte skall ske flera gånger per år. Giftna och sammanboende skall inte mot sin vilja splittras när vård och omsorgsbehovet ökar utan ges möjlighet att bo tillsammans.

Anhöriga behöver stöd och tillgång till rådgivning men även tillgång till avlastning. Digitaliserade journaler som anhöriga kan ta del av bör övervägas.

Stockholm den 16 februari 2021

Styrgruppen för Centerpartiets Seniornätverk för Stockholms stad och län

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** skapa resurser så att kvaliteten inom äldreomsorgen förstärks inom olika områden inte minst när det gäller geriatrisk kompetens
2. **att** lägst undersköterskeutbildning inom särskilda boenden och lägst vårdbiträdesutbildning inom hemtjänst ska krävas för en fast anställning inom dessa områden.
3. **att** skapa möjligheter för redan anställd personal till kompletterande utbildning inom yrket men även i svenska språket om behov föreligger.
4. **att** tydliga riktlinjer och ansvarsfördelning inom omsorgssektorn tas fram
5. **att** den primära inriktningen av insatser inom hemtjänsten skall vara stöd och rehabilitering för att uppmuntra och utnyttja de sökandes egna resurser
6. **att** det skall finnas fasta sjuksköterskor knutna till särskilda boenden liksom tillgång till fasta läkare för de boende
7. **att** det inom hemsjukvården skall finnas tillgång till fasta läkare med tid för planerade och akuta bedömningar i hemmet
8. **att** digitaliseringen utvecklas med tillgång till internet/bredband för de boende
9. **att** stödet till anhöriga utvecklas med ökad tillgång till rådgivning och avlastning samt tillgång till anhörigkonsulent

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen anser att motionären lyfter många viktiga frågor som rör äldreården. Den globala pandemin har också visat på enorma brister i hur vi organiserar och finansierar äldreomsorgen. Redan idag har vi stor kompetensbrist, både när kommer till antal händer och fötter men också kompetensen för medarbetare i den sektorn. Centerpartiet har föreslagit medel för en undersköterskelyft men också tillfört historiska belopp till den kommunala och regionala sektorn. Medel som både är riktade men också generella medel som kommer att tillföras till äldreomsorgen och tillhörande verksamheter. Vi kommer att bevaka detta.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Karin Halldin

Motionärens namn: Karin Halldin

Södertälje

Stockholms län

Medmotionärer:

Kent Ivarsson,

Thomas Wihlman,

Göran Råsmar,

Christina Linderholm,

Eva-Britt Sandlund,

Bengt Ericsson,

Magnus Eriksson,

#29 Valfärdsteknik berör även äldre

Den digitala utvecklingen har fått en snabb skjuts framåt under den senaste pandemin. Näthandel har ökat och många möten sker digitalt. Möjligheten att bo kvar hemman, när olika kroppsfunktioner sviktar underlättas av olika digitala kommunikationslösningar. Digitaliseringen leder bl.a. till att viss hälso- och sjukvård samt äldreomsorg kan skötas på distans men även till minskat resande för individer samt besparingar och effektiviseringar för regioner och kommuner. Det blir viktigt och nödvändigt att dra nytta av den nya tekniken för att samhället ekonomiskt och personalmässigt ska klara ett ökat behov av vård och omsorg.

Många människor, inte minst inom äldregruppen, står fortfarande utanför när det gäller utvecklingen av den nya tekniken och tycker det är komplicerat att sätta sig in i de olika möjligheter som står till buds. Utvecklingen går snabbt och människor blir mer och mer beroende av den digitala tekniken i sin vardag. Det är viktigt med riktade statliga satsningar för utbildning och information om vilket utbud som finns samt hur den nya tekniken kan användas. När ny teknik ska införas t.ex inom hemtjänst eller särskilt boende är det viktigt att alltid utgå från individens behov. Det måste ske i samförstånd och inte kännas som något påtvingat.

Södertälje den 16 februari 2021

Styrgruppen för Centerpartiets Seniornätverk för Stockholms stad och län

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** kommunerna genom statliga bidrag ska kunna ge biblioteken eller andra organisationer ett uppdrag att lokalt bistå äldre i basal internetkunskap

2. **att** kommunerna ska stimuleras till att engagera ungdomar som it-coacher för äldre
3. **att** äldrerepresentanter alltid ges möjlighet att delta i referens- och projektgrupper vid utveckling av IT-användarvänliga lösningar som berör denna målgrupp
4. **att** det alltid ska ges möjlighet till personlig kontakt t.ex. via telefon med vårdcentraler och offentliga inrättningar
5. **att** det vid införandet av digitala hjälpmedel inom vård och omsorg alltid måste ske i samförstånd med vårdtagaren
6. **att** man utreder och verkar för möjligheten till nationella lösningar när det gäller den nya tekniken inom vård och omsorg

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären pekar på viktiga frågor för att minska klyftor mellan lika patientgrupper och göra samhällsservice tillgänglig för alla. Sista att satsen har extra stora utmaningar men ändå viktigt att arbeta med.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Johan Krogh

Motionärens namn: Johan Krogh

Nacka

Stockholms län

#155 Motion om att konkurrensutsätta fler akutsjukhus

Vårddebatten har under början av året var mer intensiv än på länge. Debatten har flertalet olika ingångar varav en har handlat om varslen på akutsjukhusen. Anledningen till varslen är i grund och botten en omställning av vården där resurser flyttas från akutsjukhusen till primärvården för en mer nära vård och tillgänglig vård. Akutsjukhusen och dess ledningar har misslyckats med att ställa om en akutsjukvård som ska behandla fler patienter, detta trots att omställningsavtal funnits vars syfte har varit att underlätta omställningen.

I grund och botten är vården i Stockholmsregionen en vård som håller absolut högsta klass jämfört med övriga världen. Det ska vi vara stolta över men innebär för den sakens skull inte att det inte kan bli bättre. Mer lokalt sticker St Görans ut som det sjukhus som på många sätt lyckas bättre än övriga sjukhus. De har nöjdast patienter, nöjdast personal och är numera det akutsjukhus i Stockholmsregionen som tar emot allra flest patienter.

Det som skiljer St Görans från andra sjukhus är att verksamheten drivs av en privat aktör. Det innebär att verksamheten är upphandlad och den aktör som visade att de kunde utföra vården på bästa sätt vann kontraktet. Inget annat akutsjukhus i Stockholmsregionen har konkurrensutsatts samtidigt som det av någon anledning också är dessa sjukhus som har problem med både ekonomi och öppna vårdplatser.

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för att konkurrensutsätta Danderyds sjukhus. Det är ett ställningstagande som bör gälla även övriga akutsjukhus. Vill vi på allvar ha en sjukvård i absolut högsta klass måste vi våga låta olika aktörer tävla i konkurrens om vem som kan leverera den bästa vården. Som Centerpartister tror vi på att den aktör som kan erbjuda den bästa kvalitén också ska vara den som levererar våra välfärdstjänster. Därför bör Centerpartiet aktivt verka för att konkurrensutsätta driften av akutsjukhusen i Region Stockholm. Det skulle ge mer vård för skattepengarna.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet aktivt verkar för att konkurrensutsätta fler akutsjukhus i Stockholmsregionen.

Distriktsstyrelsens yttrande:

En välskriven motion i god Centeranda inom ett synnerligen viktigt och aktuellt samhällsavsnitt. Centerpartiet ska fortsätta aktivt verka för att konkurrensutsätta driften vid ett eller flera av akutsjukhusen i Region Stockholm. Mer vård för skattepengarna är bra för medborgarna och förbättrar med säkerhet även arbetsmiljön för vårdpersonalen.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Reservation:

Tage Gripenstam till förmån för att instämma i motionens intentioner.

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Johanna Mäkinen

Motionärens namn: Johanna Mäkinen

Botkyrka

Stockholms län

Medmotionärer:

Namir Shamany

#169 Tandhälsa

Tandhälsa och munhälsa är direkt relaterat till hjärt och kärlsjukdomar. Socioekonomiska skäl

Allas lika värde

Därför vill vi

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att tandhälsa ska ha ett eget högkostnadskydd för grundläggande tandvård

Distriktsstyrelsens yttrande:

En viktigt fråga som är utredd och nya regler beräknas införas och träda i kraft 2025.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Axel Östlund

Motionärens namn: Axel Östlund

Solna

Stockholms län

#368 Motion om ytterligare behandlingsmetod vid Autismcenter Små Barn

Kunskapen och diagnostisering om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) har gjort successiva framsteg på senare år. NPF är en medfödd funktionsnedsättning och går inte över. I det perspektivet finns det ingen behandling som medicinskt botar eller läker problematiken. För en del finns en viss utsträckning av läkemedel med inriktning på att mildra vissa symptom. Men i allra högsta utsträckning består välfärdssystemets insatser av praktisk rådgivning och utbildning samt i vissa fall applicerad Kognitiv Beteende Terapi (KBT).

Tidiga insatser bedöms som viktiga, även avgörande, för individens möjligheter till självständighet och livskvalitet längre fram i livet. Primärvårdens behandling för barn med Autism Spectrum Disorder (ASD) utförs i regional regi i form av såkallad Habilitering. I vissa fall kan detta eventuellt tillhandahållas av lokal BUP, för t.ex. Stockholmsregionen är det Autismcenter Små Barn som ansvarar för habiliteringen. Sedan 2019 har Region Stockholm tagit beslut om att ej upphandla privata utförare av habiliteringstjänster och endast genomföra dessa i egen regi.

Den behandling som erbjuds består av tre former huvudsakligen inriktad mot föräldrar och personal i förskola. Dessa tre är: öppna föreläsningar – vilket innebär kortare föreläsningar vid enskilda tillfällen på utvalda teman; Individuella Insatser – ett program där en särskild färdighet väljs ut och i ca 2 – 3 månader, ca en gång var eller varannan vecka, handleds föräldrar i särskild KBT teknik för att träna barnet i färdigheten; Mångsidig Intensiv Inläring – under 1 – 3 år upp till att barnet börjar i förskoleklass kan barn med särskilda svårigheter antas till programmet där föräldrar och förskola dedikerar sig till att träna varierande färdigheter genom övningar grundade i KBT.

Ingen annan typ av behandling ges och vården i sig utför ingen behandling direkt mot vårdtagaren utan denna är helt överlämnad till familj och personal i förskola/skola. När regionen beslutade att återta all behandling i egen regi gjorde man det med motiveringen att regionen kan i egen regi ge fler patienter vård för samma pengar. Beräkningen byggde dock på Habiliteringens samlade behandlingsformer och jämför ej samma enskilda behandling mellan olika utförare.

KBT-behandlingen, inom habiliteringen utförd under beskrivningen IBT (Intensiv Beteende Träning) och i vissa fall TBA (Tillämpad Beteende Analys) samt vissa andra variationer av mer eller mindre samma format, bygger på repeterande övningar där barnet ombes utföra

uppgifter mot belöning. Till en början är dessa ytterst enkla för att sedan byggas på till svårare uppgifter. En av de viktigaste eftertraktade resultaten är att lära barnet imitera annat beteende och att nyttja sina egna upplevelser av behov för att interagera med omgivningen.

Att vården i praktiken har lämnat över hela ansvaret för vårdgivning på medborgarna liksom annan offentlig förvaltning (i synnerhet skola och förskola) bör ej anses som en fulländad och optimal lösning. Nödvändiga förändringar för en bättre organisation och framförallt förbättrade resultat för patienterna är omfattande och kräver ytterligare forskning. Tillsvidare bör dock regionen kunna tillhandahålla i enkelhet en bättre tjänst till de barn med störst behov genom att nyttja de frigjorda resurserna från ovan beskrivna omorganisation till att ge mer direkt stöd till patienten.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

- **Att** tillse att utöka verksamheten vid Autismcenter för små barn med särskilda träningstimmar mellan personal vid centret och patienter som ytterligare behandlingsmetod utöver befintliga.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Styrelsen ställer sig inte bakom en styrning mot enskild behandlingsmetod utan övessyn och utredning och anser frågan främst för professionen att avgöra. Vi vill dock poängtera att vården ständigt skall uppdateras enligt evidens och beprövad kunskap för att uppnå bästa resultat för enskild individ.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#382 Kostnadsbesparingar och effektiviseringar inom vården genom IT och ändrad incitamentsstruktur

Ett kort läkarbesök på vårdcentral genererar ofta besök till laboratorier, röntgenavdelningar, hjärtspecialister, mm. Slussas du vidare till specialist, övertar denna medicinsansvaret och beställer nya prover och undersökningar. Olika labb och röntgenavdelningar för en och samma patient. Administrationen kring ett läkarbesök är omfattande och tex journaler från specialister skrivs ibland om och läggs in manuellt, då språk eller innehåll inte anses passa in.

Dagens arbetssätt är kostnadsdrivande, gammaldags, medför risker för fel, och ger patienten onödig oro. Dagens system drivs av att journalsystemen är olika, men också av en incitamentsstruktur som premierar onödigt många nya provtagningar och undersökningar efter remiss till specialist.

Det finns redan idag teknik för taligenkänning, digital diktering och journalprogram. Det råder enighet kring frågan om ett gemensamt journalsystem med bibehållen sekretess. En ny ersättningsmodell med annan incitamentsstruktur skulle påskynda arbetet. Tid och pengar skulle användas där de behövs. Centerpartiet kan se till att det genomförs.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** prioritera effektivare arbetssätt genom ny teknik för att förändra och underlätta för läkare/specialister/avdelningar/sjukhus som ger patienten vård.
2. **att** med ekonomiska incitament påskynda genomförande av dessa arbetssätt.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären väcker väl kända frågeställningar. En stor del av utvecklingsarbetet inom t.ex. Stockholmsregionen handlar om användningen av IT och det leder till ständigt nya metoder i enlighet med motionärens intentioner. När det gäller incitament är det svårt att se hur det skulle kunna utformas och användas för detta.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#394 BMI – förlegat system? Drabbar kvinnor med stora kroppar

Vård idag stänger dig ute som har ett BMI över 30. Det är för stora risker är svaret. Trots att det sägs på 1177 att det ger en signifikant ökad risk att få sjukdomar som diabetes, högt blodtryck, hjärt-kärlsjukdom, sömnstörningar, ofrivillig barnlöshet och belastningsskador om du har "övervikt". Det finns flera problem i det här.

Säg att du har övervikt enligt BMI-systemet, skickas hem utan vård, endast råden motionera och använd diet. Finns en problematik kan det vara så mycket mer. Inom familjen, tröståtan med behov av stödsamtal eller sjukdom. Läkare måste ta ett helhetsgrepp på situationen. Vad är det som ger övervikt? Handlingsplan på det.

Du sägs ha övervikt enligt BMI-systemet, överviktskirurgi kan vara lämpligt för dig... Idag är det så vanligt att till och med tillbaka operation av denna funktionsnedsättning är vanlig. Dvs det var inte övervikten som var problemet, det var en sjukdom. T ex lipödem. Kostnad av det?

BMI-system som visar övervikt trots att själva övervikten ligger på ett ben vid lymfödem eller två ben när det gäller lipödem. Du får gå hem och gå ned i vikt först är det kvinnor får höra. För det är mest kvinnor. Att gå ned i vikt dvs ta bort ödem som sitter i kroppen är omöjligt. Det kan opereras bort. Erbjud det så patienten kan få tillbaka sitt liv och möjlighet till motion, arbete och familjeliv. Men fram för allt, använd inte BMI regel när det helt enkelt inte går.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** BMI som bedömningssystem inom vården ska ses över och ge läkare alternativ i de fall där det inte går att använda
2. **att** i de fall där BMI stänger ute patienter från vård, inte patienten skickas hem utan får en handlingsplan för återgång till ett värdigt liv och ges möjlighet till motion och arbete med operation först om det behövs

Distriktsstyrelsens yttrande:

Sättet att använda BMI i sjukvården ger inte alltid en rättvis bild. Det är viktigt att varje patient får en bedömning och hjälp baserat på sin situation och sjukdomsbild.

Det är viktigt att skilja på lipödem och övervikt, där en person kan ha lipödem på vissa delar av kroppen och vara underviktig på andra. Vad gäller övervikt finns det mycket för samhället och vården att arbeta vidare med och dessa frågor är högt prioriterade av Centerpartiet i regionen.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#398 Låt husläkaren få ta beslut om vård av patient

Fastställs diagnos av husläkare behöver inte det betyda att vård erbjuds till den som behöver. Remisser kan skickas till specialister som nekar. Alternativt verksamhetschef som säger nej. Läkare har inget att säga till om. Inte ens ny medicinsk bedömning kan ges om verksamhetschef stoppar. Stuprör existerar.

Hälso- och sjukvårdslagen anger att målen med svensk hälso- och sjukvård är en god hälsa och vård på lika villkor. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. När det här inte sker, vem kan då driva frågan? Jo en Centerpartistisk politik vars grund anges i ovan skriva text tillsammans med den läkare som är utsedd att vara ansvarig husläkare.

Multisjuka patienter tar för lång tid och anses inte lönsamma. De slussas runt bland specialister för att till slut inte få den vård de behöver. Ibland stängs ute helt. Beror det här på ersättningssystemet? Ja då måste vi se över det. Det ska inte vara läkarens primära ansvar att fundera på vilken patient som ska få vård.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** primärvårdsläkaren ska stödjas i sina beslut och få ha ett helhetsansvar för att god och rätt vård på lika villkor ska ges till varje patient.
2. **att** ersättningsmodellen till vårdcentraler ses över så att patienter som kräver mer uppmärksamhet, multisjuka eller med sällsynta diagnoser, inte stängs ute.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Detta är en komplicerad fråga om hur ansvarsfrågorna ska fördelas på t.ex. en vårdcentral eller en specialistavdelning. Tveksamt om det är en politisk lösning som kommer åt problemet utöver lagstiftning och regelverk. När det gäller frågan om ersättningar så har vi i Stockholmsregionen redan en sådan lösning, en modell som ger utökad ersättning för komplexa och multisjuka diagnoser.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#399 Region – ett paraply?

Inom patientrörelsen och funktionsrättsförbunden har det länge funnits kunskap om ojämlikheten av vård inom Sverige. Det som erbjuds i en del, ges inte tillgång till i annat när det gäller hälso- och sjukvård. Behandlingar, medicin och hjälpmedel. I och med den senaste pandemi som drabbade världen så inser fler att det håller inte med det system som vi är ensamma om i världen – 21 självstyrande regioner.

Det finns inte sjukhus, universitetssjukhus med forskning, läkarutbildning, informationsdatabaser, specifika utrustningar m m i varje region. Varför ska det ens finnas? Med det behövs för de patienter som kräver mer än ta hand om brutna ben eller infektioner.

Så en central funktion för databaser, 1177, upphandling internt och externt samt inom landet och inom EU, utbildning, informationsplattform för kunskap inom specifika sjukdomar, möjligheter till vård, vårdplatser, samordning m m, behövs. Hit bör Metodråd, SBU Statens Beredning av medicinsk och social Utredning, IVO, Socialstyrelsen m fl kopplas. Rationellt, funktionellt och även ekonomisk fördel.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att se över om Regioner ska kunna ingå i någon sorts paraplyorganisation för att avlasta, effektivisera och ge en jämlik vård

Distriktsstyrelsens yttrande:

Samarbeten kan alltid behöva utvecklas men samtidigt är det viktigt att se till alla samarbeten, gemensamma register mm som finns och ständigt utvecklas. Att centralstyra regioner utöver vad nuvarande lagar och regelverk gör känns inte motiverat.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#401 Vård – inom EU, som vi tillhör

Det finns en lag som Sverige har skrivit under där vård som inte kan ges i det land patienten bor, ska ges i annat land inom EU. Sverige har själva lagt till, den vård som önskas ska erbjudas inom Sverige. Den används flitigt av Försäkringskassan som då kan neka ersättning.

Först, Sverige är ett litet land. Varför ska vi begränsa erbjudandet av vård inom våra gränser? Den utbildning som görs inom landet är begränsad. De metoder som vissa sjukdomar kräver finns inte ens kunskap för inom det svenska allmänna sjuksystemet. Däremot kan det finnas inom externa aktörer.

Det finns ingen möjlighet att svenska läkare ska kunna erbjuda vård till alla rent kunskapsmässigt. T ex för de 8 000 sällsynta diagnoser som finns enligt FN. Det kan vara tre personer i hela Sverige som har en diagnos. Därför är det inte heller värdigt att lägga till att det måste erbjudas inom Sverige.

Eller till den patientgrupp som har lipödem. Där finns kunskapen utanför de svenska sjukhusen och utanför våra gränser. Upphandla vård och ge dessa kvinnor möjlighet till ett liv med arbete och familj.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** den EU-lag som Sverige har skrivit under, ska gälla. Vård till patienter inom EU i de fall det inte kan erbjudas inom landet
2. **att** Regionernas upphandlare ser till att avtal skrivs där behov finns, inklusive medicinering innan/efter, transport och eventuell övernattnig
3. **att** husläkare ges ansvar för att vård som behövs före och efter samt att annat praktiskt genomförs

Distriktsstyrelsens yttrande:

Redan idag gäller att finns inte den specialiserade vården i Sverige erbjuds patienter vården utanför Sverige, i de fallen betalas vård, resa och uppehålle.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#404 Få ordning på NPO – Nationella programområden inom vården

Det finns 26 nationella programområden (NPO) som leder kunskapsstyrningen inom sitt respektive område. Ett NPO består av experter med bred kompetens inom respektive område, och representation från samtliga sjukvårdsregioner.

Det låter fint på hemsidan men sen. Det är en blandning mellan ett fåtal sjukdomar och behandlingsmetoder. Till exempel lipödem som är en differentialdiagnos till lymfödem ligger under Kirurgi??? Lymfödem, finns inte ens med.

Mest allvarligt är ändå att lymfsystemet med de utmaningar som finns, inte är representerat. Idag finns tusentals patienter med ödem. Du kan få ödem vid varje ingrepp kirurgiskt du gör, eller vid getingstick. Du kan ha ärvt det. Kunskapen totalt inom Sverige är låg trots att det var en svensk som hittade detta i Uppsala under 1600-talet. Det är för var och en, ett livsviktigt system. Få är de läkare som har kunskap i ämnet. Få är de fysioterapeuter som är lymfterapeuter. Få är de upphandlingar av kompressionskläder och behandlingar. Få är de som opererar. Till slut, få är de som får behandling.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** NPO-områden ges den status som behövs med möjlighet till att vara det informationsbibliotek som vårdpersonal behöver, utifrån kroppsfunktioner och sjukdomar
2. **att** lymfsystemet ska ingå i NPO med underliggande sjukdomar och behandlingsmetoder
3. **att** antal läkare och annan vårdpersonal som behövs för dessa områden ingår i någons ansvar för behov av utbildning och forskning
4. **att** under tiden som denna kunskap inte finns att tillgå inom svensk allmän sjukvård, upphandling sker av alternativ inom och utanför Sveriges gränser

Distriktsstyrelsens yttrande:

Nationella programområden, NPO har en funktion som kunskapsstöd, uppföljning, analys samt verksamhetsutveckling. Arbetet är strukturerat efter hur professionen arbetar med frågorna. Sveriges samtliga sjukdomar finns inte med i de 26 NPO:erna i dagsläget. En statushöjning avhjälper troligen inte problemet kring nämnda sjukdomar.

Lymfödem och lipödem kan behandlas med kompression och kirurgi, även om region Stockholm inte tillhandahåller det i dagsläget, då det idag inte råder konsensus inom vårdprofessionen kring behandlingsmetoder. Detta är problematiskt. Mer forskning och tydligare behandlingsmetoder behövs. Däremot är det svårt att politiskt gå in och påverka Socialstyrelsens arbete med hur NPO:erna skall utformas. Tanken med det nationella och regionala arbetet är att just vårdprofessionerna själva med stöd av Socialstyrelsen ledning ska utveckla vården och vårdprogrammet för en mer jämlik vård i landet och dess regioner. Mer forskning på sjukdomen behövs för att patientgruppen ska kunna få adekvat vård. Forskningen och professionen i dagsläget inte den evidens som styrker behandlingsmetoderna.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Instämna i motionens intentioner**

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#411 Blodbank att nyttja

För cirka två tusen år sedan skedde en genmutation bland kelterna. Den mutationen gav en sjukdom som kallas för hemokromatos. Arvingarna finns i Sverige genom valloner och medborgare på de brittiska öarna som kom till vårt land. Mutationen är ärftlig och ger ett överskott i kroppen av järn och som botas genom att tömmas på blod. I Sverige testas patienter med för högt ferritinvärde (över 30 om du har hemokromatos mot normalt 130) för tre mutationer, i världen 69.

Varje patient ska i snitt tömmas fyra gånger per år på en halv liter blod. I dag finns kanske 1500 kända patienter i landet. Det är en sällsynt sjukdom med få läkare som har kunskap. Karolinska Huddinge, Capio St Göran och Ersta diakoni, alla i närheten av Stockholm.

Oftast så töms blodet på ett sjukhus och sen slängs, istället för att tas om hand för att fylla på den blodbank som är i ständigt behov. Hemokromatos ger inte i sig någon påverkar på kvalitet. Men Blodcentraler med flera har inte i sitt uppdrag att ta om hand eller förenkla rutinerna kring dessa patienter.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att rutiner för att tillvarata det blod som patient behöver tömma genom t ex hemokromatos och som inte är påverkat av annat, användas i blodbanken.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären pekar på en eventuell resurs som idag inte används. Nationella rekommendationer kan anses vara en lösning för att hitta möjligheter att använda resursen till blodbanken. Vi anser dock inte att det är en politisk fråga att styra det, utan en fråga för professionen.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: IngMarie Bohmelin

Motionärens namn: IngMarie Bohmelin

Sundbyberg

Stockholms län

#413 Information att nyttja, hitta biomarkörer men är det etiskt?

Den nya tekniken som bygger på att vi tar ett dna-test öppnar upp möjligheter både för personal, patienter och de som är ansvariga för ekonomi.

Många är vi med sällsynta sjukdomar men som nu kan hittas lätt med ett spott-prov som sen analyseras. Det här ska givetvis tas i bruk för att hitta sjukdomen, diagnosen tidigt och ge adekvat vård utifrån den information som ges. Ekonomiska besparingar måste vara skyhöga.

Däremot ger dessa test all information om kroppen och kommande sjukdomar. Hur ställer vi oss till det rent etiskt? Juridiskt? Testen finns nu och priset går ned hela tiden. Men är den etiska och juridiska frågan löst. Vi inom partiet behöver ställa oss frågan vad det här innebär och vad som bör ske i detta nya sätt att förebygga istället för att behandla. Ska läkare och vårdpersonal ha tillgång till all information? Kan vi patienter neka att få tillgång till det i journalsystemet?

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** rutiner kring dna-tester som en möjlighet att hitta sjukdomar som patienten har för behandling nu och i framtiden
2. **att** etiska och juridiska regler skrivs i samband med att dessa tester tas fram. Ska allt framställas eller bara delvis? Ska vi förebygga eller behandla?

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågor och tekniker som i framtiden kan underlätta diagnoser och behandlingar. Frågorna är mycket komplexa och etiskt svåra, men givetvis behöver med stor sannolikhet rutiner ses över samt även de juridiska aspekterna.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Anne-Li Hilbert

Motionärens namn: Lundin Bo

Österåker

Stockholms län

#461 Valfärdsteknik - Digitalt Trygghetslarm

Införa mobilt trygghetslarm inom begreppet välfärdsteknik

Tjänsten mobilt trygghetslarm med funktionen söka/spåra innebär att den individ tillhörande målgruppen som upplever otrygghet vid utevistelse kan få en utökad larmfunktion.

Det mobila trygghetslarmet fungerar utanför bostaden, och utifrån individens behov kan individuella inställningar göras, såsom att larma och påkalla hjälp, eller att hemtjänsten eller närstående kan söka och spåra vart individen befinner sig. Tjänsten förväntas leda till bland annat ökad trygghet, självständighet och fortsatt deltagande i samhällslivet samt en bibehållen hälsa för den enskilde.

Den demografiska utvecklingen visar att andelen, och antalet äldre med omsorgsbehov successivt ökar. Parallellt med detta faktum uppskattas att det i framtiden kommer bli svårare att rekrytera tillräckligt med personal till äldreomsorgen. I det gap som uppstår finns välfärdsteknologi som kan bidra till att frigöra tid för personal till uppgifter som verkligen kräver mänsklig kontakt. Det handlar inte om att den varma handen ska ersättas av den kalla tekniken, utan om att modernisera och förbättra vår viktiga hemtjänst. Vi behöver se nya och innovativa lösningar för att kunna tillmötesgå de utmaningarna vi står inför och vi kommer behöva rikta våra resurser till de som behöver det mest.

Trygghetslarm ska även kunna köpas privat för de som inte har hemtjänst samt erbjudas att använda kommunens larmcentral.

Bo Lundin

Centerpartiet Österåker

Österåkerkretsen ställde sig bakom motionen efter behandling på årsmöte 24/2-21 med följande motivering:

Vi tycker att motionären lyfter en viktig åtgärd som kan öka tryggheten för många äldre personer i hela landet. Med ökad trygghet tror vi fler vågar ta en promenad utan att behöva vänta på sällskap från hemtjänst eller anhörig. Det skulle bidra till minskad psykisk ohälsa, förbättrad folkhälsa och en ökad frihetskänsla för individen.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att: Centerpartiet verkar för beslut tas för att Digitalt Trygghetslarm genomförs i samtliga kommuner till de kunder som har hemtjänst samt erbjuda privat inköp.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en bra motion och instämmer i andemeningen. Däremot anser vi att det här först och främst är en kommunal fråga som bör hanteras på kommunal nivå. Vi föreslår därför att motionen avslås.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Christine Lorne

Motionärens namn: Christine Lorne

Nacka

Stockholms län

#504 Särskild skatt på sockersötad dryck

Mer än hälften av Sveriges befolkning är numera överviktig och kurvan går åt helt fel håll. Övervikt och fetma orsakar 12% av alla dödsfall i Stockholms län och siffran lär gälla även nationellt där förekomsten av övervikt är ännu högre. Förekomsten av övervikt och fetma har även en tydlig korrelation med socioekonomiska faktorer såsom utbildning, inkomst eller var du bor.

Insatser mot övervikt och fetma har större chans att lyckas ju tidigare de sätts in då fetma är en komplex sjukdomsmekanism som inte går att avhjälpa enkelt så som många fortfarande tror. Det går nästan aldrig att bara "träna mer och äta mindre". Ämnesomsättningen är påverkad och kroppen kommer på olika sätt försöka behålla en för hög vikt och ofta är en operation det enda sättet till långvarig viktminskning.

Det bästa sättet att behandla fetma är således att se till att den aldrig uppstår.

Förr i tiden var socker en bristvara och något som endast konsumerades vid speciella tillfällen. I takt med att socker blivit lättare att framställa har priserna på livsmedel med högt sockernehåll sjunkit och förpackningarna blivit allt större och det påverkar vår vikt. Särskilt ofördelaktigt är socker i flytande form såsom i läsk eller saft vilket i stort sett inte ger någon mättnadskänsla. Dessutom verkar inte kroppen registrera och komma ihåg flytande kalorier på samma sätt som när socker äts i annan form tex smågodis, vilket gör att människor inte kompenserar sitt övriga kaloriintag efter att ha druckit en burk vanlig läsk, utan de äter annat precis som vanligt. Det innebär för de flesta av oss en risk att succesivt gå upp i vikt. Forskning visar att sockersötade drycker har tydlig koppling till övervikt och studier visar att om sockersötade drycker ersätts med lightdrycker som enda förändring i deras kost så minskade studiedeltagarna i vikt.

England har infört en skatt på sockersötad dryck och den främsta konsekvensen blev att producenterna självmant minskade mängden socker samt ökade sitt utbud av olika sorters lightläsk och lightdrycker. Skattemodellen i Storbritannien innebär att drycker som innehåller en sockermängd på över fem procent beskattas. Det har resulterat i att en burk vanlig Fanta i England innehåller 1/3 så mycket socker som motsvarande burk i Sverige. Erfarenheter från länder som infört denna typ av skatt visar också att många konsumenter i högre grad väljer de då billigare dryckerna, alltså de med inget eller mindre socker.

Ibland påstås felaktigt att sötningsmedel är farliga. Livsmedelsverket konstaterar att alla sötningsmedel som är godkända har undersökts mycket noggrant i många olika studier på

både celler, djur och människa. De har bedömts som helt säkra att använda som livsmedelstillsatser.

Som centerpartist kan det tyckas märkligt att vara för en särskild skatt men med tanke på de oerhörda kostnader som övervikt och fetma ger vårt samhälle och den direkta koppling som sockersötad dryck har på vikten är frågan om vi har råd att inte uppmuntra människor att göra nyttigare val genom ekonomiska incitament.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet verkar för att införa en särskild skatt på sockersötade drycker så att producenter självmant minskar mängden socker i läsk och saft för att bromsa utvecklingen av övervikt och fetma i samhället.

Distriktets utlåtande:

Distriktsstyrelsen anser att människor har rätt att bestämma över sina egna liv och sina val. Att införa en särskild skatt eller punktskatt på sockersötad dryck skulle därmed drabba individens möjlighet till det fria valet och vara en direkt styrning från staten hur enskilda individer intar socker.

Fokus bör istället vara att underlätta för att göra bättre och nyttigare val för att ändra och förbättra sina matvanor, inte straffa dem som vill ha möjlighet att välja själva.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Emma Blomdahl Wahlberg

Motionärens namn: Emma Blomdahl Wahlberg

Herrljunga

Sjuhärad

Medmotionärer:

Christine Lorne, Daniela Sameland

#470 Nationell strategi för folkhälsa

Under de senaste 20 åren har andelen överviktiga i hela befolkningen fördubblats. Det visar sig även hos våra barn där det nu finns dubbelt så många överviktiga tioåringar som vid 1980-talets mitt. I en global undersökning av skolbarns hälsovanor hamnade svenska barn i botten när det gällde fysisk aktivitet. Bara 12 procent av flickorna och 17 procent av pojkarna uppnår målet om 60 minuters rörelse om dagen, och idag cyklar barn och unga hälften så mycket som de gjorde på 90-talet. Detta kommer få långsiktiga och stora konsekvenser. Förutom den direkta påverkan på hälsan så finns det forskning som visar att skolbarns rörelse har en direkt påverkan på skolresultaten. På ett ekonomiskt plan så kostar övervikt och fetma det svenska samhället drygt 70 miljarder kronor per år. Det finns således både mänskliga och ekonomiska argument att på allvar ta itu med vår försämrade folkhälsa. För många kommuner och regioner är det svårt att satsa på förebyggande insatser eftersom det ekonomiskt blir en extra utgift. Dock så vet vi att varje satsad krona ger minst det dubbla tillbaka, enligt många studier upp mot 6 gånger tillbaka. Därför anser vi att statligt stöd behövs för att kunna göra omställningen- en folkhälsomiljard! Enligt WHO kan sunda levnadsvanor förebygga 80 procent av hjärt-kärlssjukdomar och stroke, 30 procent av all cancer samt helt förebygga eller fördröja utvecklingen av typ 2-diabetes. Idag dör två av tre personer världen över av livsstilsrelaterade sjukdomar. Även i Sverige är siffran hög och det uppskattas att 10 000-tals personer dör en förtidig död varje år. Vi lever allt längre och sjukdomar som tidigare var dödliga går idag att bota eller behandla. Det är en fantastisk utveckling men den innebär samtidigt ökade kostnader. För att klara välfärden framöver behöver vi stoppa välfärdssjukdomarna som kan botas med goda levnadsvanor. En icke-rökare som äter hälsosamt, är fysiskt aktiv och har en måttlig konsumtion av alkohol lever i genomsnitt 14 år längre än den som har ohälsosamma levnadsvanor. Dessa 14 år i kortare livstid visade sig brutalt under Covid-pandemin där de med sämre hälsa både blev svårare sjuka men också dog i större utsträckning. Idag har vi folkhälsopolitiska mål där fysisk aktivitet, kost och ANDT-frågor ingår. ANDT-frågorna har en samlad strategi antagen av regeringen, men detta saknas kring både fysisk aktivitet och kost. I ett samhälle där människor håller sig friska längre kan fler människor leva sina liv på det sätt de önskar. Vi behöver bygga ett samhälle där det är lätt att göra rätt, där daglig rörelse och sallad till maten är en självklar del av vardagen. Förebyggande insatser är oerhört billiga jämfört med den belastning på sjukvården som vi tillåter idag.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartier verkar för införandet av en nationell folkhälsomiljard.
2. **att** Centerpartiet verkar för att det tas fram en nationell strategi för fysisk aktivitet och kost.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären pekar på den allvarliga fråga där vi har sett en betydande försämring under de senaste decennierna. Att satsa medel på förebyggande lösningar är självklart en lösning vi ser positivt på dock är det svårt att utan omfattande utredningar ange en summa för satsningar.

Att Centerpartiet driver frågan för en nationell strategi med aktivitet och kost är en konkret lösning som distriktsstyrelsen vill se.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. Instämma i att satsens intentioner
2. Bifalla att satsen

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Lisa Rosengård

Motionärens namn: Lisa Rosengård

Sundbyberg

Stockholms län

#582 Äldres rätt till likvärdig sjukvård

Våra äldres rätt till likvärdig sjukvård.

Äldreomsorg är som ordet beskriver, en vårdform där de äldre ska få omsorg.

När en människa på ett äldreboende blir allvarligt sjuk ska hen få tillgång till vård på samma villkor som andra sjuka människor som inte bor på äldreboende

Sjukvården i kommunal äldreomsorg sköts på en mer basal nivå jämfört med den mer avancerade sjukvården i regional regi.

Vi har nyligen sett flera rapporter i massmedia som berättar om allvarliga brister i äldreomsorgens så kallade sjukvård som orsakat att personer avlidit ,

inte för att de varit sjuka men för att de varit sjuka och äldre.

Personer som inte fått tillgång till god sjukvård på grund av högre ålder.

Personer som fått palliativ vård istället för god sjukvård på grund av högre ålder.

Den palliativa vården i äldreomsorgens regi har till exempel inneburit att morfin givits till äldre personer som avlidit på grund av den starka medicinens effekter.

Äldreboenden ska inte vara platser där den starka och potentiellt dödliga medicinen morfin ges till patienter som leder till den äldres död.

I massmedia har rapporterats om hur den äldre människan i äldreomsorgenboende fått morfin mot sin lunginflammation, personen förlorade medvetandet och först när sjukvårdsutbildad anhörig fått slut på morfinmedicineringen återfick personen medvetandet och kunde få antibiotika mot sin lunginflammation och överlevde den på felaktiga grunder givna palliativa vården.

När en sjuk människa bor på ett äldreboende ska hen inte riskera att dö på äldreboendet för att hen får palliativ vård istället för medicinsk vård mot sin sjukdom.

Hen ska inte riskera att dö för att man ger hen morfin i stället för antibiotika.

Det behövs en högre vårdnivå där patientens rätt till likvärdig vård är säkerställd oavsett ålder och boendeform.

Den sjuka människan ska ha rätt till regional sjukvård trots att hen bor på ett äldreboende .

Palliativ vård skall inte skötas av personal inom äldreomsorgen.

Kommunerna klarar inte att på ett tillräckligt bra sätt garantera god vård till en allvarligt sjuk människa.

Varje människa i vårt land måste garanteras få god vård och detta måste gälla även människor som bor på äldreboende.

Allvarligt sjuka människor , oavsett ålder, ska ha rätt till samma goda regionala sjukvård .

Allvarligt sjuka äldre ska inte stängas ute från god regional sjukvård för att de är äldre.

Äldreomsorgen har inte en vård på en sådan nivå att den klarar av att behandla svårt sjuka patienter.

All palliativ vård oavsett patientens ålder, bör skötas av regional sjukvård.

När det finns signaler som tyder på att den som vistas på äldreboendet har sådana sjukdomssymptom att hen behöver en avancerad medicinsk behandling, då ska den äldre sjuke ha rätt till medicinsk bedömning av specialistläkare inom regional sjukvård (inte vård i kommunal äldreomsorg) där personen undersöks fullständigt av regionalt anställd läkare, medicinsk journal upprättas och journaldokumentation sker enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Den kommunala sjukvården är inte utformad så att den kan tillgodose en allvarligt sjuk människas behov av vård.

Alla allvarligt sjuka har rätt till avancerad sjukvård i regional regi.

Rätten till avancerad sjukvård ska gälla alla oavsett trosuppfattning, kön, sexuell läggning och ålder.

Motionen gäller:

De äldres rätt till en likställd vård.

Kvalificerad sjukvård kan inte garanteras inom äldreomsorgen.

Vi yrkar:

1. Att svårt sjuka patienter oavsett ålder och boende garanteras rätt till regional sjukvård.
2. Att en äldre svårt sjuk människa och en yngre svårt sjuk människa behandlas på ett likvärdigt sätt av specialistkompetent läkare inom regional sjukvård borde vara en självklarhet i vårt land. Vi vet alla att så inte är fallet, det har tydliggjorts i coronaepidemins spår.
3. Att avskaffa byråkrati som hindrar allvarligt sjuka människor inom kommunal äldreomsorg att få tillgång till kompetent medicinsk avancerad regional sjukvård.
4. Att palliativ vård, ska skötas av specialister i palliativ medicin oavsett den sjukes ålder. I palliativ vård hanteras starka mediciner som vid fel hantering kan få livshotande konsekvenser, sådan palliativ vård ska inte skötas av personal i äldreomsorgen.
5. Att boende i kommunal äldreomsorg och deras anhöriga ska ha tillgång till en larmfunktion där man kan larma regional vård när man ser medicinska brister i äldreomsorgen som hotar den äldres hälsa.

Sundbyberg den 28 februari 2021

Lisa Rosengård, centerpartiet

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att svårt sjuka patienter oavsett ålder och boende garanteras rätt till regional sjukvård

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter både svåra men också väldigt viktiga och angelägna frågor. Äldreomsorgen behöver på många håll bli bättre och så även samverkan mellan region och kommun vad gäller vård av äldre. Under pandemin uppstod situationer där äldre felbehandlades, initialt att de inte kom till sjukhus och därefter att allt för många transporterades till sjukhus och avslutade sina liv i ett rum på en akutmottagning istället för i sin egen säng på sitt boende. Centerpartiet driver nationellt frågan kring att ASIH ska kunna hjälpa patienter oavsett om de bor i en egen villa eller i ett rum på ett äldreboende. Detta tillämpas i Region Stockholm

under pandemin.

Det är viktigt att sjuksköterskor och läkare som arbetar på särskilt boende för äldre har en stor kunskap i palliativ vård inklusive aktuella mediciner. På många ställen fungerar detta bra men målsättningen måste förstås vara att det ska vara bra överallt.

Vad gäller möjlighet för närstående att lämna regional vård så är läkarinsatser på boenden regional vård. Om det finns medicinska brister på boendet är det till kommunens/företagets MAS, medicinskt ansvariga sjuksköterska det bör anmälas till, eller IVO.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

- 1. Instämmer i att satsen intentioner**
- 2. Avslag på att satsen**
- 3. Instämmer i att satsen intentioner**
- 4. Instämmer i att satsen intentioner**
- 5. Avslag på att satsen**

Vård och omsorg

Motionen inskickad av: Henrik Juhlin

Motionärens namn: Henrik Juhlin

Huddinge

Stockholms län

#600 Förändra MDR förordningen

MDR är en ny förordning om hur medicintekniska produkter ska registreras och klassas i Europa. Detta är gjort för att klassa medicintekniska produkter, så som pacemakers, stetoskop och allt annat som används i sjukvården. Vad som dock kommer i kläm är alla hjälpmedel som till exempel en vit käpp eller punktskriftsläsare som blinda använder, hörselhjälpmedel till de som hör dåligt och så vidare.

Det finns två stora problem med MDR och hjälpmedel. Det ena är att leverantörerna inte kommer att registrera sina produkter för MDR för att det är en dyr och komplicerad process. Det andra är tvärtom, att leverantörerna kommer att registrera sina produkter för MDR och att det kommer att höja priset rejält. Detta kommer att leda till att vi inte kommer att kunna erbjuda vissa hjälpmedel via hjälpmedelscentraler och de vi kommer att erbjuda kommer att kosta mycket mer för regionerna. Vi måste kämpa för en förändring av MDR. Så att generella hjälpmedel som inte har något med sjukvård att göra inte heller ska vara en del av MDR.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet på EU-nivå verkar för att MDR förordningen förändras så att hjälpmedel inte är en del av MDR.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären pekar på en problembild som utmanar vilka hjälpmedel som kan komma behövande till hjälp. Frågan är väl värd att utvärdera/belysa och arbeta med.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Övrigt

Motionen inskickad av: Anna Lasses

Motionärens namn: Anna Lasses

Solna

Stockholms län

#378 Strategi för pandemier

Att pandemier kommer och går vet vi. Att de förmodligen kommer att uppstå allt tätare i takt med att jordens befolkning ökar och allt fler lever närmre varandra är också tämligen sannolikt. Men trots krisövningar, teoretiska strategier och inte minst filmvärldens domedagsdramatiseringar visar den pågående pandemin hur oerhört oförberett vårt samhälle var och är att hantera en sådan omvälvande händelse. Och även om transporter, logistik och säkerhet var utmaningar i början, så blir det allt tydligare att det är inte där de riktigt stora utmaningarna ligger. Snarare ligger frågan i hur vi ska lära oss att leva på ett socialt och hållbart sätt under pandemitid. Att isolera människor, stänga ned delar av samhället och förhindra familj och vänner att umgås är något som fungerar en kort tid, men är inte hållbart i längden. Istället behövs det ett nytt förhållningssätt till hur vi ska agera och när. Till detta kommer de enorma kostnader och tragedier som finns kopplade till alla de företagare som finns inom restaurang- kultur- och turistsektorena.

Samtidigt som pandemin härjat kan vi se att andra årligen återkommande smittor minskat kraftigt, exempelvis vinterkräksjuka och säsongsinfluensa. En grundsyn att vi stannar hemma när vi känner av symtom istället för att vänta tills vi är ordentligt sjuka förändrar inte bara pandemismittor, utan innebär att smittspridning generellt minskar på våra arbetsplatser, skolor och förskolor. Att normalisera detta beteende innebär dessutom i längden att generella riskgrupper som exempelvis äldre, människor med astma och andra kroniska lungsjukdomar får det lättare att delta i samhället utan att riskera långvarig sjukdom.

Förutom att vi bör fundera över hur vi kan normalisera beteenden som att tvätta händer, respektera avstånd när vi rör oss i offentliga lokaler och stanna hemma när vi börjar bli sjuka, så bör vi se om vi har lagar och regler som försvårar dessa beteenden. Karensdagarna är ett sådant fenomen, som även om de skulle vara kostsamma att ta bort, bör analyseras och vägas mot andra kostnader som uppkommer i form av långvarig sjukfrånvaro, vård för riskgrupper på grund av följsjukdomar, barn som smittar andras barn och föräldrar som då behöver vabba osv.

De här olika perspektiven tillsammans gör att vi snarast bör fundera framåt, vad som händer efter den pågående pandemin? Hur ska vi leva? Hur kan vi normalisera ett vettigt förhållningssätt när det kommer till smittspridning och beteenden.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet tar lead och verkar för att ta fram en strategi för hur vi ska leva på ett socialt hållbart sätt under pandemitid.

2. **att** Centerpartiet tar initiativ till att arbeta för att främja en socialt hållbar beteendeförändring som minskar smittspridning i samhället
3. **att** Centerpartiet tar initiativ till att undersöka, kartlägga och se över lagar och regler som hindrar människor att vara hemma när de bär på sjukdomssymtom, exempelvis karensdagar.na

Distriktsstyrelsens yttrande:

Pandemin har under detta år lärt oss mycket men fortfarande har vi inte alla svar. Vi anser därför att en utvärdering behöver göras av pandemihanteringen. Först därefter kan man svara på vad som är ett socialt hållbart sätt att leva under en pandemi. Vi tror det är väldigt viktigt att lära av pandemin och uppmuntra fortsatt efterlevnad av råd som minskar smittspridning generellt, men vi bör inte gå in och styra enskildas sociala beteenden. När det gäller karensdagen är det viktigt att vi har ett incitamentsystem som inte är samhällsekonomiskt ohållbart. Ett avskaffande av till exempel karensavdraget innebär stora kostnader och kan leda till oönskade effekter.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Avslå motionen

Deltar ej i beslut:

Anna Lasses

Övrigt

Motionen inskickad av: Hans Lenkert

Motionärens namn: Hans Lenkert

Nacka

Stockholms län

#496 Studie/diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv

Ofta kan man i media läsa om förtroendevalda inom politik, ideella föreningar, organisationer och företag som hamnat i blåsväder för att man missbedömt sina egna åtgärder i förhållande till hur allmänheten ser på saken. Det kan gälla utlandsresor, fester, bjudresor mm.

Politiker är särskilt påpassade då de helt arbetar inom förtroendesfären. Upprepade omdömesmisstag oavsett partifärg kan öka det politikerföraktet. Centerpartiet bör gå i bräschen för att minska misstagen.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att riksorganisationen ev. tillsammans med ett studieförbund tar fram ett studie/diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv för förtroendevalda centerpolitiker

Distriktsstyrelsens yttrande:

Det är oerhört viktigt att frågor som dessa belyses för att säkerställa förtroendet för förtroendevalda och därmed för demokratin. Att våra representanter har förståelse och reflekterar om frågor om moral, etik och jäv är av största vikt för förtroendet för våra politiker runt om i landet. Vi vill dock inte ta ställning för exakta former utan det måste riksorganisationen, distrikten och kretsarna titta närmare på.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämma i motionens intentioner

Övrigt

Motionen inskickad av: Magnus Persson

Motionärens namn: Magnus Persson

Solna

Stockholms län

#526 Ersätt detaljhandelsmonopolet på alkohol med ett licensbutiksystem

Det statliga Systembolaget innehar idag enligt alkohollagen detaljhandelsmonopol på försäljning av alkoholdrycker. Det är en del av Sveriges restriktiva alkoholpolitik; men det finns i sak egentligen inte mycket som säger att monopol är ett måste för att upprätthålla den linjen. Även en marknad i konkurrens kan ges starka begränsningar på marknadsaktörernas agerande av alkoholpolitiska hänsyn, exempelvis begränsningar i butiksutformning, tillåtna säljmetoder, reklambudskap, förbud mot rea-prissättning, begränsade öppettider, mm.

Detaljhandelsmonopolet leder dessutom indirekt till ett monopol också i inköpsleden. Små alkoholtillverkare tvingas att välja mellan distributionsled via restauranger, eller passa in i de mallar som Systembolagets inköpsprocess ger dem. Små dryckestillverkare har utsatts för mycket huvudverk för att passa in i regelverken. Även om Systembolaget har ett generöst beställningssortiment, så är det inte alla som aktivt söker upp nya drycker den vägen. Därtill hindrar dagens detaljhandelsmonopol möjliggörandet av gårdsförsäljning. Med ett licenssystem skulle separata detaljhandelskanaler skapas, och den som vill idka gårdsförsäljning skulle precis som andra som vill föra detaljhandel med alkoholvaror förväntas skaffa en detaljhandelslicens.

I dagens alkohollag delas tillsynsansvaret för uppföljning av alkohollagen upp mellan Folkhälsomyndigheten, Polisen, Länsstyrelserna och kommunerna. Även om det skulle finnas fördelar med att låta kommunerna få tillsyn av all detaljhandel för alkohol - de har redan ansvaret för tillsyn av folkölsförsäljning - finns det också argument för att låta det hanteras på en annan nivå. Tillsynsansvaret bör därför utredas.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** detaljhandelsmonopolet för alkoholdrycker, likt apoteksmonopolet, avskaffas och ersätts av ett system med licensierade tillståndsgivna butiker
2. **att** det utreds om vilken eller vilka myndigheter som ska få tillsynsansvaret för de nya detaljhandelsbutikerna

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en bra och viktig motion. Samtidigt som det är viktigt att bedriva en restriktiv alkoholpolitik av folkhälsoskäl, behöver detta inte stå i motsats till att på ett ansvarsfullt sätt avveckla monopolet och att därmed främja såväl valfriheten som möjligheterna för företag att utvecklas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Reservationer:

Tage Gripenstam, Miranda Ahlers och Jonas Riedel till förmån för avslag av motionen.

Välfärd

Motionen inskickad av: Thomas Wihlman

Motionärens namn: Wihlman Thomas

Stockholm

Stockholms stad (övriga motionärer Stockholms stad respektive Stockholms län)

Medmotionärer:

Stockholms län:

Kent Ivarsson,

Karin Halldin,

Eva-Britt Sandlund,

Bengt Ericsson,

Stockholms stad:

Thomas Wihlman,

Göran Råsmar,

Christina Linderholm,

Magnus Eriksson,

#23 Trygga miljöer för alla

Samvaro och stimulansen av att umgås med andra och att ha gemensamma aktiviteter bidrar till välbefinnande och trygghet. I samband med coronapandemin har det dock blivit ännu tydligare att ensamheten och den med detta förknippade otryggheten för många är ett bekymmer. För äldre, och även för yngre personer med funktionsnedsättning, finns det faktorer som motverkar det trygghetsskapande, glädje och trivsel deltagande i olika aktiviteter och social samvaro innebär.

Trygghet handlar således, utöver att inte behöva bli utsatt för brott och liknande, om att kunna känna sig trygg i den miljö man vistas i. Det är viktigt att ta hänsyn till detta vid stadsplanering, inte minst för äldre och för personer med funktionsnedsättning.

Det behöver finnas naturliga och tillgängliga mötesplatser, som parker, torg o.s.v. med välkomnande miljö, inte minst i form av sittplatser. Säkra, framkomliga, upplysta gångvägar, hållplatser och trottoarer måste säkerställas utan konkurrerande trafik eller hinder. Skyltning som vägskyltning, information vid busshållplatser etc. måste vara tydlig, aktuell och förståelig för alla. Den som rör sig långsamt p.g.a. funktionsnedsättning bör kunna påverka signalerna vid övergångsställen för att få längre tid att korsa gatan.

Samhällsinformation måste utformas så att personer med nedsatt syn, hörsel, kognitiva funktionsnedsättningar o.s.v. kan ta del av denna. Det bör också säkerställas att de som är

utan tillgång till internet (digitala utbudet) kan ta del av informationen. Tillgängligheten till samhällsinformation har dessutom en självklar delaktighets- och demokratiaspekt. Med andra ord handlar det om att principen med universell utformning bör gälla de nämnda fallen.[1]

Trygghet handlar således om flera saker, utöver att slippa bli utsatt för brott, om den psykiska och sociala miljön, om att inte känna sig ensam och att ha en bra, välordnad social situation. Vi måste motverka ofrivillig ensamhet, genom att stimulera gemenskap, nätverk, föreningsliv, grannsamverkan. De allmänna kommunikationerna måste underlätta resor till och från möten med vänner och anhöriga, föreningsliv, kulturella aktiviteter, affärscentrum samt till vårdcentraler, servicecenter mm.

Trygghet handlar förstås också om frånvaron av kriminalitet. Brott som rån i hemmet, bedrägerier på nätet, oseriösa telefonförsäljare skapar otrygghet. Kriminaliteten måste mötas med samordnade åtgärder från samhället, med hög polisnärvaro samt genom samverkan mellan myndigheter för att komma åt de kriminellas ekonomi. Inte minst måste insatser göras så att barn och ungdomar inte ger sig in på den kriminella banan.

[1] Universell utformning innebär att alla nya tjänster, produkter och miljöer redan från början utformas i en inkluderande process för att samhället ska bli så tillgängligt som möjligt. Begreppet definieras i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** Centerpartiet utformar ett heltäckande trygghetsprogram.
2. **att** Centerpartiet arbetar för att det skapas och slås vakt om fler naturliga och välkomnande mötesplatser anpassade för alla äldre och för personer med funktionsnedsättning.
3. **att** Centerpartiet arbetar för att stimulera organisationer och föreningsliv till insatser med särskilt fokus på ofrivillig ensamhet liksom till grannsamverkan både i stad och på landet.
4. **att** Centerpartiet arbetar för att den fysiska miljön, belysning, säkra övergångsställen, sandning vintertid m.m. i högre grad senioranpassas. Parkeringsvakter bör ges utökat uppdrag och befogenheter för att värna framkomligheten och åtgärda problem, t.ex. i form av elsparkcyklar, sopsäckar och liknande.
5. **att** Centerpartiet arbetar för att de allmänna kommunikationerna ska förbättras och utökas, även i områden där passagerarbeläggningen är

relativt låg. Införande av minibussar eller liknande i områden där tillgängligheten är låg bör därför stimuleras.

6. **att** Centerpartiet arbetar för att brott mot äldre utreds skyndsamt och kraftfullt i hela landet och att reglerna för telefonförsäljning ses över ytterligare.

Distriktsstyrelsens yttrande:

Trygghetsfrågorna är oerhört viktiga och bör prioriteras, med det förespråkar vi inte framtagandet av ett heltäckande trygghetsprogram utom snarare ett arbete med specifika utpekade områden. Distriktet håller med om motionärens intentioner att alla ska ha möjlighet att känna sig trygga och välkomnande att röra sig obehindrat i samhället oavsett funktionsnedsättning. Platser att mötas är viktigt för alla grupper för att skapa ett levande och tryggt samhälle. Att inte utsättas för brott och vid eventuella brott kunna förvänta sig en skyndsamt utredning är en grund i ett demokratiskt samhälle. Mötesplatser och den fysiska miljön beslutas idag på kommunal nivå i planprocesser och vi finner därför inte ytterligare reglering nödvändig.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att sats:

1. **Instämna i att satsens intentioner**
2. **Instämna i att satsens intentioner**
3. **Avslå att satsen**
4. **Avslå att satsen**
5. **Instämna i att satsens intentioner**
6. **Instämna i att satsens intentioner**

Socialförsäkringar

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Kent Ivarsson

Lidingö

Stockholms län

Medmotionärer:

Christina Linderholm

Göran Råsmar

Magnus Eriksson

Thomas Wihlman

Eva-Britt Sandlund

Karin Halldin

Bengt Ericsson

#42 Den webbaserade plattformen [Min pension.se](https://minpension.se)

Ekonomisk trygghet efter arbetslivet slut kräver att en stor del av inkomsten under arbetslivet avsätts till pension. Tjänstepensionen har blivit allt mer avgörande för hur stor din pension blir. Tyvärr visar studier gjorda av Uppsala Universitet och högskolan i Jönköping på att kunskapen om den kommande pensionen är låg.

Därför behöver den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad pension, såväl allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas där och ger en total bild av den intjänade pensionen redan från lägsta pensionsåldern (idag 62 år).

Självklart ska inte avtalsfriheten helt åsidosättas men i vissa viktiga delar för den blivande pensionären tycker vi att man kunde ställa krav på likartade villkor.

Olikheterna mellan olika tjänstepensionsavtal ökar komplexiteten för den som ska gå i pension. Dessutom byter många avtalsområden många gånger under sitt arbetsliv. Det ske oftast när man skaffar ny anställning.

Därför bör vissa villkor i avtalen harmoniseras utan att avtalsrätten åsidosätts. Exempel där harmonisering kan övervägas är, intjänade åldrar till tjänstepensionen, möjlighet att välja hur kapitalet ska placeras, efterlevandeskydd, utbetalningstider och ålder för automatisk utbetalning.

Många arbetstagare tror att detta fungerar på ett likartat sätt idag hos företagen men så är inte fallet. Därför är det så svårt att blida sig en uppfattning om sin blivande pension, innan företagen själva informerar oftast vid 67 års ålder (tidigare 65).

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad pension, såväl allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas där och ger en total bild av den intjänade pensionen redan från lägsta pensionsåldern

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter viktiga aspekter kring problematiken att få en tydlig överblick kring sin pension idag. Varken på Pensionsmyndighetens hemsida eller på Minpension.se kan man idag få en tydlig bild över sin pension. Distriktsstyrelsen anser att Centerpartiet bör driva att regeringen i sitt regleringsbrev till pensionsmyndigheten ger i uppdrag att se över hur informationen till blivande pensionärer kan förbättras.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen

Reservation:

Johan Krogh till förmån för avslag av motionen.

Socialförsäkring

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Kent Ivarsson

Lidingö

Stockholms län

Medmotionärer:

Christina Linderholm

Göran Råsmar

Magnus Eriksson

Thomas Wihlman

Eva-Britt Sandlund

Karin Halldin

Bengt Ericsson

#40 Heltäckande genomgång av pensionssystemet

Pensionssystemet och vilka pensioner det ger berör oss alla – förr eller senare. Det nuvarande systemet har visat sig vara finansiellt stabilt för staten men inte för individerna. Pensionernas köpkraft har urholkats. Gapet mellan löneutvecklingen i samhället och pensionernas utveckling har vuxit. Dessutom har skillnaden mellan fullt grundskydd genom garantipension och bostadstillägg till pensionsnivåer helt genererad av arbetsförtjänst blivit för liten.

Detta har nu åtgärdats i en första omgång genom att det inkomstpensionstillägg för pensionen mellan 9 000 – 17 000 som införs i år. Ett tillskott som ska beslutas av riksdagen varje år och vars finansiering ligger i den normala stadsbudgeten. Detta är inte hållbart i längden.

Pensionssystemet måste ses över och renoveras. Centerpartiet bör ta ett stort ansvar för att få igång ett sådant arbete. I stället för utredningar om separata delar av systemet behövs en heltäckande genomgång av hela systemet, vad fungerar och vad fungerar mindre bra, hur hänger delarna ihop och vilka förändringar krävs på kort och lång sikt.

Hur ska systemet ta ta höjd för de förändringar i samhället som har skett och kan tänkas ske? Vad behövs för att kunna justera i systemet vid behov, en tydlig ansvarsfördelning och mer politiskt ansvar? Kan systemet göras mindre komplext för att öka möjligheten till förståelse och möjligheter till saklig information och debatt. För detta krävs en bred och total översyn av hela systemet. Lösningar och idéer från andra länder bör studeras och kunna ge uppslag till konstruktion av ett förnyat pensionssystem.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet i den offentliga debatten och riksdagen ska arbeta för att en heltäckande genomgång av hela pensionssystemet snarast genomförs

Distriktsstyrelsens yttrande:

Sverige har en av världens mest robusta pensionssystem. För Centerpartiet är det viktigt att den pensionsöverenskommelse som har ett brett parlamentariskt stöd i och med pensiongruppens kontinuerliga arbete får fortsätta. Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att pensionssystemet har en direkt korrelation till intjänade pensionsrätter men vi skulle gärna se att inbetalningarna till pensionssystemet ökar över tid så att systemet blir än mer robust och att fler kan räkna med en högre pension framöver. De tillkortakommande som finns för den äldre generationen bör hanteras inom ramen för skattesystemet och transfereringssystemet.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Instämna i motionens intentioner

Kultur

Motionen inskickad av: Magnus Eriksson

Motionärens namn: Bengt Ericsson

Norrtälje

Stockholms stad/Stocholms län

Medmotionärer:

Styrgruppen regionala seniornätverket Stockholms stad och län

Kent Ivarsson,

Thomas Wihlman,

Göran Råsmar,

Christina Linderholm,

Karin Halldin,

Eva-Britt Sandlund,

Bengt Ericsson,

Magnus Eriksson,

#43 Kultur skall vara för alla

Äldre personer är stora kulturkonsumenter. Teater, opera, konserter, konst, litteratur m m. Biblioteken har en allt viktigare roll – mer än att låna ut böcker.

Även idrott i olika former kan ses som kultur och vara socialt berikande. Bollsporten Boule är ett exempel. Många äldre kan dock inte - av olika skäl - aktivt delta i kulturlivet. Det kan bero på rörelsehinder, svag ekonomi etc. Det är klarlagt att kulturkonsumtion gynnar hälsan och främjar livskvaliteten för sjuka äldre och sannolikt också ger en effektivare vård, snabbare tillfrisknande och därmed minskade vårdkostnader. Kultur bryter ofrivillig ensamhet.

För Centerpartiet bör det därför vara viktigt att i ord och handling förstärka ett rikt utbud av kultur i närområdet, i vården och i äldreomsorgen. Det ska vara lätt att komma i åtnjutande av olika kulturupplevelser även om man är mindre rörlig eller bor på någon form av äldreboende. Detta kan ske genom ett aktivt stöd till kulturarrangörer, såväl institutioner som ideella arrangörer, som kan svara för att utbudet når ut i hela regionen och till rimliga priser. Studieförbund, pensionärsorganisationer och lokalhållande föreningar spelar en viktig roll i detta sammanhang. Under Corona pandemin har kulturinstitutioner på olika nivåer sänt sina evenemang digitalt. Utbudet har över lag fått flera besökare än tidigare. Det känns angeläget att fortsätta med ett digitalt utbud i en eller annan form.

Genom kulturupplevelser skapas arbetstillfällen för dem som på olika sätt är verksamma inom kulturområdet, artister, författare, musiker, skådespelare eller olika former av scenarbetare och tekniker. Många äldre är dessutom engagerade i olika kulturföreningar och

utövar olika former av kultur, såsom deltagare i bokcirklar, måleri, teater eller körsång. Detta är även viktigt för att man då känner att man aktivt bidrar till samhället trots att man avslutat sitt yrkesverksamma liv. Ökat engagemang i civilsamhället bör därför stimuleras, vilket bl. a kan ske genom föreningar.

I olika sammanhang lyfter Centerpartiet redan idag fram kulturens betydelse – tydligast nämns de viktiga åldersgrupperna barn och unga.

Vi vill med denna motion peka på kulturens viktiga roll även för de äldre i samhället. För att tillgodose detta måste kulturutbudet förstärkas och tillhandahållas på olika sätt. Med samhällets stöd kan detta uppnås.

Undertecknade hemställer därför att partistämman beslutar

- a. det ska finnas ett rikt utbud av kulturaktiviteter i närområdet.
- b. stödja och stimulera kulturskapande i såväl det offentliga som i civilsamhället.
- c. öka utbudet inom 'Kultur i vården'.
- d. att uppmuntra nytänkande, såsom exempelvis "Kultur på recept"
- e. i alla sammanhang uppmärksamma och stödja föreningslivets viktiga roll

Stockholm den 28 februari 2021

Styrgruppen för Centerpartiets Seniornätverk för Stockholms stad och län

Christina Linderholm, Kent Ivarsson, Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund,

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** det ska finnas ett rikt utbud av kulturaktiviteter i närområdet.
2. **att** Centerpartiet ska stödja och stimulera kulturskapande i såväl det offentliga som i civilsamhället.
3. **att** vi ska öka utbudet inom 'Kultur i vården'.
4. **att** uppmuntra nytänkande, såsom exempelvis "Kultur på recept"
5. **att** i alla sammanhang uppmärksamma och stödja föreningslivets viktiga roll

Distriktsstyrelsens yttrande:

Distriktsstyrelsen tackar för en bra och viktig motion. Kultur och föreningsliv är viktigt, ja rent av livsavgörande i så många sammanhang. Det handlar om demokrati, social samvaro, folkhälsa och i många fall om det som gör livet värt att leva oavsett ålder, men kanske särskilt för äldre och de som lever ensamma. Som parti är vi en folkrörelse och redan i dag betonar Centerpartiet kulturens och framförallt föreningslivets betydelse.

Kulturens betydelse för välbefinnande och hälsa är något som diskuterats tidigare och det finns tidigare stämmobeslut på att kultur ska vara en del i arbetet med folkhälsan och att satsningar på kultur inom vård och omsorg ska uppmuntras och stödjas.

Med detta sagt är det viktigt att vi som parti fortsätter att driva dessa frågor, såväl nationellt som regionalt och lokalt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:**Instämna i motionens intentioner**

Kultur

Motionen inskickad av: Distriktet Stockholms stad

Motionärens namn: Karin Ernlund

Stockholm

Stockholms stad

Medmotionärer:

Karin Ernlund och distriktsstyrelsen för Stockholms stad

Michaela Haga och distriktsstyrelsen för Stockholms län

#324 Kultur och kreativa näringar

År 2018 omsatte de kreativa och kulturella näringarna i landet 217 miljarder kronor, enligt Tillväxtverket, med ökning år för år. Samma år hade skogsindustrin 222 miljarder i omsättning och matindustrin 195 miljarder. Med andra ord är kreativa och kulturella näringar en central tillväxtfrämjande sektor, betydelsefull för jobb och export men också för trivsel och välmående.

Vi behöver sköta om det kapital som finns i denna näring, se till enskilda människornas kompetens och utvecklingsmöjligheter, företagens möjlighet att växa. Vi behöver utnyttja det som skapas, för vårt välmående, för att njuta och för att roa oss, för ett bra socialt liv. Barn mår bra av skapande kultur, äldre på särskilda boenden får guldkant på en kanske trist vardag och människor med funktionsnedsättning kan få glädje och stimulans. Påtagliga bevis för kulturens nytta i hälsosammanhang finns i en omfattande sammanställning av forskning från WHO (Fancourt and Finn, 2019). Inom Region Stockholm är kultur enligt regionens framtidsplan en integrerad del av för hälso- och sjukvården och ett Kompetenscentrum för kultur och hälsa har inrättats. Satsningar görs också i andra regioner, som t.ex. i Region Skåne.

Oavsett pandemin finns i sektorn känslighet för konjunktursvängningar. Många är småföretagare, med fokus på det man vill göra som ex.vis artist. Men, man behöver engagera sig i marknadsföring och kontaktskapande, kanske i upphandlingar. Administration, finansiering och ekonomihantering är ofta ett nödvändigt ont. Ersättningarna för utförda uppdrag varierar kraftigt. Även etablerade artister kan behöva spela "på dörren". Skribenter och journalister avlönas i vissa fall inte alls av de kulturtidskrifter man skriver för, trots att tidskrifterna får bidrag från kulturrådet. Vi behöver sträva mot en mer självfinansierad och självgående näring med mindre offentliga subventioner även om dessa fortfarande kommer att behövas.

Våra städer ska inte bara vara en plats där man bor och arbetar, utan städer där man lever och har roligt i dygnet runt. Våra kommuner och regioner kan göra mycket för att stimulera detta. Vi behöver modernisera och förenkla regel- och tillståndssystem – samtidigt som vi skapar tryggare städer och ett nattliv fritt från diskriminering och trakasserier. Vi kan

förenkla upphandlingar så att civilsamhället och ideella organisationer kan vara med. Vi kan stimulera till takbarer i kontorshus, till lagliga graffitiväggar, till marknader för ekologisk och närodlat mat osv.

Vad som erbjuds utanför kontorstid kan avgöra var folk väljer att bosätta sig och arbeta. Våra städer tjänar på ett bra nattliv såväl ekonomiskt, socialt som kulturellt. Nya detaljplaner behöver därför ta hänsyn till kultur och ett rikt nattliv. Vi bör också göra det möjligt för kulturen och nattlivet att ta tillfällig plats i områden som inte byggts färdigt, samt göra det billigare att hyra så kallade "döda ytor" eller "wasted spaces" av staden.

Med insikterna om de kreativa och kulturella näringarnas betydelse och möjligheter, lägger vi här förslag om förbättringar och nya möjligheter inom två områden med fokus på den enskildes perspektiv och storstäders attraktivitet.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

1. **att** upphandlingslagstiftningen förändras så att den även ger mindre aktörer som ideella föreningar och civilsamhället möjlighet att delta i upphandlingar när det gäller exempelvis kulturverksamhet.
2. **att** upphandlande statliga myndigheter i högre grad tillämpar funktionskrav snarare än detaljkrav, för att möjliggöra ökad innovation och större utrymme för leverantörer att använda sin kreativitet och yrkeskunskap.
3. **att** en statlig utredning tillsätts som specificerar och tydliggör de möjligheter som upphandlingsregelverket ger till att reservera kontrakt till civilsamhällets organisationer.
4. **att** Det inrättas stöd och utbildning för småföretagare inom kultur- och nöjesbranschen, med målet att dessa ska kunna samverka med andra och med samlad kraft delta i upphandlingar. Sådan utbildning ska också vara kopplad till startbidrag.
5. **att** påbyggnadsutbildningar om företagande erbjuds på de konstnärliga högskolorna.
6. **att** företagsformen enskild firma ytterligare utvecklas mot ökad flexibilitet beträffande administration, skatter och redovisning.

7. **att** en enkel och sökbar nationell webbplats skapas, som finländska Aurora, där bidrag och stöd samlas, så att personer verksamma inom kultur- och nöjessektorn lättare kan söka dessa.
8. **att** med målet att öka privata investeringar i kultur olika stimulansåtgärder tas fram, exempelvis utifrån de förslag som finns i EU-rapporten "Främja privata investeringar i kultursektorn".
9. **att** förenkla för nya aktörer att driva nattliga kulturella evenemang och klubbar utan för stora ekonomiska krav.
10. **att** konceptet kulturhubbar i städer och stadsdelar uppmuntras, med tydliga uppdrag, inkluderande jämställdhets- och integrationsperspektiv, och ekonomiska förutsättningar för genomförande. I hubbarna förenas produktionsplatser för kulturskapare, experimentell kultur, innovativa uttryck med publika mötesplatser.
11. **att** stötta bibliotekens digitalisering av verksamheten i syfte att nå fler.
12. **att** verka för att stärka förutsättningar och förenkla reglerna för kulturaktörer och utövare att etablera och bedriva kulturverksamhet på platser inom städernas kultur- och industriarv, exempelvis i nedlagda industriområden och i tomställda fastigheter inom allmännyttans bestånd.
13. **att** skapa förutsättningar och göra det lättare att bedriva kultur och nöjesverksamhet i våra städer. Exempelvis genom att luckra upp bullerregler, tillåta dygnet runt-öppet för skötsamma nattklubbar, kostnadsfritt upplåta s.k. döda ytor/"wasted spaces" på statlig mark till kultursatsningar och klubbverksamhet samt möjliggöra tillfälliga kontrakt för kulturevenemang på ännu icke färdigbyggda tomter, t.ex. industriområden som ska bli bostadsområden.
14. **att** generösare och enklare regler för beviljande av alkoholtillstånd införs för att underlätta för småföretagare och branschaktiva att

etablera nya verksamheter.

15. **att** alkohollagen ändras så att det ska vara möjligt att i samband med hämtmat eller hemkörning också kunna beställa en begränsad mängd alkohol.

16. **att** alkohollagen ändras i syfte att förenkla kökskravet och ta bort kravet på lagad mat och att samma regler ska gälla hela landet.

Distriktsstyrelsens yttrande:

En motion från Stockholm läns och stads distriktsstyrelser.